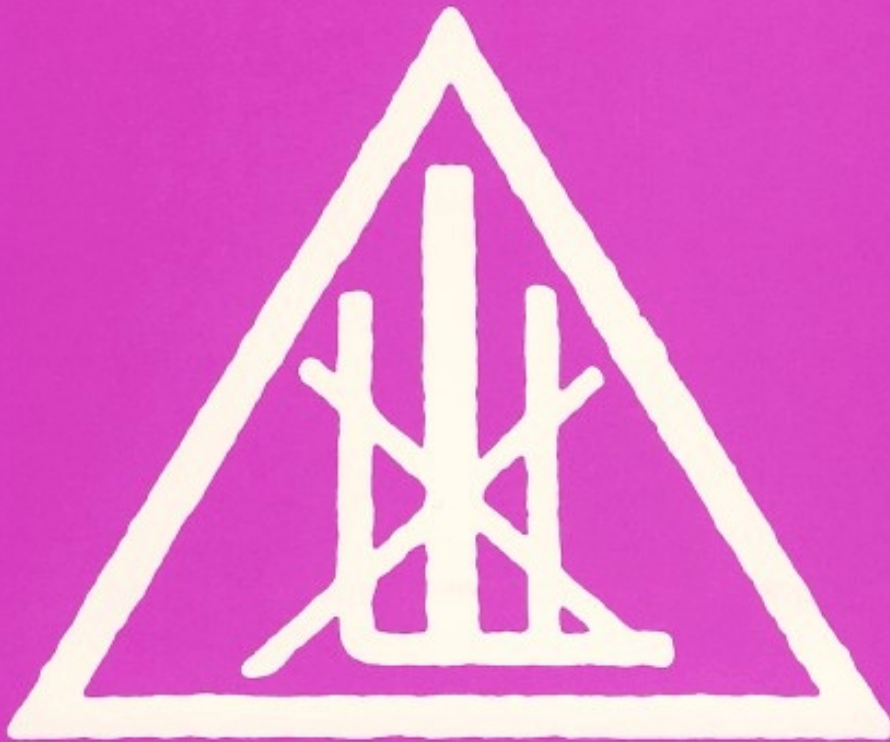

ALICE A. BAILEY

DØDEN
DET STORE EVENTYR

Alice A. Bailey

Udkommet på dansk:

Nationernes Skæbne, 1982
En kompilation om seksualitet, 1988
Esoterisk Psykologi, bind I, 1989
Døden – det store eventyr (kompilation), 1990
Blændværk – et verdensproblem, 1991
Hierarkiets fremtræden, ashramernes eksternalisering, 1992
Esoterisk Psykologi, bind II, 1993
Kristi Tilsynekomst, 2. udgave, 1994
Undervisning i den nye tidsalder, 2. udgave, 1994
Herkules' arbejder, en astrologisk fortolkning, 1995
Fra intellekt til intuition, 1995
En afhandling om Kosmisk Ild, 1996
Telepati og det æteriske legeme, 2. udgave, 1996
Stof til eftertanke (kompilation), 1996
Den syvende stråle (kompilation), 1997
Breve om Okkult Meditation, 1997
Sjælen, livets kvalitet (kompilation), 1998
Sjælens lys, Patanjalis Yoga Sutraer, 1998
En afhandling om Hvid Magi, 2. udgave, 1998
Sindslidelser (kompilation), 1998
Strålerne og Indvielserne, 1998
Menneskehedens problemer, 1999
Discipelskab i den nye tidsalder, bind I, 1999
De syv stråler (kompilation), 1999
Indvielse, menneskelig og solar, 2. udgave, 2000
Karma og Dharma (kompilation), 2000
Reinkarnation (kompilation), 2001
Fra Betlehem til Golgata, Jesu indvielser, 2001
Tjeneste for menneskeheden (kompilation), 2002
Esoterisk Astrologi, 2. udgave, 2003
Discipelskab i den nye tidsalder, bind II, 2004
Esoterisk Healing, 2. udgave, 2007

Døden – det store eventyr

Uddrag fra værker af
Alice A. Bailey
og
den tibetanske mester, Djwhal Khul

Udvalgt af to studerende

ESOTERISK CENTER FORLAG

Døden – det store eventyr.

Originaltitel: Death: The Great Adventure.

Denne kompilation er uddrag fra bøger af Alice A. Bailey,
som Lucis Trust har Copyright på.

Dansk udgave © Esoterisk Center Forlag 1990.

Trykt hos Narayana Press, Gylling.

ISBN 87-88365-09-3.

Oversættelsen er et gruppearbejde.

www.shop-ecf.dk

info@shop-ecf.dk

Referencefortegnelse over bøger af Alice A. Bailey

Ref.

Nr. Titel

1. Initiation, Human and Solar (Indvielse, menneskelig og solar).
2. A Treatise on Cosmic Fire.
3. A Treatise on White Magic (Hvid Magi).
4. Discipleship in the New Age Vol. I.
5. Discipleship in the New Age Vol. II.
6. The Externalisation of the Hierarchy.

A Treatise on the Seven Rays:

7. Vol. I – Esoteric Psychology I (Esoterisk Psykologi I).
8. Vol. II – Esoteric Psychology II.
9. Vol. III – Esoteric Astrology (Esoterisk Astrologi).
10. Vol. IV – Esoteric Healing.
11. Vol. V – The Rays and the Initiations.

12. The Consciousness of the Atom.
13. From Bethlehem to Calvary.
14. The Light of The Soul.

Referencenumrene står efter hvert uddrag af en bog med henvisning til den engelske tekst, og den danske, hvis bogen er oversat.

(9 e.545 d.492) henviser til:

9 e.545 (Esoteric Astrology, engelsk side 545).
d.492 (Esoterisk Astrologi, dansk side 492).

INDHOLD

	Side
Uddrag af Tibetanerens erklæring	<u>8</u>
Prolog: 14 ledemotiver for bogens forskellige afsnit	<u>11</u>
<u>AFSNIT I</u>	<u>13</u>
<u>AFSNIT II</u>	<u>23</u>
<u>AFSNIT III</u>	<u>30</u>
<u>AFSNIT IV</u>	<u>36</u>
<u>AFSNIT V</u>	<u>43</u>
<u>AFSNIT VI</u>	<u>52</u>
<u>AFSNIT VII</u>	<u>63</u>
<u>AFSNIT VIII</u>	<u>67</u>
<u>AFSNIT IX</u>	<u>72</u>
<u>AFSNIT X</u>	<u>79</u>
<u>AFSNIT XI</u>	<u>99</u>
<u>AFSNIT XII</u>	<u>115</u>
<u>AFSNIT XIII</u>	<u>134</u>
<u>AFSNIT XIV</u>	<u>155</u>
Vort solsystems syv plan	<u>162</u>
Menneskets konstitution	<u>163</u>
Ordliste	<u>164</u>
Register	<u>169</u>

Uddrag af Tibetanerens erklæring

Det er tilstrækkeligt at sige, at jeg er en tibetansk discipel af en bestemt grad, og det siger jer kun lidt, for alle er disciple fra den mest beskedne aspirant op til og hinsides Kristus selv. Jeg lever ved Tibets grænse og i et fysisk legeme ligesom alle andre mennesker. Undertiden, når mine øvrige pligter tillader det, leder jeg (eksoterisk set) en stor gruppe tibetanske lamaer. Dette er årsag til det forlydende, at jeg er abbed for dette særlige lamakloster. De, der er forbundet med mig i Hierarkiets arbejde (og alle sande disciple deltager i dette arbejde), kender mig under et andet navn og embede. A.A.B. ved hvem jeg er, og kender to af mine navne.

Jeg er en af jeres brødre, som er vandret et lille stykke længere ad vejen end den almindelige studerende, og som derfor har påtaget sig et større ansvar. Jeg har stridt og kæmpet mig frem til mere lys end det, aspiranter kender, som læser disse linjer, og derfor må jeg nødvendigvis virke som overbringer af lyset. Jeg er ikke en gammel mand efter lærernes opfattelse, og dog er jeg heller ikke ung og uerfaren. Mit arbejde er at undervise og udbrede kendskabet til den urgamle visdom, hvor som helst jeg finder genklang, og det har jeg gjort i mange år. Jeg søger også at være til støtte for mestrene M. og K.H., når som helst lejlighed gives, for i lang tid har jeg været forbundet med dem og tilknyttet deres arbejde. I det ovennævnte har jeg meddelt jer meget, men intet som kunne give anledning til den tåbelige tilbedelse og blinde lydighed, som følelsesfulde aspiranter udviser over for den guru og mester, de endnu er ude af stand til at kontakte. Ej heller vil de få den ønskede kontakt, før de har forvandlet deres emotionelle tilbedelse til uselvvisk tjeneste for menneskeheden – ikke for mesteren.

De bøger, jeg har skrevet, er sendt ud uden krav på anerkendelse. De kan være korrekte, sande og nyttige eller ikke; det er jer, der skal efterprøve deres sandhed gennem praktisk anvendelse og opøvelse af intuition. Hverken jeg eller A.A.B. er det mindste interesseret i at få dem erklæret for inspirerede skrifter, eller at nogen (med tilbage-

holdt åndedræt) skal omtale dem som et af mestrenes værker. Hvis de fremlægger sandheden på en sådan måde, at den naturligt viderefører den lære, der allerede er givet til verden, og hvis den information, der gives, kan løfte den åndelige stræben og viljen til at tjene fra det emotionelle plan, op til det mentale (det plan hvor mestrene *kan* findes), vil formålet med dem være nået. Hvis den undervisning, der gives, finder genklang i de oplyste åndsarbejdere i verden og fremkalder glimt af intuition, lad da læren blive accepteret; men ellers ikke. Hvis disse udsagn kan bekræftes eller anses for sande ifølge loven om overensstemmelse, er det godt og rigtigt. Men skulle det ikke være tilfældet, da bør den studerende ikke acceptere det, der siges.

August 1934

"Husk, oh chela, at i de kendte sfærer kan intet andet end lys respondere på ORDET. Vid, at dette lys stiger ned og koncentrerer sig; vid, at lyset fra sit udvalgte brændpunkt oplyser sin egen sfære; vid også, at lyset stiger op igen og efterlader dét i mørke, som det – i tid og rum – oplyste. Denne nedstigning og opstigning kalder menneskene liv, eksistens og død; vi, der går den oplyste vej, kalder det død, erfaring og liv."

Esoteric Healing, s.468

PROLOG

- I. Denne vor nuværende cyklus udgør slutningen af tidsalderen, og de næste to hundrede år vil se, at døden ikke eksisterer på den måde, som vi nu forstår den store overgang, og vil se, at kendsgerningen om sjælens eksistens bliver fastslået. (7 e.96 d.125)
- II. Vore tanker om døden har været fejlagtige; vi har betragtet den som den store og endelige rædsel, hvorimod den i virkeligheden er den store redning, en indtræden i en rigere aktivitet samt livets udfrielse fra det krystalliserede legeme og en utilstrækkelig form. (12 e.64-65)
- III. Hvorfor ikke byde overgangen velkommen? Lær at nyde oplevelsen som er den vise alderdoms gave, og se frem til det store eventyr, som venter dig. Du ved udmærket – i dine højeste stunder – at overgang betyder erkendelse uden det fysiske plans begrænsninger. (5 e.696)
- IV. Sygdom og død er dybest set tilstande i selve substansen; lige så længe som mennesket identificerer sig med formaspektet, lige så længe vil han være betinget af loven om opløsning. Denne lov er en grundlæggende naturlov, som styrer livet i formen i alle naturriggerne. (10 e.501)
- V. Der findes en teknik med hensyn til at dø, lige så vel, som der findes en til at leve . . . (3 e.302 d.316)
- VI. . . . (Menneskene) evner ikke at relatere død og søvn. Når alt kommer til alt udgør døden blot et længere interval i livets aktivitet på det fysiske plan; man er bare "rejst udenlands" i en længere periode. (3 e.495 d.506)

- VII. . . . døden kan bedst betragtes som den tildragelse, der befrier os fra formens blændværk . . . (13 e.243)
- VIII. . . . døden er blot et mellemstadium i et liv med stadigt øgende erfaring . . . den markerer en klart afgrænset overgang fra *en bevidsthedstilstand til en anden*. (13 e.242)
- IX. Når viljen-til-at-leve i et fysisk legeme forsvinder og efterfølges af viljen-til-at-abstrahere, så kommer døden i den gængse betydning af ordet til det enkelte menneske. Dette kalder vi døden. (11 e.164-165)
- X. Efterhånden som menneskeheden bliver sjælsbevidst, vil døden blive betragtet som en "beordret" proces, der fuldføres ved fuld bevidsthed og med forståelse af den cykliske hensigt. (10 e.435-436)
- XI. . . . Tilbagegivelseshandlingen . . . Eliminationskunsten . . . Integrationsprocesserne . . . Disse tre processer udgør døden. (10 e.394-395)
- XII. Døden er en intuitionens handling, som overføres af sjælen til personligheden og fuldbyrdes derefter af den individuelle vilje i overensstemmelse med den guddommelige vilje. (9 e.599 d.540)
- XIII. Og derefter lyder et ord. Det udstrålende lyspunkt, der steg ned, stiger nu op; det responderer på den svage tone, der kalder det tilbage, tiltrukket af sin oprindelige kilde. Dette kalder mennesket død, men sjælen kalder det liv. (10 e.469)
- XIV. Genopstandelse er naturens nøgleord; ikke død. Døden er kun genopstandelsens forgemak. (6 e.469)

AFSNIT I

Denne vor nuværende cyklus udgør slutningen af tidsalderen, og de næste to hundrede år vil se, at døden ikke eksisterer på den måde, som vi nu forstår den store overgang, og vil se, at kendsgerningen om sjælens eksistens bliver fastslået. (7 e.96 d.125)

AFSNIT I

(1) Sjælen vil blive opfattet som en entitet, som den motiverende impuls og som det åndelige center bag alle manifesterede former. De nærmeste få årtier vil komme til at se visse store anskuelser bekræftet. Kristi virke og hans hovedmission for to tusind år siden var at vise de guddommelige muligheder og de evner, der ligger latent i ethvert menneske. Hans kundgørelse, at vi alle er Guds sønner og har en universel fader, vil i fremtiden ikke længere blive betragtet som en smuk, mystisk og symbolsk fremstilling, men vil blive betragtet som en videnskabelig erklæring. Vort universelle broderskab og vor essentielle udødelighed vil blive bevist og realiseret som kendsgerninger i naturens orden. (7 e.96 d.125)

(2) Det kræver mod at se kendsgerningen om døden i øjnene og helt nøje at formulere sin overbevisning om emnet . . .

Døden er den eneste begivenhed, som vi kan forudsige med absolut sikkerhed, og er dog den begivenhed, som størsteparten af menneskeheden aldeles afviser at tænke på, indtil de står overfor dette foruroligende og personlige problem. Folk ser på døden på mange forskellige måder; for nogle medfører tildragelsen en følelse af selvmedlidenhed, og de er så optaget af det de må efterlade, hvilket betyder selve afslutningen for dem, og det at give afkald på alt, hvad de har samlet i livet, at den sande betydning af den uundgåelige fremtid er ude af stand til at tiltrække deres opmærksomhed. Andre møder døden modigt, idet de søger at få det bedste ud af det, de ikke kan komme uden om, og de ser med tapper holdning døden i øjnene, fordi der ikke er andet at gøre. Deres stolthed hjælper dem til at møde begivenheden. Andre igen afviser helt og holdent at overveje muligheden; de hypnotiserer sig ind i en tilstand, hvor tanken om døden afvises i bevidstheden, og de vil end ikke overveje dens mulighed, således at den, når den kommer, overrumpler dem. De er hjælpeløse og ude af stand til at gøre andet end ganske enkelt at dø. De kristnes

holdning er som regel en accept af Guds vilje med en beslutning om at betragte hændelsen som den bedste af alle hændelser, selv om det set ud fra omgivelser og omstændigheder ikke synes sådan. En urokkelig tro på Gud og hans forudbestemte mål for det enkelte menneske bringer dem sejrrikt gennem dødens port, men ville nogen sige til dem, at dette ganske enkelt var en anden form for den østerlandske tænkens fatalisme og en fast tro på en uforanderlig skæbne, ville de betragte det som usandt. De skjuler sig bag Guds navn.

Døden kan imidlertid være mere end dette og kan mødes på forskellig vis. Den kan udpeges til at indtage en bestemt plads i liv og tanke, og vi kan berede os på den som noget, der ikke kan undgås, men som ganske enkelt bringer forandring. På den måde gør vi dødsprocessen til en planlagt del af vort livsformål. Vi kan *leve* med bevidstheden om udødelighed, og det vil give yderligere farve og skønhed til livet; vi kan nære bevidstheden om vor kommende overgang og leve med forventningen om underet i denne overgang. Døden antager en anden betydning, hvis den mødes på denne måde og betragtes som indledning til yderligere livserfaring. Den bliver en mystisk erfaring, en form for indvielse, der finder sin kulmination i korsfæstelsen. Alle hidtidige mindre forsagelser forbereder os til den store forsagelse; alle tidligere dødstildragelser er blot en indledning til den store dødsproces. Døden bringer os befrielse – midlertidigt måske, dog i sidste instans vedvarende – fra kroppens natur, fra tilværelsen på det fysiske plan og den tydelige oplevelse deraf. Den er en frigørelse fra begrænsning; og hvad enten man tror (som mange millioner gør), at døden blot er et mellemstadium i et liv med stadigt øgende erfaring, eller (som mange andre millioner mener) en afslutning på al sådan erfaring, er der intet, der afviser den kendsgerning, at døden markerer en klart afgrænset overgang fra *en bevidsthedstilstand til en anden*. (13 e.240-242)

(3) Religionsstuderende vil studere den side af manifestationen vi kalder "livssiden", ligesom videnskabsmændene studerer det der kal-

des "stof", og begge parter vil erkende den nære forbindelse mellem de to, og på den måde vil den gamle kløft og strid mellem videnskab og religion foreløbig være stillet i bero. Man vil bruge bestemte metoder til at demonstrere det faktum at livet fortsætter efter den fysiske krops død, og det æteriske væv vil vise sig at spille en rolle i den forbindelse. (2 e.429)

(4) Det første skridt hen imod at kunne bekræfte sjælen som en kendsgerning er at påvise kendsgerningen om en fortsat tilværelse, skønt denne givetvis ikke kan bevise kendsgerningen om udødelighed. Ikke desto mindre kan det betragtes som et skridt i den rigtige retning. At noget overlever dødsprocessen, og at noget består efter det fysiske legemes opløsning, bekræftes til stadighed. Hvis dette ikke er tilfældet, er vi ofre for en kollektiv hallucination, og tusinder af menneskers hjerne og forstand er utroværdig, bedragerisk, syg og forvrænget. Et sådant gigantisk, kollektivt vanvid fæstes der vanskeligere lid til end til alternativet, en udvidet bevidsthed. Denne udvikling i psykisk retning beviser imidlertid endnu ikke, at sjælen er en kendsgerning; den tjener kun til at nedbryde den materialistiske holdning. (7 e.98-99 d.127)

(5) Det er indlysende, at dødsproblematikken har sin rod i kærligheden til livet, idet kærligheden til livet er det dybeste instinkt i den menneskelige natur. Den konklusion, at intet går tabt ifølge den guddommelige lov, er en videnskabelig erkendelse; en evig beståen i en eller anden form betragtes overalt som en sandhed. Af mangfoldige teorier om dette eksisterende problem er tre vigtige løsninger blevet fremlagt; de er velkendte for alle tænkende mennesker.

De er:

1. *Den rent materialistiske løsning*, som går ud på, at så længe den fysiske, håndgribelige form eksisterer og består, kan det bevidste liv erfare og komme til udtryk, men den hævder tillige, at der efter døden og den påfølgende opløsning af legemet ikke længere

findes en bevidst, fungerende og selvidentificeret person. Følelsen af et "jeg", dvs. bevidstheden om at have en personlighed, ulig alle andre personligheder, forsvinder ved formens opløsning; personligheden formodes alene at være summen af cellernes bevidsthed i legemet. Denne teori placerer mennesket på samme stadium som alle andre former i de tre øvrige naturriger; den er baseret på forestillingen om, at det almindelige menneske ikke er sensitivt over for livet, når det ikke længere befinder sig i et fast legeme; den afviser alle beviser om det modsatte og siger, at når vi ikke kan se (med det fysiske øje) og ikke kan bevise (rent håndgribeligt), at "jeg'et" eller det udødelige væsen består efter døden, så eksisterer det ikke. Nu om dage er der ikke nær så mange, der tror på denne teori, som der var tidligere, især i den materialistiske viktorianske periode.

2. *Teorien om udødelighed under bestemte forhold.* Denne teori holdes stadig i hævd af visse fundamentalister og teologisk fordomsfulde trosretninger, og også af enkelte blandt intelligentsiaen, specielt de med egoistiske tendenser. Denne teori hævder, at kun de, som opnår et vist stadium af åndelig erkendelse, eller som accepterer et specielt sæt teologiske påstande, kan få den personlige udødelighedens gave. Også den rent intellektuelle argumenterer til tider med, at den ypperste gave til menneskeheden er en udviklet og kultiveret tænkning, og at de, som besidder denne gave, ligeledes skænkes evig beståen. En anden tankeretning forviser dem, som de betragter som åndeligt genstridige og som negativt indstillede til at lade sig påtvinge deres særlige teologiske overbevisninger, enten til fuldstændig udslettelse, som i den materialistiske løsning, eller til en evig straf, hvilket i virkeligheden er det samme som at argumentere for en form for udødelighed.

På grund af det medfødte gode i menneskets hjerte er det meget få mennesker, der er så hævngherrige eller tankeløse, at de betragter denne fremstilling som acceptabel, og til dem må vi naturligvis regne de ikke-tænkende mennesker, som flygter fra deres

mentale ansvar over til en blind tro på teologiske udsagn. Den kristne fortolkning, således som den fremsættes af de ortodokse og fundamentalistiske retninger, viser sig uholdbar, når den underkastes klar tænkning; blandt de argumenter, som går imod denne fortolkning, ligger den kendsgerning, at kristendommen forudsætter en lang fremtid men ingen fortid; det er desuden en fremtid, der udelukkende beror på aktiviteterne i dette nuværende liv, og man kan på ingen måde forklare de forskelle og uligheder, som kendetegner menneskeheden. Den viser sig kun holdbar i forbindelse med teorien om en menneskelignende gud, hvis vilje – når den giver sig til kende i praksis – skaber et nu, som kun har en fremtid, og ingen fortid; det uretfærdige i dette erkendes i vide kredse, men Guds uransagelige vilje må ikke drages i tvivl. Millioner af mennesker har stadig denne tro, men den fastholdes ikke ligeså stærkt som for hundrede år siden.

3. *Teorien om reinkarnation*, så velkendt for alle mine læsere, bliver mere og mere accepteret i occidenten; den har altid været accepteret i orienten, men med mange tåbelige tilføjelser og fortolkninger. Denne lære er blevet forvrænget på samme måde som Kristi, Buddhas og Krishnas lære er blevet af deres snæversynede og åndeligt begrænsede teologer. De grundlæggende kendsgerninger om en åndelig oprindelse, om en nedstigen i stoffet, om en opstigen gennem utallige inkarnationer i form, indtil disse former er fuldkomne udtryk for den iboende åndelige bevidsthed, og om en række indvielser ved slutningen af inkarnationscyklen, bliver hurtigere accepteret og erkendt nu end nogensinde før.

Sådan lyder de vigtigste løsninger på problematikken om udødelighed og om den menneskelige sjæls beståen; de forsøger at besvare menneskehjertets evige spørgsmål, såsom hvorfra, hvorfor, hvorhen og hvor. (10 e.400-402)

(6) Inden for de nærmeste år vil det faktum, at vi lever videre, og at eksistensen er evig, ikke længere være genstand for tvivl, men vil være en fast overbevisning. Ingen vil længere betvivle, at mennesket stadig er et bevidst levende væsen, selv om det fysiske legeme er forladt. Alle vil vide, at mennesket fortsætter sin eksistens i et rige, der ligger hinsides det fysiske, og at mennesket stadig er levende, vågen og bevidst. Dette vil finde sted på grund af følgende:

- a. Udviklingen af en evne i menneskets fysiske øje . . . vil åbenbare det æteriske legeme . . . man vil kunne se, at menneskene lever i dette legeme.
- b. Det stigende antal mennesker, som har evnen til anvende det "på ny vakte tredje øje", vil bekræfte udødelighedens eksistens, idet de med lethed vil kunne se mennesker, der har forladt det æteriske legeme såvel som det fysiske legeme.
- c. En opdagelse inden for det fotografiske område vil bevise, at mennesket lever videre.
- d. Kommunikation – ved anvendelse af radioen – med diskarnerede vil til sidst blive en realitet og opnå videnskabelig status.
- e. Mennesket vil med tiden hæve sin opfattelsesevne og sit kontaktområde til et niveau, der vil sætte ham i stand til at *se igennem*, hvilket vil åbenbare den fjerde dimensions natur og vil smelte den subjektive og objektive verden sammen til en ny verden. Døden vil miste sin gru, og den specielle dødsfrygt vil ophøre. (10 e.412-413)

(7) Det er indlysende, at når menneskeheden får dette syn på døden og på kunsten at dø, så vil menneskehedens holdning i sin helhed gennemgå en velgørende ændring. Efterhånden som tiden går, vil der parallelt med dette skabes forbindelse mellem mennesker på telepatiske niveauer; menneskenes intelligens vil til stadighed vokse, og menneskeheden vil i tiltagende grad være fokuseret på mentale niveauer. Denne telepatiske forbindelse vil blive et almindeligt og normalt fænomen; nutidens spiritualisme er en garanti for dette, selv om

forvrængningerne (endog meget alvorlige forvrængninger) stort set er baseret på menneskehedens ønsketænkning, hvori der kun findes meget lidt sand telepati. Den telepati, som *findes* i dag mellem mediet (i trance eller ej) og den sørgende slægtning eller ven, foregår *ikke* mellem den, der har gennemgået dødens frigørelse, og den, der stadig befinder sig i form. Dette bør I huske. I mellemprioriteten, hvor sindet normalt ikke er telepatisk, kan et medium skabe (skønt det sjældent er tilfældet) en mellemkomst baseret på clairvoyance og clairaudience, men *ikke* på trance. Dette nødvendiggør stadigvæk en kontakt via en tredje part, og det vil blive helt astralt. Denne kontakt bliver derfor fuld af blændværk og unøjagtigheder. Det er imidlertid et fremskridt i forhold til de nuværende mediumistiske forestillinger, hvor den døde ganske enkelt ignoreres, og den spørgende kun får det at vide, som mediet læser i hans aura – hans erindring om udseendet, betydningsfulde erindringer oplagret i den spørgendes bevidsthed og ønsketænkning om at få tvingende nødvendige råd, idet spørgeren tror, at når et menneske er afgået ved døden, må han være klogere end tidligere. Når det til tider lykkes for mediet at etablere sand kommunikation, beror det på, at både spørgeren og afdøde er mentale typer, og at der derfor findes en sand telepatisk forbindelse mellem dem, hvilket mediet opfanger.

Menneskeheden gør fremskridt, udvikler sig og bliver mere og mere mental. Forbindelsen mellem den døde og den levende må og vil forekomme på mentale niveauer forud for integrationsprocessen; den egentlige afbrydelse af kommunikation vil ske, når menneskets sjæl atter absorberes i oversjælen, inden den igen reinkarnerer. Videns om, at kommunikation faktisk kan opretholdes til dette tidspunkt, vil bevirke, at dødsfrygt fuldstændig vil ophøre. Gælder det disciple, der virker i en mesters ashram, vil endog denne integrationsproces ikke udgøre nogen hindring. (10 e.395-396)

(8) Vi vil således efterhånden se, at der i verden fremstår en stor gruppe af trænede sensitive, hvis kræfter bliver forstået. De fungerer

med lige stor intelligens på det astrale plan som på det fysiske plan og de forbereder sig på at udvikle de højere psykiske kræfter – åndelig perception og telepati. Disse mennesker vil til sidst udgøre en gruppe af forbundne sjæle, formidlere mellem dem der ikke kan se og høre på det astrale plan, fordi de er fængslede i det fysiske legeme, og dem der er lige så fængslede på det astrale plan, fordi de mangler det fysiske responsredskab.

Det store behov er derfor ikke, at vi skal ophøre med at konsultere og skole sensitive og medier, men at vi skoler dem rigtigt og beskytter dem på en intelligent måde og således via deres evner forbinder de to verdener – den fysiske og den astrale. (6 e.15)

(9) Efterhånden som tiden går, og inden det næste århundrede er omme, vil man definitivt erkende, at døden ikke eksisterer i den betydning, som den opfattes nu. Bevidsthedens kontinuitet vil være så udviklet, og så mange af de højt udviklede mennesker vil komme til at virke i de to verdener samtidigt, at den gamle frygt vil forsvinde, og forbindelsen mellem det astrale plan og det fysiske plan vil være så fast etableret og så videnskabeligt kontrolleret, at trancemediernes arbejde heldigvis vil ophøre. (3 e.301 d.315)

(10) Jeg vil også gerne påpege at trance-mediumisme, som det kaldes, til sidst uundgåeligt vil blive afløst af den form for mediumisme der tilbydes af den mand eller kvinde som er clairvoyant eller clairaudient på det astrale plan og som derfor i fuld vågen bevidsthed og med den fysiske hjerne årvågen og aktiv kan tilbyde sig som formidler mellem mennesker i fysiske legemer (og derfor blinde og døve på de mere subtile plan) og dem der har forladt deres legemer og er afskåret fra fysisk kommunikation. Denne type sensitive kan kommunikere med begge grupper, og deres værdi og anvendelighed som medier er hinsides al beregning, når de er oprigtige, uselviske, rene og har helliget sig tjenesten. Men under træningen, som de gennemgår, må de undgå den nuværende passive metode og i stedet for at "sidde for udvikling" i en tom, afventende stilhed, skulle de bestræbe

sig for at arbejde positivt som sjæle, der bestandig, bevidst og intelligent har greb om den lavere mekanisme, som deres legeme er; de må vide hvilket center de bruger i dette legeme mens de arbejder psykisk, og de må lære at se *som sjæle* ud på den illusoriske verden i hvilken de har påtaget sig at virke. Lad dem fra deres høje og rene position se klart, høre rent og referere præcist og dermed tjene deres tid og generation og gøre det astrale plan til et fortroligt og velkendt sted for aktivitet og vænne menneskeheden til et tilværelsesplan hvor der findes medmennesker der gør erfaringer, lever og følger Vejen. (6 e.12-13)

(11) I den kommende Vandbærer-tidsalder vil vi se menneskeheden skabe en kultur der er sensitiv overfor finere og højere åndelige værdier, en civilisation som er fri for blændværk og for mange af de illusioner som i dag præger de ariske folkeslag, og et menneskeligt liv som vil legemliggøres i former der vil bygge bro over den nuværende afgrund; det vil være et liv fri for de værste former for sygdom, som vi kender dem i dag, skønt død og visse former for legemlig nedbrydning, der til sidst kan føre til død, naturligvis stadig vil findes. Overvindelse af døden er ikke afhængig af afskaffelse af legemlige sygdomme, men skyldes etableringen af den bevidsthedskontinuitet som bærer os over fra det fysiske livsplan til den indre subjektive tilværelse. Det er den væsenstilstand denne tredje gruppe kan varetage, og deres problem er derfor:

. . . at udvikle den bevidsthedskontinuitet som vil "åbne dørene til livet og fordrive frygten for det ukendte og for det der forsvinder". (6 e.44-45)

AFSNIT II

Vore tanker om døden har været fejlagtige; vi har betragtet den som den store og endelige rædsel, hvorimod den i virkeligheden er den store redning, en indtræden i en rigere aktivitet samt livets udfrielse fra det krystalliserede legeme og en utilstrækkelig form. (12 e.64-65)

AFSNIT II

(1) *Vort emne nu er frelse fra legemsnaturen gennem dødsprocessen.*

Vi må huske to ting, når vi søger at studere denne frelses hensigt:

For det første: med legemsnaturen mener jeg den integrerede personlighed eller den menneskelige udrustning, der består af det fysiske legeme, det vitale eller æteriske legeme, begærnaturens materie (eller eksistensform) og mentalstoffet. Disse udgør den inkarnerede sjæls hylstre eller ydre former. Bevidsthedsaspektet er til tider fokuseret i det ene og til tider i det andet eller identificerer sig med formen eller med sjælen. Gennemsnitsmennesket virker med lethed og med selvbevidsthed i det fysiske og astrale legeme. Det intelligente og højt udviklede menneske har til disse to føjet bevidst kontrol over sit mentale redskab, men dog kun i visse af dets aspekter, såsom hukommelsesevnen eller den analyserende evne. Han har også i nogle tilfælde held til at forene disse tre i en bevidst fungerende personlighed. Aspiranten begynder at forstå noget af det livsprincip, som be-sjæler personligheden, medens disciplen anvender alle tre, fordi han har samordnet og samstemt sjælen, tænkeevnen og hjernen og derfor er begyndt at virke med sit subjektive redskab eller sine energiaspek-ter.

For det andet tilvejebringes denne frelse ved en rigtig forståelse af den mystiske erfaring, som vi kalder *døden*. Dette vil blive vort tema, og emnet er så omfattende, at jeg kun kan antyde visse baner, ad hvilke aspiranten kan tænke, og fremføre visse forudsætninger, som han senere kan bearbejde. Vi vil desuden hovedsagelig begrænse os til det fysiske legemes død.

Lad os allerførst definere denne gådefulde proces, som alle former er underkastet, og som oftest opfattes som et frygtet endeligt – frygtet, fordi den ikke bliver forstået. Menneskets tænkeevne er så lidt udviklet, at frygt for det ukendte, rædsel for det uvante og tilknytning til formen har forårsaget en situation, hvor en af de mest velsignelsesrige hændelser i en inkarneret gudesøns livscyklus bliver

betragtet som noget, der skal undgås og udsættes så længe som muligt.

Kunne vi blot erkende, at døden er en af de processer, vi oftest har fuldbyrdet. Vi har gennemlevet døden mange gange og skal gøre det igen og igen. Døden er i det væsentlige et spørgsmål om bevidsthed. Vi er bevidste det ene øjeblik på det fysiske plan, og et øjeblik senere har vi trukket os tilbage til et andet plan og er aktivt bevidste dér. Lige så længe vor bevidsthed identificerer sig med formaspektet, vil døden indebære den gamle rædsel for os. Så snart vi ved, at vi er sjæle og opdager, at vi viljemæssigt er i stand til at fokusere vor bevidsthed eller opmærksomhed i enhver form på ethvert plan eller i enhver retning inden for Guds form, så vil vi ikke længere erfare døden.

For gennemsnitsmennesket er døden et katastrofalt endeligt, der indbefatter ophør af alle menneskelige relationer, afslutning på al fysisk aktivitet, løsrivelse fra alle tegn på kærlighed og hengivenhed og en rejse (uvillig og under protest) til det ukendte og frygtede. Det kan sammenlignes med at forlade et oplyst og varmt værelse, venligt og velkendt, hvor de kære er forsamlede, for at gå ud i den kolde og mørke nat, alene og rædselsslagen, med håb om det bedste, men ikke sikker på noget.

Men menneskene er tilbøjelige til at glemme, at de hver nat, i søvnens timer, dør fra det fysiske plan og lever og fungerer et andet sted. De glemmer, at de allerede har opnået evnen til at forlade det fysiske legeme; fordi de endnu ikke kan bringe erindringen om søvnens indtræden og det efterfølgende interval med aktivt liv tilbage til den fysiske hjernes bevidsthed, evner de ikke at relatere død og søvn. Når alt kommer til alt, udgør døden blot et længere interval i livets aktivitet på det fysiske plan; man er bare "rejist udenlands" i en længere periode. Men den daglige søvnproces og den almindelige dødsproces er identiske med den ene forskel, at den magnetiske tråd eller energistrøm, ad hvilken livskraften strømmer, forbliver intakt i søvnen og udgør tilbagevejen til legemet. Ved døden brydes eller løsrives denne livstråd. Når dette er sket, kan den bevidste enhed

ikke vende tilbage til det faste fysiske legeme, der nu mangler princippet for sammenhæng og opløses. (3 e.493-495 d.504-506)

(2) *Dødsfrygten* er baseret på:

- a. En rædsel for den endelige løsrivelse under selve dødsprocessen.
- b. Skræk for det ukendte og ubestemmelige.
- c. Tvivl på den endelige udødelighed.
- d. Sorg over at efterlade dem, man elsker eller over selv at blive efterladt.
- e. Gamle reaktioner på tidligere voldsomme dødsfald, som ligger dybt i det underbevidste.
- f. Klyngen sig til formlivet, fordi man hovedsagelig identificerer sig med dette i sin bevidsthed.
- g. Gammel fejlagtig lære om himmel og helvede, som begge er lige ubehagelige at se frem til for visse typer.

Idet jeg er fortrolig med emnet, kan jeg tale om døden set både fra den ydre verdens erfaring og fra det indre livsudtryk: Der eksisterer ingen død. Der er, som vi ved, en overgang til et rigere liv, hvor der findes frihed fra den hindring, det er at have et kødeligt legeme. Den løsrivelsesproces, som er så frygtet, eksisterer ikke undtagen i tilfælde af en voldsom og pludselig død, og da er det eneste virkelige ubehag et øjeblikks overvældende følelse af truende fare og undergang, som meget ligner et elektrisk chok. Intet mere. For den uudviklede er døden bogstavelig talt søvn og glemsel, for tænkeevnen er ikke tilstrækkelig vakt til at reagere, og hukommelseslageret er endnu praktisk taget tomt. For den almindelige gode medborger er døden blot en fortsættelse af de levende processer og en fortsættelse af livets interesser og tendenser. Hans bevidsthed og opfattelsesevne er den samme og uforandret. Han fornemmer ikke megen forskel; der bliver sørget godt for ham, og han er ofte uvidende om, at han har gennemlevet selve dødsepisoden. For den ondskabsfulde og grusomt selviske, for den kriminelle og for de få, som udelukkende lever for

det materielle, indtræffer den tilstand, vi kalder "jordbunden". De lænker, de har smedet til jorden, og deres jordiske begærs ensidighed tvinger dem til at blive nær ved jorden og deres sidste opholdssted. De søger desperat og med alle midler igen at få kontakt med det og igen at komme dertil. I få tilfælde kan det gode og smukke, som f.eks. en stor personlig kærlighed til de efterladte samt erkendelsen af en ikke opfyldt vigtig pligt, fastholde dem i en lignende tilstand. For aspiranten er døden en umiddelbar indgang til et tjenesteområde og et virke, som han kender, og som han straks opdager ikke er nyt. Under sin søvn har han udviklet et område for aktiv tjeneste og skoling. Nu virker han ganske enkelt i dette område i alle døgnets fireogtyve timer (for at bruge det fysiske plans tidsopfattelse) i stedet for under sine sædvanlige få timers jordisk søvn. (3 e.300-301 d.314-315)

(3) En anden frygt, som får menneskeheden til at betragte døden som en katastrofe, er indprentet af teologisk religion, især af de protestantiske fundamentalister og den romersk-katolske kirke – frygten for helvede, påbud om straf, der sædvanligvis er helt ude af proportion i forhold til de fejl, der er begået i livsforløbet, samt den skræk, en vred gud påtvinger. Menneskene er blevet fortalt, at de må underkaste sig dette, og at de ikke kan undslippe undtagen gennem stedfortrædende forsoning. Som I naturligvis ved, findes der ingen vred gud, intet helvede, og ingen stedfortrædende forsoning. Der findes alene et stort princip om kærlighed, som levendegør hele universet; endvidere nærværelsen af Kristus, der viser menneskeheden, at sjælen er en kendsgerning, og at vi bliver frelst gennem denne sjæls livskraft; desuden at det eneste helvede er jorden selv, hvor vi lærer at udvirke vor egen frelse tilskyndet af princippet om kærlighed og lys, samt ansporet af Kristi eksempel og vore egne sjæles indre pres. Læren om helvede er et levn fra den sadistiske drejning, som den kristne kirke gav tænkningen i middelalderen, og fra den vildledende lære, der findes i Det Gamle Testamente om Jehova, jødernes stammegud. Jehova er *ikke* Gud, den planetariske Logos, det evige kær-

lighedens hjerte, som Kristus åbenbarede. Efterhånden som disse vildledende ideer dør bort, vil helvedesbegrebet forsvinde fra menneskets erindring og i stedet vil komme en forståelse af den lov, som får ethvert menneske til at udvirke sin egen frelse på det fysiske plan, hvilket fører ham til at rette de fejl, som han har begået i sine liv på jorden, og som til sidst sætter ham i stand til at "rense sin egen fortid".

Jeg har ikke til hensigt at påtvinge jer en teologisk redegørelse. Jeg ønsker blot at pege på, at den nuværende dødsfrygt må vige for en intelligent opfattelse af virkeligheden og for et begreb om kontinuitet, som vil ophæve uroen, samt fremhæve ideen om ét liv og én bevidst entitet i mange erfaringslegemer. (10 e.393-394)

(4) Døden og viljen vil i det kommende århundrede uundgåeligt få ny betydning for menneskeheden og mange af de gamle ideer vil forsvinde. For gennemsnitsmennesket er døden en katastrofal krise. Den er ophøret af og afslutningen på alt, hvad der er elsket, velkendt og ønskværdigt; den er en brat overgang til det ukendte, til usikkerheden, og den bratte ende på alle planer og projekter. Uanset hvor megen tro på de åndelige værdier der måtte være til stede, uanset klarheden af sindets rationaliseren over udødeligheden og uanset hvor omfattende beviserne på vedvarende og uendelighed er, vil der dog stadig forblive en tvivl, en anerkendelse af muligheden for en fuldstændig afslutning og negation med ophør af al aktivitet eller alle hjertereaktioner, af al tanke, følelse, begær, aspiration og af de hensigter som samler sig omkring menneskets centrale væsenskerne. Længslen efter og bestemmelsen for vedvarende og følelsen af kontinuitet bygger, for selv den mest ihærdigt troende, fremdeles på sandsynlighed, på et ustabil grundlag og på vidnesbyrd fra andre, som i virkeligheden aldrig er vendt tilbage for at bekræfte det. Alle vigtige tanker om dette emne angår det centrale "jeg" eller guddommens integritet. (11 e.101-102)

(5) *Selvopholdelsesdriften* er det instinkt, der har sine rødder i en medfødt frygt for døden; ved tilstedeværelsen af denne frygt har menneskeslægten kæmpet sig frem til sit nuværende niveau, hvad angår livslængde og udholdenhed. De videnskaber, som beskæftiger sig med at opretholde livet, vor tids medicinske kundskaber og den civiliserede velstands resultater er alle en følge af denne grundlæggende frygt. Alt er gået i retning af individets beståen og af at bevare hans livsbetingelser. Menneskeheden består som race og naturrige som et resultat af denne tendens til frygt, denne instinktive reaktion i det menneskelige individ til selvforevigelse. (3 e.626 d.632)

(6) Det er mig magtpåliggende, at I forstår den lære, jeg indtil nu har meddelt, før vi fortsætter til det, som er forklarende og nyt. Studér den grundigt, således at en mere sikker og sund forestilling om døden kan tage form. Forsøg at se emnet ud fra en ny synsvinkel, samt at se lov, hensigt og skønhed i det, som hidtil har givet skræk og stor frygt.

Senere skal jeg forsøge at give jer nogle glimt af dødsprocessen, således som sjælen registrerer den, når tilbagetrækningen finder sted. For jer kan det jeg siger, forekomme spekulativt og hypotetisk; i hvert fald vil det være et udsagn, som kun få af jer vil være i stand til at bevise nøjagtigheden af. Men, min broder, det vil så sandelig være mere sundt og fornuftigt, mere klogt og smukt end det nuværende mørke og syge håb samt den ulykkelige spekulation og ofte fortvivlelse, som overskygger ethvert dødsleje nu for tiden. (10 e.436-437)

AFSNIT III

Hvorfor ikke byde overgangen velkommen? Lær at nyde oplevelsen som er den vise alderdoms gave, og se frem til det store eventyr, som venter dig. Du ved udmærket – i dine højeste stunder – at overgang betyder erkendelse uden det fysiske plans begrænsninger. (5 e.696)

AFSNIT III

(1) Grunden til at en discipel i det mindste må bestræbe sig på ikke unødigt at slappe af og bør arbejde hårdt, uagtet træthed (trætheden efter mange leveår), uagtet tiltagende "knirken" i det menneskelige instrument og den uundgåelige tendens, som følger vedvarende tjeneste og kontakt med andre, kunne anføres som følger:

1. Han må bestræbe sig på at bære rytmen fra tjeneste og en frugtbar levevis med sig, når han – fri for det fysiske legeme – står på den anden side af sløret. Der må ingen afbrydelse være i den tjeneste.
2. Han må bestræbe sig på, for så vidt han rummer det, at bevare den kontinuerte bevidsthed som *arbejdende* discipel og bør ikke tillade at et tomrum opstår mellem hans nuværende punkt for spænding, og det spændingspunkt som indfinder sig efter dødsoplevelsen.
3. Han må bestræbe sig på at afslutte denne livsoplevelses episode så det er tydeligt, at han *er* medlem af en ashram; han må ikke tillade et brud på det etablerede slægtskabsforhold, eller et ophør i strømmen af ashramisk liv gennem ham til menneskenes verden. Denne aktivitet er, som følge af den naturlige og normale nedbrydning af det fysiske vehikel, idet det ældes, ikke nogen let opgave; det fordrer en klar koncentreret anstrengelse, som øger den spænding disciplen altid lever i . . .

Disciple i min ashram bærer et dobbelt ansvar med at stå stabilt i *bevarelsen af erkendelse* – om jeg så må sige. Denne stabilitet må ikke på nogen måde slækkes når alderdommen nærmer sig, og den må ikke tillades at forsvinde gennem overgangen, døden selv. Det er gennem den ubrudte bevidste tænkning af en sammensmedet gruppe af disciple, at mesteren i en ashram arbejder. Det er ikke så meget den aktive ydre tjeneste udført gennem en gruppe af disciple der har

den største betydning (omend den naturligvis har et livsvigtigt formål), som det er den kohærente, integrerede gruppetanke, der er så magtfuld i tilvejebringelsen af ændringer i den menneskelige bevidsthed. Den nuværende verdenskrisens særlige problem og de vældige tilpasninger i den menneskelige bevidsthed, som er en følgevirkning af indvarslingen af en ny kultur, civilisation og verdensreligion, kræver at jeg stiller medlemmerne af min ashram (ja selv tilknyttede grupper som jeres) over for muligheden at bevare deres "sinds tilstand" intakt og fri for al hensygnen igennem de resterende år af deres liv, gennem opløsningsprocessen og videre ind i friheden på den anden side af sløret. Denne bevaring af bevidst integritet er ikke nogen let opgave; den fordrer forståelse og en velovervejet anstrengelse. (5 e.502-504)

(2) Når den sande natur af tjeneste forstås, vil det kunne ses, at den er et aspekt af den guddommelige energi, som altid virker under tilintetgørelsesaspektet, for den tilintetgør formerne for at befri. Tjeneste er en manifestation af princippet om befrielse, og af dette princip udgør døden og tjeneste to aspekter. Tjeneste frelser, befrier og frigør den fængslede bevidsthed på forskellige niveauer. Det samme kan siges om døden. (3 e.537 d.547)

(3) I vil bemærke, at jeg her behandler emnet om døden, når den kommer som følge af sygdom eller på grund af alderdom. Jeg refererer ikke til døden, når den indtræffer som følge af krig eller ulykke, mord eller selvmord. Disse dødsårsager og andre årsager kommer ind under en helt anden styringsproces; muligvis er end ikke menneskets karma eller individuelle skæbne indbefattet, når det gælder krig. Da dræbes et meget stort antal mennesker. Dette kommer ikke ind under loven om årsag og virkning som en faktor i det enkelte menneskes sjælsudvikling. Det er ikke en tilbagetrækningsproces planlagt af en bestemt sjæl som led i dens virkeliggørelse af sin individuelle skæbne. Døden, der kommer gennem krigens destruktive

processer, er underlagt den planetariske Logos' styrende og cykliske hensigt; han virker gennem rådsforsamlingen i Shamballa. De væsener, som dér styrer verdensprocesserne, véd, at den tid er kommet, hvor relationen mellem det planetariske onde og lysets eller det godes kræfter er nået til et punkt af "eksplosiv antagonisme" (som det kaldes). Dette må gives fri udløsning, såfremt den guddommelige hensigt skal kunne virkeliggøres uhindret. Derfor tillades eksplosionen; dog er der hele tiden en kontrollerende faktor nærværende, selv om menneskene ikke kan se det. Eftersom de væsener (der virkeliggør Guds vilje) på ingen måde er identificerede med formlivet, har de som konsekvens heraf en rigtig forståelse af den relative betydning, som livet i form har; tilintetgørelsen af former betyder for dem ikke døden på samme måde, som vi opfatter den, men som en frigørelsesproces. Det er de mennesker, som identificerer sig med formen, der med deres begrænsede udsyn konsekvent har plejet dødsfrygten. Den cyklus, som vi nu lever i, har set tilintetgørelse af det største antal menneskelige *former* i hele vor planets historie. *Menneskelige væsener er ikke blevet tilintetgjort.* Jeg beder jer bemærke dette udsagn. På grund af denne massetilintetgørelse, har menneskeheden taget et stort skridt frem mod en mere afklaret holdning til døden. Dette har endnu ikke vist sig tydeligt, men om kort tid vil den nye holdning begynde at kunne mærkes, og dødsfrygten begynde at forsvinde fra vor verden. Det vil endvidere afhænge af, i hvor høj grad den menneskelige responsmekanisme tiltager i sensitivitet, idet det vil føre til, at menneskets sind vender sig indad eller bliver nyorienteret med uforudsigelige resultater.

Grundlaget for alle krige er dybest set følelsen af adskilthed. Denne grundlæggende individualisme eller med glæde accepterede isolationisme fører til alle de sekundære årsager til krig: grådighed, der skaber økonomisk katastrofe; had, der skaber nationale og internationale spændinger; grusomhed, der skaber smerte og død. Dødens rødder er derfor dybt forankret; det, vi kalder døden i almindelig forstand, er, at den adskilte individuelle livscyklus på det fysiske plan

afbrydes; som følge heraf er døden en forenende proces. Kunne I blot se lidt dybere, ville I se, at døden frigiver det individualiserede liv til en mindre trang og indespærret eksistens, og senere – når dødsprocessen har fundet sted for de tre vehikler i de tre verdener – til det universelle liv. Dette er et øjeblik af uudsigelig lyksalighed. (10 e.431-433)

(4) Hvad angår den tiltagende livslængde i det seneste århundrede på grund af alle de videnskabelige fremskridt, vil jeg pege på, at de rigtige fremgangsmåder og muligheder for en organiseret sjælsaktivitet altid forvrænges og fremstilles på fejlagtig måde på det fysiske plan af tidligere videnskabelige aktiviteter, som har rigtige motiver, men som kun er symboler på livets ydre side for kommende og i reglen fremtidig sjælsaktivitet. Med tiden vil livslængden ved brug af viljen kunne afkortes eller forlænges af de sjæle, som bevidst tjener Planen og anvender legemsmekanismen som et instrument i deres tjeneste. Nu for tiden holdes mennesker ofte i live – både børn og ældre mennesker – selv om en befrielse fra formen kunne tillades. Sådanne liv tjener ikke noget nyttigt formål og forårsager megen smerte og lidelse for formerne, som naturen (når den har sin gang) ikke længere ville anvende og derfor afbryde. Bemærk dette ord. På grund af den megen vægt, vi har lagt på formlivet og på grund af den almindelige frygt for døden – den store overgang, som vi alle må møde – og på grund af vor usikkerhed om, hvorvidt udødelighed er en kendsgerning, og også på grund af vor stærke bundethed til formen, bremser vi de naturlige processer og holder livet, som kæmper for at blive fri, indestængt i legemer, som er aldeles uegnede til sjælens formål. Misforstå mig ikke. Jeg ønsker ikke at sige noget som helst, som kunne opmuntre til selvmord. Men jeg siger, og jeg gør det med eftertryk, at loven om karma ofte tilsidesættes, når former bevares, selv om de ikke burde bevares, fordi de ikke tjener noget nyttigt formål. Denne bevarelse af formen påtvinges i de fleste tilfælde af personens gruppe og ikke af personen selv – ofte er det en bevidstløs invalid, en ældre person, hvis respons- og kontaktmeka-

nisme er defekt, eller det er et spædbarn, som ikke er normalt. Disse tilfælde udgør helt bestemt et område, hvor karmaloven tilsidesættes. (10 e.350-351)

AFSNIT IV

Sygdom og død er dybest set tilstande i selve substansen; lige så længe som mennesket identificerer sig med formaspektet, lige så længe vil han være betinget af loven om opløsning. Denne lov er en grundlæggende naturlov, som styrer livet i formen i alle naturriggerne. (10 e.501)

AFSNIT IV

(1) Sjælens befrielse gennem sygdom og død er ikke nødvendigvis en ulykkelig tildragelse. En ny og bedre indstilling til døden som fænomen er tvingende nødvendig, er mulig og er nært forestående. Jeg behøver ikke at uddybe dette mere her. Det, jeg søger, er at give jer en ny indfaldsvinkel til spørgsmålet om sygdom og død. (10 e.350)

(2) For det andet er sygdom til tider knyttet til og en del af den proces, hvor sjælen trækker sig tilbage fra sin bolig. Dette kalder vi døden, og den kan komme hurtigt og uventet, når sjælen pludseligt trækker sig tilbage fra legemet. Eller dødsprocessen kan strække sig over en lang tidsperiode, hvor sjælen bruger flere måneder eller år til langsomt og gradvist at forlade legemet, medens legemet i denne lange periode dør lidt efter lidt. (10 e.41)

(3) Sygdom kan være en gradvis og langsom dødsproces, og således en gradvis og langsom befrielse af sjælen. Hvor dette er tilfældet vil helbredelse ikke være mulig, men lindrende midler og hjælpeforanstaltninger er nødvendige og bør så sandelig anvendes. Livslængden kan øges, men en permanent og definitiv helbredelse kan ikke komme på tale. Denne erkendelse savner den almindelige mentale healer. Han fremstiller døden som en uhyggelig fjende til trods for, at døden er en velgørende ven.

Sygdom kan være et pludseligt og definitivt signal til legemet om at slippe sjælen og gøre den fri til anden tjeneste.

I alle disse tilfælde bør alt gøres, som er muligt, i overensstemmelse med den moderne medicinske og kirurgiske videnskabs kunnen og med de beslægtede videnskaber, som der i dag findes mange af. Meget kan også gøres set ud fra mental og åndelig healings synsvinkel bistået af videnskaben om psykologi. En dag må disse forskellige områder etablere et samarbejde og skabe en syntese af deres bestræbelser. (10 e.42)

(4) Det vil være tydeligt selv for den, der tænker meget lidt systematisk, at mange sygdomme og dødsårsager skyldes de omgivende forhold, som mennesket ikke på nogen måde er ansvarlig for. De rækker lige fra rent ydre hændelser til arveanlæg. De kan opstilles således:

1. *Ulykker*, som kan skyldes egen skødesløshed, gruppehændelser, andre menneskers uforsigtighed, samt være et resultat af kampe som f.eks. ved strejker og i krige. De kan også forekomme som følge af angreb fra dyreverdenen, f.eks. fra slanger, ved forgiftninger og mange andre årsager.
2. *Infektioner*, som kommer til mennesket udefra, og som ikke er et resultat af hans egen blodtilstand. Sådanne infektioner kan være de forskellige såkaldte infektiøse og smitsomme sygdomme samt de udbredte epidemier. De kan ramme mennesket under udførelsen af det daglige arbejde, gennem de daglige kontakter, eller gennem en almindelig udbredt sygdomstilstand i omgivelserne.
3. *Sygdomme der skyldes underernæring*, specielt hos unge mennesker. Denne tilstand af underernæring prædisponerer legemet for sygdom, sænker modstandskraften og vitaliteten og sætter menneskets "kampkraft" ud af spil, hvilket kan føre til en tidlig død.
4. *Arv*. Der findes, som I ved, bestemte former for arvelige svagheder, som enten prædisponerer et menneske for visse sygdomme med døden til følge, eller som skaber sådanne tilstande i ham, at det fører til, at han lidt efter lidt mister grebet om sit liv; der findes også de tendenser, som skaber en form for farligt begær, hvilket fører til uønskede vaner, moralsk forfald, og som er farlige for personens viljestyrke, så han ikke evner at kæmpe imod disse anlæg. Han bukker under for dem og betaler prisen for sådanne vaner, hvilket betyder sygdom og død. (10 e.18-19)

(5) Der er et par ting, som jeg vil tydeliggøre for jer, og som I på jeres side må tydeliggøre for patienten.

1. Der findes ingen garanti for helbredelse. Patienten må forstå, at en fortsættelse af livet i det fysiske legeme ikke er det højst mulige mål. Dette kan dog være tilfældet, såfremt den tjeneste, der skal udføres, er af virkelig betydning, såfremt der stadig er forpligtelser at overholde, og såfremt flere lektier skal læres. Alligevel er legemlig eksistens ikke det højeste gode i livet. At være uden det fysiske legemes begrænsninger er meget velgørende. Patienten må lære at erkende og acceptere loven om karma.
2. Der er ingen grund til frygt. Et af healerens første mål bør være at hjælpe patienten til at opnå et glad, sundt og forventningsfuldt syn på sin fremtid – uanset, hvad fremtiden måtte bringe. (10 e.387)

(6) Derfor er det healerens pligt at være så effektiv som mulig, og således som han er, således vil virkningen på patienten blive. Når en healer arbejder magnetisk og udstråler sin sjælskraft på patienten, så bliver patienten i stand til meget lettere at nå det ønskede mål – dette kan være fuldstændig helbredelse, eller det kan være at etablere en sindstilstand, som sætter patienten i stand til at leve med sig selv og sin sygdom uden at føle sig handicappet af legemets karmiske begrænsninger. Resultatet kan også være, at det bliver muligt for patienten at gennemføre (med glæde og lethed) den rette frigørelse fra legemet og at passere gennem dødens portal til fuldstændig helbredelse. (10 e.8)

(7) Flere healere og tilhængere af sekter indtager sædvanligvis den holdning, at det har stor betydning, at det fysiske legeme bliver befriet for sygdom og med al magt holdt tilbage fra dødsprocessen. Det kan imidlertid være ønskværdigt (og er det ofte), at sygdommen tillades at gøre sin virkning, så døden kan åbne døren til sjælens flugt fra sit fangenskab. Det tidspunkt kommer uundgåeligt for alle inkarnerede væsener, hvor sjælen kræver frigørelse fra legemet og formli-

vet, og naturen har sin egen kloge måde at gennemføre dette på. Sygdom og død må opfattes som befriende faktorer, når de kommer som et resultat af sjælens rette valg af tidspunkt. Den studerende må erkende, at den fysiske form er en samling atomer, som er bygget ind i organismer og sluttelig ind i et sammenhængende legeme, og at dette legeme holdes sammen af sjælens vilje. Træk denne vilje tilbage til dens eget plan, eller (som det okkult udtrykkes) "lad sjælens øje skue i en anden retning", og sygdom og død indtræffer uundgåeligt i den nuværende cyklus. Dette beror ikke på mental forvildelse eller på manglende evne til at erkende guddommelighed eller på at ligge under for det onde. Det er i virkeligheden formnaturen, der opløses i sine bestanddele og grundlæggende essens. Sygdom er dybest set et aspekt af døden. Det er den proces, hvormed den materielle natur og den substantielle form forbereder sig for en adskillelse fra sjælen. (10 e.111)

(8) Ingen er nogensinde kommet tilbage fra "dødens port", hvis karma viser, at hans time er kommet; livscyklen på det fysiske plan slutter da, medmindre han er medarbejder i en ashram eller discipel på et vist niveau, hvis arbejde og nærværelse stadig er nødvendig på jorden til fuldførelse af den opgave, han har påtaget sig. Da kan ashramens mester tilføre healeren eller patienten sin viden og energi og således tilvejebringe en midlertidig udsættelse af bortgangen. Dette må hverken healeren eller patienten regne med, for de kender ikke de fuldstændige og virkelige omstændigheder. (10 e.704)

(9) Når det tydeligt viser sig, at døden er nær og "tegnene på død" er observeret af både læge og healer, skal healeren ikke nødvendigvis standse sit arbejde. Ved at fortsætte forværrer han muligvis den dårlige tilstand, men til trods herfor hjælper han patienten ved at fremskynde den normale dødsproces. Det gamle ordsprog "hvor der er liv, er der håb" gælder ikke i alle tilfælde. Livet kan og bliver ofte

forlænget, selv om sjælens vilje er rettet imod tilbagetrækning af sjælslivet; livet i de lunare herrers atomer kan næres i lang tid, og dette bekymrer i høj grad det åndelige menneske, som er bevidst om processen og sin sjæls hensigt. Det, der holdes i live, er det fysiske legeme, men det sande menneske fokuserer ikke længere sin interesse der.

Der kommer uundgåeligt et tidspunkt, f.eks. i tilfælde af ondartede sygdomme, hvor lægen ved, når det kun er et spørgsmål om tid, og den åndelige healer kan lære at observere de samme tegn. I stedet for som nu, hvor lægen og healeren forholder sig tavse over for patienten, vil den resterende levetid i fremtiden blive anvendt (såfremt patientens tilstand tillader det) til en passende forberedelse til sjælens "velgørende og lykkelige tilbagetrækning". Patientens familie og venner vil ligeledes deltage i denne forberedelse. I de tidlige stadier af den nye verdensreligion vil denne indstilling til døden blive indprentet. En helt ny opfattelse af døden, med betoning på bevidst tilbagetrækning, vil blive kundgjort, og jordfæstelser eller snarere kremationer vil blive glædelige begivenheder, fordi betoningen vil blive lagt på frigørelse og tilbagevenden. (10 e.652-653)

(10) Hvis nogen bad mig fortælle, hvad den vigtigste opgave er for alle healingsgrupper, således som Hierarkiet ønsker de skal fungere i fremtiden, ville jeg sige, at det er at forberede menneskene til det, vi kunne betragte som dødens genoprettende aspekt, og således give menneskehedens hidtil frygtede fjende en ny og lykkeligere betydning. Såfremt I arbejder i overensstemmelse med de her angivne tankebaner, vil I finde, at hele temaet om døden vil dukke op igen og igen, og at resultatet af dette vil blive en anden indstilling til døden samt en indprentning om en lykkelig forventning, når denne uundgåelige og højst velbekendte hændelse indtræffer. Healingsgrupper må forberede sig til at kunne beskæftige sig med disse grundlæggende vilkår for alt levende, og en stor del af deres arbejde vil være at kaste lys over princippet om døden. Det er blevet os fortalt, at sjælen må vende tilbage til den Ene, som gav den. At møde døden opfattes

som en ufrivillig og frygtet tilbagegivelse, en tilbagegivelse som fremkalder frygt, og som fører mænd og kvinder overalt til højlydt at kræve helbredelse af det fysiske legeme, ved at overbetone dets betydning og at betragte en forlængelse af den jordiske eksistens som den mest betydningsfulde faktor i deres liv. I løbet af den næste cyklus vil disse fejlagtige holdninger ophøre; døden vil blive en normal og forstået proces – lige så normal som fødselsprocessen, men forbundet med mindre smerte og frygt. Denne min kommentar har karakter som en profeti, og den bør også opfattes som sådan. (10 e.389-390)

AFSNIT V

Der findes en teknik med hensyn til at dø, lige så vel, som der findes en til at leve . . . (3 e.302 d.316)

AFSNIT V

(1) Der er endnu stor forskel mellem den videnskabelige måde, på hvilken vi bringer menneskene ind i inkarnation, og den fuldstændig blinde og ofte skræmmende, helt uvidende måde, på hvilken vi fører menneskene ud af inkarnation. Jeg forsøger i dag at åbne en dør i vesten til en ny og mere videnskabelig metode at behandle dødsprocessen på. Lad mig udtrykke det fuldstændig klart. Det, jeg har at sige, ophæver på ingen måde den moderne medicinske videnskab med dens dygtighed og lindrende midler. Det jeg taler for, er en fornuftig indstilling til døden. Det jeg søger at foreslå er, at den døende, når smerten er ophørt og svaghed indtrådt, tillades at forberede sig til den store overgang, selv om han tilsyneladende er bevidstløs. Glem ikke: det at frembringe smerte kræver styrke og et stærkt greb om nervesystemet. Er det umuligt at forestille sig en tid, hvor dødsprocessen vil være en triumferende afslutning på livet? Er det umuligt at forudse en tid, hvor timerne på dødslejet er et strålende forspil til en bevidst bortgang? Hvornår bliver det en kendsgerning, at menneskets afkastning af det fysiske hylsters begrænsning, for ham og dem omkring ham, vil være den længe ventede og glædelige fuldendelse? Kan I ikke forestille jer den tid, hvor den døende og hans venner, i stedet for at fælde tårer, frygte og vægre sig mod at anerkende det uundgåelige, indbyrdes ville være enige om tidspunktet, og at intet andet end lykke ville præge bortgangen? At de efterlattedes tanker ikke ville præges af sorg, og at et dødsleje ville betragtes som mere glædeligt end en fødsel og et bryllup? Jeg siger jer, at dette inden alt for længe virkelig vil blive sådan for de indsigtfulde mennesker og lidt efter lidt for alle.

I siger, at der endnu kun findes tro på udødelighed og ingen sikre beviser. I ophobningen af vidnesbyrd, i det menneskelige hjertets indre overbevisning, og i den kendsgerning, at troen på evig vedvaren findes som en idé i menneskenes tanker, ligger sikre antydninger. Men antydningerne vil blive erstattet af overbevisning og viden, inden endnu et århundrede er gået, for der vil indtræffe en begivenhed,

og menneskeheden vil opleve en åbenbaring, der vil vende håb til vished og tro til viden. I mellemtiden må der dyrkes en ny holdning til døden, og en ny videnskab om døden må indføres. Lad den op-høre med at være det eneste, som vi ikke kan kontrollere, og som uundgåeligt overvinder os, og lad os begynde at kontrollere vor overgang til den anden side og i nogen grad forstå overgangens teknik. (3 e.499-500 d.510-511)

(2) I denne anden sektion beskæftiger vi os således med dødsproblematikken eller kunsten at dø. Dette er noget, som alle alvorligt syge mennesker uundgåeligt må møde, og som mennesker med godt helbred burde forberede sig til ved korrekt tænkning og sund forventning. De fleste menneskers sygelige indstilling til døden samt deres afvisning af at ville tænke på den, så længe de har et godt helbred, er noget, der må ændres og helt afgjort forandres. Kristus viste for sine disciple den rette holdning, da han nævnte sin kommende og nært forestående død for fjenders hånd; da de viste sorg belærte og påmindede han dem om, at han skulle til sin Fader. Eftersom han var en indviet af høj grad, mente han, at han okkult talt fuldbyrdede "tilbagegivelsen til monaden"; almindelige mennesker og dem med en indivielsesgrad under den tredje foretager "tilbagegivelsen til sjælen". (10 e.391-392)

(3) Dødsfrygtens herredømme er næsten slut, og vi vil snart indlede en periode med kundskab og vished, som vil feje al vor frygt væk. Når emnet dødsfrygt behandles, er der kun lidt at gøre udover at hæve hele emnet op til et mere videnskabeligt niveau og – i videnskabelig forstand – lære mennesker at dø. Der findes en teknik med hensyn til at dø lige så vel, som der findes en til at leve, men denne teknik er i det store og hele gået tabt i den vestlige verden og er også næsten gået tabt i den østlige verden, undtagen i de få centre, hvor der er vidende. (3 e.302 d.315-316)

(4) Det andet punkt, der skal forstås, er, at der findes en teknik til at dø og en træning, der gives i løbet af livet, som vil føre frem til anvendelsen af denne teknik.

Vedrørende den træning, som et menneske kan underkaste sig, vil jeg give nogle antydninger, som vil kunne give en ny mening med hensyn til meget af det arbejde, der nu udføres af alle aspiranter. Menneskehedens ældre brødre, som har ledet menneskeheden gennem mange århundreder, har nu travlt med at forberede menneskene til det næste store skridt, der skal tages. Dette skridt vil medføre en bevidsthedskontinuitet, som vil fjerne al frygt for døden, og som vil kæde det fysiske og det astrale plan så tæt sammen, at de i realiteten vil udgøre et plan. På samme måde som enhed må tilvejebringes mellem menneskets forskellige aspekter, må en lignende forening finde sted i forbindelse med det planetariske livs forskellige aspekter. De forskellige plan må forenes ligesom sjæl og legeme. Dette er allerede stort set opnået mellem det æteriske plan og det tætte fysiske plan. Nu går foreningen mellem det fysiske og det astrale plan hurtigt fremad.

I det arbejde, som udføres af søgende inden for alle områder af menneskets liv og tænkning, gør denne forening fremskridt, og i den træning, som nu foreslås alvorlige og oprigtige aspiranter, findes der andre målsætninger end netop den ene at skabe enhed mellem sjæl og legeme. Der lægges imidlertid ikke vægt på dem, fordi mennesket har en vis evne til at fremhæve de forkerte mål. Man kunne meget vel spørge, om det er muligt at give et enkelt sæt regler, som kunne følges nu af alle, som søger at skabe en sådan rytme, at livet selv ikke alene vil være ordnet og konstruktivt, men også, at der hverken vil være problemer eller vanskeligheder, når øjeblikket er inde til at forlade det ydre hylster. Jeg vil derfor give jer fire enkle regler, der har tilknytning til meget af det, alle studerende nu giver sig af med:

1. Lær at forblive fokuseret i hovedet gennem visualisation og meditation og ved til stadighed at udøve koncentration; lær at udvikle evnen til at leve som kongen, der sidder på tronen mellem øjen-

- brynene. Dette er en regel som kan tillempes livets dagligdag.
2. Lær at tjene med hjertet og ikke emotionelt at holde fast ved en aktivitet, der tragter efter at blande sig i andres anliggender. Det indebærer at besvare to spørgsmål forud for al aktivitet af denne art: Udfører jeg denne tjeneste for et enkelt menneske som et enkelt menneske, eller udfører jeg den som et medlem af en gruppe for en gruppe? Er mit motiv en egoisk impuls, eller tilskyndes jeg af emotion, af ambition efter at brillere eller af kærlighed til at blive elsket og beundret? Disse to aktiviteter vil resultere i, at livsenergiene fokuseres over mellemgulvet og på denne måde ophæver solar plexus' tiltrækkende kraft. Deraf følger, at dette center bliver mere og mere inaktivt, og der vil ikke være så stor fare for, at vævet punkteres på dette sted.
 3. Lær, når I lægger jer til at sove, at trække bevidstheden til hovedet. Dette bør gøres som en bestemt øvelse, når I er ved at falde i søvn. Man bør ikke tillade sig blot at glide ind i søvnen, men bestræbe sig på at bevare bevidstheden intakt, indtil der sker en bevidst overgang til det astrale plan. Afslapning, intens opmærksomhed og en stadig trækken opad til centret i hovedet bør tilstræbes, for indtil aspiranten har lært at være helt bevidst om alle processer vedrørende søvnen og samtidig har lært at bevare sin positivitet, er der fare ved dette arbejde. De første skridt må tages med forstand og følges gennem mange år, indtil færdighed i tilbagetrækningsprocessen er opnået.
 4. Skriv ned og betragt alle de fænomener, der er forbundet med tilbagetrækningsprocessen, enten de forekommer i meditationen, eller når I falder i søvn. For eksempel vil I opdage, at mange mennesker vågner med et næsten smertefuldt sæt, netop som de er faldet i søvn. Det skyldes, at bevidstheden slipper ud gennem et væv, der ikke er tilstrækkelig forberedt til det, og gennem en åbning, der er delvis lukket. Andre kan høre et højt smæld i hovedregionen. Dette skyldes livsluftene i hovedet. Sædvanligvis er vi ikke bevidste om dem; smældet frembringes på grund af en

indre høre-følsomhed, som giver en klar opfattelse af lyde, der altid er til stede, men som sædvanligvis ikke registreres. Andre ser lys, når de sover ind, eller farveskyer eller violette faner og vimpler, som alle er æteriske fænomener. Disse fænomener, som ikke er af nogen virkelig betydning, har forbindelse med det vitale legeme, med udstrømninger af prana og med lysvævet.

At gennemføre denne træning og følge disse fire regler over en periode af flere år vil gøre meget til at lette teknikken på dødslejet, for det menneske, som har lært at styre sit legeme, når han falder i søvn, har en fordel fremfor det menneske, der aldrig har haft sin opmærksomhed rettet mod denne proces.

I relation til teknikken til at dø er det på denne tid kun muligt for mig at komme med et par forslag. Her taler jeg ikke om holdningen hos de tilstedeværende iagttagere, men kun om de punkter som vil lette overgangen for den sjæl, der er på gennemrejse.

Lad der for det første være stille i værelset. Dette er naturligvis ofte tilfældet. Husk, at den døende sædvanligvis er bevidstløs. Denne bevidstløshed er tilsyneladende, men ikke virkelig. I nihundrede tilfælde af tusinde er hjernebevidstheden til stede med den fulde bevidsthed om, hvad der sker, men der foreligger en fuldstændig lamelse af viljen til at udtrykke sig og total manglende evne til at frembringe den energi, som viser, at han er i live. Når der hersker tavshed og forståelse i sygeværelset, kan den bortgående sjæl med klarhed indtil det sidste minut beholde sit redskab i besiddelse og forberede sig på rette måde.

Senere, når man ved mere om farver, vil man kun tillade en orangefarvet belysning i en døendes sygeværelse. Lysene vil blive arrangeret under ceremonielle former, når det er helt sikkert, at der ikke findes tegn på bedring. Den orange farve hjælper fokuseringen i hovedet, ligesom rødt stimulerer solar plexus, og grønt har en bestemt virkning på hjertet og livsstrømmene.

Visse typer af musik vil blive anvendt, når man forstår mere angående lyd, men der findes endnu ingen musik, der vil lette sjælens

arbejde ved tilbagetrækningen fra legemet, selv om visse orgeltoner vil vise sig at være virkningsfulde. Hvis et menneskes egen tone intones i selve dødsøjeblikket, vil den koordinere de to energistrømme og til slut bryde livstråden, men kundskab om dette er endnu for farligt at udbrede og kan først meddeles senere. Jeg peger her på fremtiden og de baner, ad hvilke fremtidige okkulte studier vil forløbe.

Man vil også opdage, at tryk på visse nervecentre og på visse arterier vil lette arbejdet. (Som mange studerende ved, bevares denne videnskab om at dø i Tibet). Tryk på halspulsåren og på visse store nerver i hovedet og på et særligt sted i medulla oblongata vil vise sig at være til hjælp og være effektiv. En særlig videnskab om døden vil uundgåeligt blive udformet senere, men først når sjælen bliver erkendt som en kendsgerning, og dens relation til legemet er blevet videnskabeligt påvist.

Mantriske sætninger vil ligeledes benyttes og af de pårørende indgydes i den døendes bevidsthed, eller de vil anvendes bevidst og mentalt af vedkommende selv. Kristus viste deres anvendelse, da han med høj røst råbte: "Fader, i dine hænder befaler jeg min ånd". Og vi har et andet eksempel i ordene: "Herre, lad nu din tjener fare i fred". Den vedholdende anvendelse af det hellige ord sunget i en dæmpet tone eller i en speciel toneart (som den døende viser sig at respondere på) kan også senere komme til at udgøre en del af overgangsritualet ledsaget af salvelse med olie, en handling, som den katolske kirke har bevaret. Den sidste olie har en okkult videnskabelig baggrund. Den døendes hoved bør også symbolsk pege mod øst, og fødder og hænder bør være korslagte. Kun sandeltræ bør brændes i værelset, og ingen anden røgelse bør tillades. Sandeltræ er røgelse af første stråle eller tilintetgørers stråle, og sjælen er i færd med at tilintetgøre sin bolig.

Dette er alt, hvad jeg på denne tid kan meddele om dødsemnet til almen betragtning. Men jeg beder jer alle om at arbejde energisk med studiet om døden og så langt som muligt med dens teknik og føre den okkulte forskning videre om dette emne. (3 e.502-507 d.513-517)

(5) I forbindelse med din egen instruktion: hvis du ville sørge for at forøge kapaciteten af de tre aktiviteter kontakt, impression, slægtskabsforhold – så kunne du gennemføre en enkel øvelse når du går i seng om aftenen.

Efter opnåelse af fuldkommen velvære, såvidt som det er muligt, prøv at antage en indre holdning af planlagt, rolig afkastning af det fysiske legeme, idet du holder hele denne proces på det mentale plan og på samme tid erkender, at den udelukkende er en hjerneaktivitet. Hjertet må på ingen måde involveres. Dit mål er at bevare bevidsthed idet du trækker den tilbage fra hjernen og passerer ud på de finere niveauer for opmærksomhed. Du aflægger *ikke* permanent det fysiske legeme, og derfor er livstråden, som er forankret i hjertet, ikke involveret. Målet er, i nogle få timer og mens du er iklædt det astrale og mentale vehikel, at være *bevidst* opmærksom andet steds. Du bliver med beslutsomhed et fokuseret, interesseret punkt af bevidsthed, bestræbt på at komme fri fra det fysiske legemes indkapsling. Dette punkt holder du og nægter at se tilbage på det fysiske legeme, eller på det daglige livs bekymringer, interesser og omstændigheder, fast afventende det øjeblik, hvor din negative holdning til det fysiske plan og din positive holdning til de indre plan vil bringe et øjeblik med frigørelse, måske et lysglimt, opfattelsen af en åbning der tillader at undslippe, eller genkendelsen af dine omgivelser samt eliminationen af enhver overraskelse eller forventningen om nogen fænomener.

Du går (når du praktiserer denne øvelse i tilbagetrækning) kun gennem en helt almindelig proces. Hvis der opnås en lethed i udførelsen af denne øvelse, så vil dødstimen finde dig spontan og helt afgjort – fordi det fysiske legeme ikke gør modstand, men forbliver roligt og negativt – i stand til at udføre den store overgang uden bekymring eller frygt for det ukendte. Dette er en øvelse som jeg gerne ville se alle i gruppen udføre. Den involverer kun den stabile bevarelse af en holdning, en fast beslutsomhed om at holde fast ved det punkt for bevidsthed som er dit vedholdende selv, samt en levende

forventning. Jeg har valgt disse ord med omhu og vil bede dig om at studere dem med lige så stor omhu. (5 e.488-489)

AFSNIT VI

. . . (Menneskene) evner ikke at relatere død og søvn. Når alt kommer til alt udgør døden blot et længere interval i livets aktivitet på det fysiske plan; man er bare "rejst udenlands" i en længere periode. (3 e.495 d.506)

AFSNIT VI

(1) For den uudviklede er døden bogstavelig talt søvn og glemsel, for tænkeevnen er ikke tilstrækkelig vakt til at reagere, og hukommelseslageret er endnu praktisk taget tomt. (3 e.300 d.314)

(2) For den almindelige gode medborger er døden blot en fortsættelse af de levende processer og en fortsættelse af livets interesser og tendenser. Hans bevidsthed og opfattelsesevne er den samme og uforandret. (3 e.300 d.314)

(3) Du må altid huske på, at bevidstheden forbliver den samme i fysisk inkarnation eller ude af inkarnation, og at udvikling kan fortsættes med endnu større lethed end når den er begrænset og betinget af hjernebevidstheden. (4 e.81)

(4) For menneskehedens masser, med alle deres aktiviteter og deres tænkning fokuseret på det fysiske plan, er perioden efter døden halvbevidst, en svigtende evne til at genkende lokalitet samt en emotionel og mental forvirring. For disciple er der stadig kontakt med mennesker (sædvanligvis dem som de har været knyttet til) i søvnens timer; der er stadig modtagelse af indtryk fra omgivelserne og de medforbundne, og der er stadig anerkendelse af forhold (som på jorden) med påtagelse af ansvar. (5 e.487-488)

(5) Hvis vi som et eksempel tager et gennemsnitsmenneske, hvordan er så hans første reaktioner og aktiviteter, efter det fysiske legemes tilbagegivelse til det universelle reservoir af substans? Lad mig nævne nogle af disse reaktioner:

1. Han bliver fuldstændig bevidst om sig selv. Dette indebærer en klarhed i opfattelsen, som er ukendt for det almindelige menneske, medens det befinder sig i fysisk inkarnation.
2. Tid (som en række begivenheder, der registreres af den fysiske hjerne) eksisterer nu ikke mere, således som vi forstår begrebet,

og – når mennesket vender sin opmærksomhed mod sit mere klart definerede emotionelle selv – så følger *altid* et øjeblik med direkte sjælskontakt. Det beror på den kendsgerning, at selv i tilfælde af det mest uvidende og uudviklede menneske, så forløber øjeblikket for fuldstændig tilbagegivelse ikke, uden at sjælen bemærker det. Det har en ganske bestemt virkning på sjælen, omtrent som om der trækkes langt og kraftigt i et klokkereb, om en så enkel lignelse kan anvendes. I et kort sekund responderer sjælen, og responsens natur er således, at mennesket, der nu befinder sig i sit astrale legeme eller snarere i sit kama-manasiske vehikel, ser den sidste inkarnations erfaringer bredt ud foran sig som et kort. Han oplever en følelse af tidløshed.

3. Som et resultat af genkendelsen af disse erfaringer udvælger mennesket de tre, som var de tre store betingende faktorer i det liv, som netop er afsluttet, og som også rummer nøglerne til den inkarnation, som han skal begynde på som den næste. Alt andet glemmes, alle mindre erfaringer glider ud af hans hukommelse og intet bliver tilbage i hans bevidsthed, kun det som esoterisk benævnes "fremtidens tre frø eller kim". Disse tre frø er på en særlig måde forbundet med det fysiske permanente, og det astrale permanente atom. De danner således en femfoldig kraft, der skaber de former, som senere vil fremtræde. Det kunne siges at:
 - a. *Det første frø* betinger på et senere tidspunkt beskaffenheden af de fysiske omgivelser, hvori det tilbagevendende menneske skal leve sit liv. Det er forbundet med kvaliteten i de fremtidige omgivelser og betinger således de nødvendige kontaktområder.
 - b. *Det andet frø* betinger kvaliteten af det æteriske legeme som et vehikel, hvorigennem strålekræfterne kan få kontakt med det tætte fysiske legeme. Det afgrænser den æteriske struktur eller det vitale væv, langs hvilket de indkommende energier vil cirkulere; det er i særlig grad forbundet med specielt ét af de syv centre, som vil være det mest aktive og levende under den kommende inkarnation.

c. *Det tredje frø* giver nøglen til det astrale vehikel, i hvilket mennesket vil være polariseret i den næste inkarnation. Glem ikke, at jeg her taler om det almindelige menneske og ikke om det fremskredne menneske, disciplen eller den indviede. Det er dette frø som – gennem de kræfter, det tiltrækker – atter bringer mennesket i forbindelse med dem, han tidligere elskede, eller med hvem han havde nær kontakt. Det kan accepteres som en kendsgerning, at gruppeideen subjektivt styrer alle inkarnationer, og at det reinkarnerede menneske kommer i inkarnation ikke alene på grund af sit eget ønske efter erfaring på det fysiske plan, men også på grund af en gruppeimpuls og i overensstemmelse med gruppens karma så vel som med sin egen karma. Dette er et punkt, som burde fremhæves mere. Så snart dette er rigtigt opfattet, vil en stor del af den frygt, der er skabt ved tanken om døden, forsvinde. De nærstående og de elskede vil fremdeles forblive de nærstående og de elskede, fordi relationen har været fast etableret over mange inkarnationer og – som *Den Gamle Kommentar* udtrykker det:

"Disse frø, der betinger genkendelse, er ikke enestående for dig og mig, de gælder også gruppen; i gruppen forbinder de den ene med den anden i tid og rum. Kun i de lavere tre vil de relaterede finde deres sande eksistens. Når først sjæl kender sjæl på mødepladsen ved mestrens anmodning, skal disse frø forsvinde."

Det er således helt tydeligt, hvor nødvendigt det er at opøve børn i at erkende og drage nytte af erfaringer, for når det først er blevet lært, vil det i høj grad lette denne tredje aktivitet på det astrale plan efter døden.

4. Efter at mennesket har fuldført denne "udvælgelse af erfaring", vil han søge efter og automatisk finde dem, som under det tredje frøs indflydelse viser sig at have en varig andel i den gruppeerfaring, i hvilken han selv udgør et element, bevidst eller ubevidst. Når relationen på ny er etableret (hvis de, som søges i gruppen, endnu ikke har elimineret det fysiske legeme), handler mennesket nøjagtigt, som det ville have gjort på jorden sammen med sine nærmeste og i overensstemmelse med sit temperament og evolutionstrin. Såfremt de, som står ham nærmest, og som han elsker højt eller hader, stadig befinder sig i fysisk inkarnation, så vil han også opsøge dem og – igen, ligesom han gjorde på jorden – opholde sig i deres nærhed og følge deres aktiviteter, selv om de (undtagen de er højt udviklede) ikke kan have kendskab til hans nærvær. Jeg kan ikke angive nogle detaljer om den gensidige giv og tagen eller om måder og metoder til at skabe kontakt. Ingen mennesker er lig hinanden, og ethvert temperament er stort set unikt. Jeg ønsker blot at belyse visse af de grundlæggende mønstre, som mennesket følger forud for eliminationen eller eliminationerne.

Disse fire aktiviteter strækker sig over forskellige tidsperioder, når det ses ud fra den synsvinkel, som "de, der lever dernede", ser det fra, endskønt mennesket på det astrale plan ikke registrerer nogen tid. Gradvis ophører tiltrækningskraften og blændværket (både af høj og lav art), og mennesket kommer ind i det stadium, hvor han *ved* – fordi sindets mentale evne nu er mere indtrængende og dominerende – at han er rede til den anden død og til den fuldstændige elimination af det kamiske legeme eller af det kama-manasiske vehikel. (10 e.491-494)

(6) Umiddelbart efter døden, og specielt hvis kremering har fundet sted, er mennesket i sit kama-manasiske legeme lige så bevidst om og vågen over for sine omgivelser, som han var på det fysiske plan, da han levede der. Denne talemåde tillader et vist spillerum, hvad

angår graden af bevidsthed og iagttagelse, for et lignende spillerum tillades for dem på det fysiske plan. Menneskene er ikke alle lige vågne og lige bevidste over for omstændigheder eller øjeblikkelig erfaring. Eftersom de fleste mennesker imidlertid er mere emotionelt bevidste, end de er fysisk bevidste, og lever i stor udstrækning fokuseret i deres astrale vehikler, er menneskene velbekendt med den bevidsthedstilstand, de befinder sig i. Glem ikke, at et plan dybest set er en bevidsthedstilstand og *ikke* en lokalitet, som så mange esoterikere synes at mene. Det ses af den fokuserede reaktion hos det selvbevidste menneske, som – vedvarende og klart bevidst om sig selv – med sine sanser opfatter omgivelsernes motiv samt motivet i sine egne udadrettede begær, eller (når det gælder fremskredne mennesker, der virker på de højere plan af det astrale plan) med sine sanser opfatter udadrettet kærlighed og aspiration; mennesket er optaget af det, som optog hans opmærksomhed og involverede det kamiske princip i erfaringerne under hans inkarnation. Må jeg igen minde jer om, at der på dette tidspunkt ikke findes nogen fysisk hjerne, der kan respondere på de indtryk, som fremkaldes af det indre menneske, samt minde om, at seksualitet, således som det opfattes fysisk, ikke eksisterer. Spiritualister ville gøre klogt i at have dette i tankerne og således indse det tåbelige så vel som det umulige i de åndelige ægte-skaber, som visse retninger inden for bevægelsen taler om og praktiserer. Mennesket i sit astrale legeme er nu fri for de rent animale impulser, som på det fysiske plan er både normale og rigtige, men som ingen betydning har for ham i det kamiske legeme. (10 e.490-491)

(7) Når vi betragter den bortgåede sjæls bevidsthed (bemærk dette udtryk), idet den iværksætter tilbagegivelsen, vil jeg igen påpege, at jeg beskæftiger mig med et emne, som der ikke findes noget håndgribeligt fysisk bevis for. Af og til bringes mennesker tilbage igen til det fysiske plans eksistens ved det præcise tidspunkt for det fysiske legemes fuldstændige tilbagegivelse. Dette kan kun lade sig gøre, så længe den bevidste entitet stadig besidder det æteriske vehi-

kel, endskønt tilbagetrækningen fra det tætte fysiske legeme på alle måder er afsluttet. Skønt det æteriske legeme gennemtrænger hele det fysiske legeme, er det meget større end dette legeme, og det astrale legeme og den mentale natur kan stadig være æterisk polariserede, selv om det fysiske legemes død – dvs. ophør af al hjerteaktivitet og af koncentrationen på det grundlæggende æteriske brændpunkt i hovedet, hjertet eller solar plexus – er en kendsgerning og tilbagetrækningen allerede godt i gang. (10 e.460)

(8) Fra tidspunktet for den fuldstændige adskillelse fra det tætte fysiske legeme og fra det æteriske legeme, og når eliminationsprocessen begynder, er mennesket *bevidst om fortiden og nutiden*; når eliminationen er fuldført og timen for sjælkontakt kommer, og det manasiske vehikel er ved at blive tilintetgjort, bliver mennesket umiddelbart *bevidst om fremtiden*, for forudsigelse er en af sjælsbevidsthedens værdier, og dette tager mennesket midlertidigt del i. Derfor ses fortid, nutid og fremtid som ét; erkendelsen af det evige nu udvikles gradvis fra inkarnation til inkarnation samt under den stadige genfødselsproces. Dette udgør en bevidsthedstilstand, (der er et kendetegn for det fremskredne menneskes normale tilstand), som kan kaldes devachanisk. (10 e.496-497)

(9) For aspiranten er døden en umiddelbar indgang til et tjenesteområde og et virke, som han kender, og som han straks opdager ikke er nyt. (3 e.301 d.315)

(10) Det er ikke min hensigt at beskrive eliminationsprocessen nærmere. Menneskeheden befinder sig på så mange forskellige stadier inden for de tre, som allerede er berørt, at det ville være umuligt at være helt nøjagtig og præcis. At være slidt op er relativt nemt at forstå; det kamiske legeme dør, for når der ikke udgår en kalden fra den fysiske substans, som vækker begæret, så findes der intet, der kan give dette vehikel næring. Det astrale legeme bliver til ved den ind-

byrdes vekselvirkning mellem det fysiske plan, som ikke er et princip, og princippet om begær; i genfødeprocessen anvender sjælen dette princip med dynamisk hensigt i det mentale vehikel for at vende denne kalden, og stoffet responderer derefter på det reinkarnerende menneskes kalden. Det kamiske menneske kommer efter en lang nedbrydningsproces til at stå fri i et embryonisk mentalvehikel, og denne periode af semi-mentalt liv er yderst kort og bringes til ophør af sjælen, som pludselig "retter sit øje mod den ventende", og som følge af styrken fra denne styrede kraft nyorienterer det individuelle kamiske menneske sig øjeblikkeligt hen mod den nedadgående vej til genføde. Det kama-manasiske menneske praktiserer en tilbagetrækningsproces og responderer på "dragningen" fra et mentallegeme som hurtigt udvikles. Denne tilbagetrækning foregår i et stadigt hurtigere tempo og bliver mere og mere dynamisk, indtil den når det stadium, hvor disciplen på prøve – under stadig voksende sjælkontakt – tilintetgør det kama-manasiske legeme *som en enhed*, mentalt gennem viljen, iværksat af sjælen. I vil bemærke, at den "devachaniske" erfaring nødvendigvis vil være kortere, når det gælder denne majoritet, end når det gælder den kamiske minoritet, eftersom den devachaniske metode til tilbageblik og erkendelse af erfaringens konsekvenser langsomt er ved at vinde indpas hos mennesket på det fysiske plan, så han kan se den meningsfulde betydning og hele tiden gennem erfaring lære, medens han er i inkarnation. I vil tillige bemærke, at bevidsthedskontinuitet også er under langsom udvikling, og at det indre menneskes klare erkendelser begynder at komme til udtryk på det fysiske plan først gennem den fysiske hjerne og derefter uafhængig af denne materielle struktur. Jeg har her givet jer en bestemt antydning om et emne, som vil få stor opmærksomhed i løbet af de næste to hundrede år.

Som vi har set virker det manasiske menneske, den integrerede personlighed, på to måder, som nødvendigvis er afhængig af den integration, som er opnået. Der er to slags integration:

1. Den, der kendetegner den integrerede personlighed, som er fokuseret i sindet, og som er ved at opnå en konstant voksende samklang med sjælen.
2. Den, der kendetegner disciplen, hvis integrerede personlighed nu hurtigt integreres i og absorberes af sjælen.

I dette stadium af mental udvikling og af vedvarende mental kontrol (baseret på den kendsgerning, at menneskets bevidsthed nu er helt fokuseret på og permanent centreret i det mentale vehikel), foregår de tidlige processer med destruktion af det astrale legeme gennem nedslidning og ved "dynamisk afvisning" under den fysiske inkarnation. Det inkarnerede menneske afviser at lade sig styre af begær; det, som er tilbage af det illusoriske astrale legeme, beherskes nu af sindet, og trangen til tilfredsstillelse af begær afvises under fuld og bevidst overvejelse, enten på grund af den integrerede personligheds selviske ambitioner og mentale hensigter, eller under inspiration af sjælshensigt, som underordner sindet sine hensigter. Når dette punkt i evolutionen er nået, kan mennesket derefter opløse de sidste resterende spor af begær gennem *indre oplysning*. I de tidlige stadier af rent manasisk eller mentalt liv gøres dette gennem den indre oplysning, som viden giver, og som hovedsagelig er forbundet med den mentale substans' iboende lys. Senere, når sjælen og sindet etablerer en nær forbindelse, fremskynder og kompletterer sjælens lys denne proces. Disciple anvender nu om dage mere okkulte metoder, men dette kan jeg ikke berøre her. Tilintetgørelsen af det mentale legeme tilvejebringes ikke mere af lysets egen destruktive kraft, men påskyndes ved hjælp af bestemte lyde, der udgår fra den åndelige viljes plan; disse lyde opfattes af disciplen, og tilladelse til at anvende dem i deres rette ordform gives ham af en seniorindviet i ashramen eller af mesteren selv hen imod slutningen af inkarnationscyklen. (10 e.497-499)

(11) Vi kommer nu til formuleringen af en ny lov, som træder i stedet for loven om død, og som alene henvender sig til dem, der befin-

der sig på de sidste stadier af discipelskabets vej og på alle stadier af indvielsens vej.

LOV X

Lyt, oh chela til den kalden, der kommer fra sønnen til moderen, og adlyd. Ordet lyder, at formen har tjent sit formål. Det mentale princip (det femte princip A.A.B.) koncentrerer sig og gentager derefter ordet. Den ventende form responderer og forsvinder. Sjælen står fri.

Respondér, oh opstigende Ene, på den kalden, der kommer fra forpligtelsens sfære; opfat den kalden der udgår fra ashramen eller fra rådssalen, hvor selve Livets Herre venter. Lyden sendes ud. Både sjæl og form må tilsammen opgive livsprincippet og således tillade monaden at stå fri. Sjælen responderer. Derefter bryder formen forbindelsen. Livet er nu befriet og besidder den bevidste videns kvalitet og frugten af al erfaring. Disse er gaver fra både sjæl og form.

Jeg har ønsket, at I i jeres tanker blev helt klar over forskellen mellem sygdom og død, således som det almindelige menneske oplever dem, og visse modsvarende processer for bevidst opløsning, således som de praktiseres af den fremskredne discipel eller indviede. De sidstnævnte processer er forbundet med en teknik, der langsomt udvikles, og hvor (i de tidligere stadier) disciplen stadig er offer for sygdomsfrembringende tendenser i formen, på samme måde som alle andre former i naturen er det. Denne tendens fører senere til døden, lige fra stadierne med milde sygdomme og fredfyldt efterfølgende død frem til de andre stadier, hvor døden fremkaldes ved viljen – tidspunktet og metoden bestemmes af sjælen og opfattes og registreres bevidst af hjernen. Der forekommer smerte i begge tilfælde, men på indvielsesvejen neutraliseres smerten stort set, ikke på grund af, at den indviede søger at undgå smerte, men på grund af, at formens sensitivitet over for uønskede kontakter forsvinder, og med den for-

svinder også smerten; smerte er formens vogter og substansens beskytter; den advarer mod fare; den indicerer visse bestemte stadier i den evolutionære proces; den er relateret til det princip, hvorigennem sjælen identificerer sig med substans. Når denne indentifikation ophører, mister smerte og sygdom og også død grebet om disciplen; sjælen er ikke længere underordnet disse krav, og mennesket står fri, fordi sygdom og død er kvaliteter, der hører formen til og derfor er underlagt formlivets omskiftelser. (10 e.501-502)

AFSNIT VII

. . . døden kan bedst betragtes som den tildragelse, der befrier os for formens blændværk . . . (13 e.243)

AFSNIT VII

(1) Tibetanerne taler om dødsprocessen som det "at træde ind i det klare, kolde lys". Det er muligt, at døden bedst kan betragtes som den erfaring, der befrier os for formens illusion, og dette giver os klart den forståelse, at vi, når vi taler om døden, hentyder til en proces, der angår den materielle natur, legemet, med dets fysiske evner og dets mentale processer. (13 e.243)

(2) Menneskets fejltagelse består nu for tiden bl.a. i hans indstilling til døden og i hans følelse af, at det indebærer katastrofe, når livet ikke længere er synligt gennem formen, og at denne form som følge deraf nedbrydes. (10 e.13)

(3) Tilintetgørelse af former i kamp (som forårsager så megen frygt hos så mange af jer) er af ringe betydning for dem der *ved* at reinkarnation er en fundamental naturlov og at *der er ingen død*. Dødens kræfter er på færde overalt i dag, men det er frihedens død, den frietales død, handlefrihedens død, sandhedens og de højere åndelige værdiers død. *Disse* er de vitale faktorer i menneskehedens liv; den legemlige død er i sammenligning hermed en underordnet faktor, der let kan genoprettes via genfødselsprocessen og en ny chance. (6 e.232)

(4) De studerende er tilbøjelige til at tro, at med døden ophører alt, selv om vi – ud fra et synspunkt om *ophør* beskæftiger os med værdier, som vedvarer, og som ikke påvirkes og ikke kan påvirkes, og som i sig har kimene til udødelighed. Jeg ønsker, at I gennemtænker dette og erkender, at alt, som er af sand åndelig værdi, er vedvarende, tidløst, udødeligt og evigt. Kun det, som er uden værdi, dør, og fra menneskehedens standpunkt betyder det de faktorer, som fremhæves og antages at være betydningsfulde vedrørende formen. Men de værdier, der er baseret på principper og ikke på ydre detaljer har i sig det udødelige princip, som fører mennesket fra "fødselens por-

te, gennem perceptionens porte, til hensigtens porte" – som *Den Gamle Kommentar* udtrykker det. (10 e.684)

(5) Død og begrænsning er synonyme begreber. Når bevidstheden er koncentreret i formen og fuldstændig har identificeret sig med begrænsningsprincippet, betragter den frihed fra formlivet som død; men efterhånden som evolutionen skrider frem, går bevidstheden mere og mere over til bevidstheden om det, som *ikke* er formen, og vender sig hen mod den transcendent eller abstrakte verden, dvs. hen mod det, som er adskilt fra formen og koncentreret i sig selv. Dette er for resten en definition på meditation, set fra målets og opnåelsens synsvinkel. Et menneske kan meditere rigtigt, når han begynder at bruge tænkeevnen, genspejlingen af viljespektet, og anvender den i dens tre aspekter: som indledning til hans indtræden i sjælsverdenen, som bestemmende faktor for hans personlighedsliv, og som det, der gennemtvinger og til sidst tilvejebringer et fuldstændigt udtryk for sjælshensigt. Dette medfører den totale overvindelse af døden. (9 e.615-616 d.555-556)

(6) Døden er i sig selv en del af den store illusion, og den eksisterer udelukkende som følge af de slør vi har samlet rundt omkring os selv. (4 e.463)

(7) Dødsfrygt og depression udgør for mennesket tærskelens vogter i denne tidsalder og cyklus. Begge begreber viser en følelsesbetonet reaktion over for psykologiske faktorer og kan ikke behandles ved anvendelse af en faktor som f.eks. mod. De må imødegås med sjælens alvidenhed, der virker gennem sindet – ikke med dens almagt. Heri findes en okkult antydning. (10 e.443)

(8) Forberedelsen til dette rige er discipelskabets opgave, og denne opgave udgør en streng disciplin på indvielsens femfoldige vej. Det er disciplens opgave at grundlægge dette rige, hvis beboeres primære kendetegn er udødelighed. De er medlemmer af den udødelige race,

og den sidste fjende, de besejrer, er døden; de fungerer bevidst i eller ude af legemet og bekymrer sig ikke om, hvad det betyder; de har evighedens liv, for i dem befinder sig det, der ikke kan dø, dét der er Guds natur. (13 e.276)

AFSNIT VIII

. . . døden er blot et mellemstadium i et liv med stadigt øgende erfaring . . . den markerer en klart afgrænset overgang fra *en bevidsthedstilstand til en anden*. (13 e.242)

AFSNIT VIII

(1) I virkeligheden er død manglende bevidsthed om det, som kan virke i en eller anden form, men i en form som den åndelige entitet er helt uvidende om. (10 e.445)

(2) Døden er i det væsentlige et spørgsmål om bevidsthed. Vi er bevidste det ene øjeblik på det fysiske plan, og et øjeblik senere har vi trukket os tilbage til et andet plan og er aktivt bevidste der. (3 e.494 d.505)

(3) Når det gælder indviede, er det noget anderledes, eftersom de ofte forbliver fuldt bevidste under dødsprocessen. (10 e.540)

(4) . . . tilintetgørelse af former betyder for dem ikke død på den måde, som vi opfatter den, men ganske enkelt en frigørelsesproces. (10 e.432)

(5) Sjælen begynder gennem koordination at anvende tiden på rette måde, eller det er rettere sagt hjernen, der – som den eneste tidsbevidste faktor i mennesket – ikke længere er den dominerende kvalitet. Sindet, der er mellemlid for sjælen (hvis bevidsthed inkluderer både fortid, nutid og fremtid), ser, hvad liv og erfaring i virkeligheden er. Død betragtes derfor som en episode og som et overgangsstadium i en lang række af overgange. Når vi har forstået, at sjælen har denne holdning, vil hele vor måde at leve på og også at dø på fuldstændig forandres. (10 e.351)

(6) . . . vi skal betragte døden kun som et andet trin på vejen mod lys og liv . . . (13 e.233)

(7) . . . i de senere stadier i livet ser vi formens krystallisation og menneskets erkendelse af sin utilstrækkelighed. Derefter kommer den lykkelige befrielse, som vi kalder døden, det store øjeblik, hvor

"den fængslede ånd" undslipper sin fysiske forms begrænsende vægge. (12 e.64)

(8) Jeg henviser her til døden som den store befrier, som tilintetgør de former, der bringer død over det, som er inkarneret i legemet. (9 e.545 d.492)

(9) . . . døden er en vældig befrier. (11 e.607)

(10) Jeg har ofte nævnt for jer, at Hierarkiet udelukkende arbejder med den åndelige natur eller med menneskehedens sjæl, og at mesteren betragter formen som relativt set uden betydning. Frigørelse fra den trefoldige form betragtes altid af det åndelige menneske som det størst mulige gode, forudsat at denne frigørelse sker i overensstemmelse med loven som et resultat af hans åndelige skæbne og karmiske bestemmelse. Frigørelsen må ikke ske som følge af en tilfældig handling, eller som en flugt fra livet og dets konsekvenser på det fysiske plan, eller ved egen hånd. (10 e.661)

(11) Det er interessant her at bemærke, at døden styres af princippet om befrielse og ikke af princippet om begrænsning. Det er kun selve bevidste liv, som erkender, at døden er en faktor, man må beskæftige sig med, og den misforstås kun af mennesker, der er de mest vildledte og forblændede af alle inkarnerede liv. (3 e.534 d.544-545)

(12) Døden . . . er ganske enkelt "den der bringer forandring". (13 e.241-242)

(13) . . . selve døden er en del af den synteskabende proces. (10 e.680)

(14) Idet jeg er fortrolig med emnet, kan jeg tale om døden set både fra den ydre verdens erfaring og fra det indre livsudtryk: Der eksisterer ingen død. Der er, som vi ved, en overgang til et rigere liv. (3 e.300 d.314)

(15) Loven om død og offer styrer den gradvise opløsning af konkrete former og deres offer til livet under udvikling . . . (10 e.414)

(16) Loven om død og offer er den kontrollerende faktor på det fysiske plan. Tilintetgørelsen af formen er en af de grundlæggende metoder i evolutionen, for at det liv, der er under udvikling, kan gøre fremskridt. (10 e.413)

(17) En mester har lært betydningen af enhver begrænsende form. Han har således overtaget styringen og anvendt loven på det plan, der svarede til formen. Senere er han så at sige vokset ud af formen og har kasseret den for at indtage andre og højere former. Han har således hele tiden gjort fremskridt ved at ofre formen. Formen er altid blevet betragtet som hæmmende, altid må den ofres og dø, således at livet i formen evigt kan gå videre og opad. Genopstandelsens vej forudsætter korsfæstelse og død og fører videre til det bjerg, hvor himmelfart kan virkeliggøres. (10 e.459-460)

(18) Helheden må betragtes som værende af mere vital betydning end delen, men ikke som en drøm, en vision, en teori, en ønsketænkning, en hypotese eller en stærk længsel. Den må erkendes som en indre nødvendighed og som uundgåelig. Den betyder død som skønhed, som glæde, som ånd i aktivitet, som fuldbyrkelse af alt godt. (10 e.437)

(19) . . . død er ganske enkelt en metode til på ny at fokusere energi forud for en fremadrettet aktivitet, som altid og vedvarende fører til bedre tilstande. (10 e.297)

(20) . . . for en fri sjæl er "at dø" og "at tage form", med livets nedsænkning i formen som følge, synonyme udtryk. (10 e.439)

(21) Den frygt og dysterhed, som døden sædvanligvis fremkalder, samt uviljen til at møde den med forståelse, skyldes den betydning, menneskene har tillagt det fysiske legeme, og i den selvfølgelighed, hvormed de identificerer sig med det. Angsten for døden er ligeledes baseret på en iboende frygt for ensomhed og for tab af det velkendte. Imidlertid er den ensomhed, der forekommer efter døden, når mennesket ikke længere har det fysiske legeme, ubetydelig sammenlignet med ensomheden ved fødselen. Ved fødselen befinder sjælen sig i nye omgivelser og er indesluttet i et legeme, som i begyndelsen er fuldstændigt inkompetent til at sørge for sig selv eller til at etablere intelligent kontakt med omgivelserne i en længere periode. Mennesket kommer i inkarnation uden nogen erindring om, hvem de mennesker er, som indgår i den gruppe af sjæle i legemer, som han er i slægtskab med, og hvilken betydning de har for ham. Denne ensomhed forsvinder langsomt, efterhånden som han kan etablere sine egne personlige kontakter og observere, hvem han kan sympatisere med. Lidt efter lidt samler han dem omkring sig, som han kan kalde sine venner. Efter døden er det anderledes, for på den anden side af forhængen møder mennesket dem, som han kender, og som han har været forbundet med i livet på det fysiske plan. Han er aldrig alene på den måde, som menneskene forstår ensomhed. Han er også bevidst om dem, som stadig befinder sig i fysiske legemer. Han kan se dem, og han kan stille ind på deres følelser og tanker, idet den fysiske hjerne, der ikke længere eksisterer, nu ikke virker som en hindring. Om menneskene blot vidste mere, da ville fødselen være den erfaring, de ville frygte, og ikke døden, idet fødselen sætter sjælen i det virkelige fængsel. Den fysiske død er blot det første skridt mod frigørelse. (10 e.392-393)

AFSNIT IX

Når viljen-til-at-leve i et fysisk legeme forsvinder og efterfølges af viljen-til-at-abstrahere, så kommer døden i den gængse betydning af ordet til det enkelte menneske. Dette kalder vi døden. (11 e.164-165)

AFSNIT IX

(1) Når årsagen, begæret, har frembragt sin virkning, som er personligheden eller menneskets formaspekt, da vil formen bestå lige så længe, som viljen-til-at-leve er til stede. Formen forbliver i manifestation ved mental vitalitet. Dette fremgår igen og igen af lægevidenskabens annaler, idet det har kunnet påvises, at den sandsynlige levealder på det fysiske plan vil vare lige så længe, som viljen til at leve består. Men i det øjeblik viljen-til-at-leve ophører, eller når den, der lever i formen, ikke længere er centreret om personlighedens manifestation, så følger døden, og opløsningen af det mentale billede, legemet, finder sted. (10 e.452-453)

(2) Et intenst begær efter eksistens eller formbundet sansning . . . er iboende i enhver form og består evigt og er kendt endog af de meget vise.

Når livet eller ånden trækker sig tilbage, dør formen, okkult set. Når egoets, det højere selvs tænkning er koncentreret på sit eget plan, strømmer der ikke længere energi ud mod stoffet i de tre verdener, og derfor er formopbygning eller bundethed til formen ikke mulig. Dette er i overensstemmelse med den okkulte truisme, at "energi følger tanke", og er ligeledes i overensstemmelse med den lære, hvori det hedder, at legemet for Kristus-princippet (det buddhiske vehikel) først begynder at koordineres, når de lavere impulser toner bort . . . Bundethed til formen eller åndens tiltrækning til formen er den store involutionsære impuls. Tilbagegivelse af formen og den efterfølgende formopløsning er den store evolutionære drivkraft. (10 e.452)

(3) Når døden indtræder, sker det som et resultat af to årsager:

1. Striden mellem kræfterne, og ikke mellem energi og kræfter. Området for konflikten er det æteriske og det fysiske legeme, og ingen energier kommer ind udefra, eftersom mennesket er for sygt.

2. Tabet af viljen-til-at-leve. Patienten har givet op. Den indre strid var for meget for ham. Han evner ikke at føre energi ind udefra til bekæmpelse af de stridende kræfter, og han er nået til det punkt, hvor han ikke længere ønsker at gøre det. (10 e.596)

(4) Det vil være indlysende, at konfliktens princip er nært forbundet med døden. Ved død forstår jeg en ekstraktion fra formbetingede tilstande – fysisk, emotionelt, eller mentalt; det betyder et midlertidigt eller permanent ophør af kontakten med den fysiske form, det astrale blændværk og den mentale illusion; det betyder fornægtelsen af maya, som er navnet på den altomfattende påvirkning, som overvælder et menneske, nedsænket i materien, og som derfor (set ud fra sjælens synsvinkel) er overmandet af livet i de tre verdener. Det er konfliktens princip, latent i ethvert af substansens atomer, som først og fremmest frembringer konflikt, siden forsagelse og sluttelig frigørelse, som skaber krig under en eller anden form, siden afvisning og til sidst befrielse. Princippet er forståeligt nok nært knyttet til karma-loven; det er dette princip Mrs. Besant refererer til, når hun i en af sine bøger omtaler den kendsgerning, at substansen, som indgår i alle former, allerede fra begyndelsen af den skabende proces er farvet af karma. En dyb okkult betydning skjules i den ofte fremsatte tanke, at døden er den store befrier; det betyder, at konfliktens princip har formået at frembringe tilstande, hvori åndens aspekt midlertidigt eller permanent frigøres fra fængsling i et formliv, enten individuelt eller i gruppe. (11 e.607)

(5) Det er interessant at notere sig, at denne manglende evne til at udtrykke "det sande" eller at "være sandheden" er den egentlige årsag til død blandt de mennesker, som endnu ikke befinder sig på stadiet for discipelskab, og som endnu ikke har taget den første indvielse. Sjælen trættes af gnidningen ved responsen fra sit redskab og beslutter at bryde forsøget i denne specielle inkarnation. Døden indtræder således som et resultat af den fremkaldte friktion. (10 e.568)

(6) Det skal også bemærkes, at dødsprocessen fremkaldes under egoets ledelse, ligegyldigt hvor uvidende mennesket kan være om denne ledelse. For flertallets vedkommende virker denne proces automatisk, for når sjælen trækker sin opmærksomhed tilbage, er døden det uundgåelige resultat på det fysiske plan, enten ved tilbagetrækning af livs- og fornuftsenergiens dobbelte tråd, eller ved tilbagetrækning af den energitråd, som betinger den mentale aktivitet, medens livsstrømmen fortsat fungerer gennem hjertet, dog uden intelligent opfattelse. Sjælen er beskæftiget andetsteds og er på sit eget plan optaget af sine egne anliggender. (3 e.497-498 d.508)

(7) Intentionen for menneskene er at dø, idet ethvert menneske må dø *på forlangende af sin egen sjæl*. Når mennesket har nået et højere stadium i evolutionen, vil han bevidst trække sig tilbage fra sit fysiske legeme efter moden overvejelse og efter at have bestemt tidspunktet. Legemet vil blive efterladt stille og uden sjæl, dog sundt og helt. Legemet vil derefter opløses gennem den naturlige proces, og dets bestanddele atomer vil vende tilbage til "reservoiret af ventende enheder", indtil der igen er anvendelse for dem til inkarnerede sjæle. Processen gentages atter på den subjektive side af livet. Mange har allerede lært at trække sig tilbage fra det astrale legeme uden at blive udsat for "påvirkningen i tågen". Således beskrives på symbolsk måde et menneskes død på det astrale plan. Derefter trækker han sig tilbage til det mentale plan og efterlader sin astrale skal, hvorved tågen tiltager og dens tæthed forøges. (10 e.29)

(8) Hvad mennesket angår, beror døden i tiltagende grad på sjælens *planlagte* hensigt og *planlagte* tilbagetrækning under presset fra sin egen formulerede intention. Dette gælder til en vis grad alle som dør, undtagen dem, som har en så ringe udviklet intelligens, at sjælen praktisk taget kun virker som en overskyggende kraft. Hos alle som dør, både lavt og højt udviklede, sørger det planetariske livs egen til-

intetgørende kraft for de sidste stadier af opløsningen, som træder i kraft efter sjælens bevidste tilbagetrækning (bevidst, hvad sjælen angår og i tiltagende grad bevidst, hvad den døende person angår). (10 e.244)

(9) *Ved udviklingen af den gode vilje*, hvilket er viljen til god hensigt og motiv, vil sygdomme i luftvejene, lungerne og halsen, blive helbredt, hjernecellerne blive stabiliseret, mentalsygdomme og besættelser blive kureret samt rytme og ligevægt blive opnået. En lang levetid vil blive følgen, for døden bør være sjælens erkendelse af, at arbejdet er fuldført, og pralaya er fortjent. Døden vil først indtræde sent efter lange og specielle perioder, og den vil blive styret af menneskets vilje. Mennesket vil ophøre med at trække vejret, når han har fuldført sit arbejde, og han vil derefter overføre sit legemes atomer til pralaya. Pralaya er det fysiske plans søvn, manifestationens ophør. Den okkulte betydning af dette er endnu ikke forstået. (10 e.108)

(10) Jeg vil bede jer have i erindring, at vi i alle vore nuværende overvejelser behandler reaktionerne og aktiviteterne hos den sjæl, som har besluttet at tilbagekalde sit inkarnerede aspekt, fordi en livscyklus har nået sin afslutning. Tidsgrænsen for denne livscyklus kan være lang eller kort, alt efter hvilke formål inkarnationen omfatter. Inkarnationen kan vare nogle få år eller et helt århundrede. I årene inden det syvende år er den fysiske elementals vitalitet i overvejende grad den afgørende faktor. Sjælen er da fokuseret i det æteriske legeme, men anvender ikke alle centrene fuldt ud. Dens kontrol er ganske enkelt af nænsom pulserende art, og dens aktivitet giver lette impulser, der er tilstrækkelige til at bevare bevidstheden, til at vitalisere de forskellige fysiske processer og til at begynde opbygningen af karakter og temperament. Disse bliver i tiltagende grad mere og mere udprægede i årene frem til det enogtyvende år, hvor de stabiliseres og bliver til det, vi kalder personligheden. Når det drejer sig

om disciple, vil sjælens kontrol af de æteriske centre være stærkere helt fra begyndelsen af den fysiske eksistens. Ved fjortenårsalderen kan den inkarnerede sjæls kvalitet og natur samt dens omtrentlige alder eller erfaring fastslås, og de fysiske, astrale og mentale elementer er under kontrol, og sjælen, det indre åndelige menneske, bestemmer allerede livets retning og valg. (10 e.463-464)

(11) I den menneskelige familie indtræder døden, når sjælen tilbage-trækker sin bevidsthedstråd og sin livstråd; denne dødsproces foregår imidlertid udelukkende i de tre verdener. Som I ved, har sjælen sin plads på mentalplanets højere niveauer. I forbindelse med de udtryksformer jeg ovenfor har refereret til – cykler, civilisationer, kulturer, racer, naturriger, osv. – frembringes deres tilintetgørelse fra kilder endnu højere end de tre verdener hvori de manifesterer sig. Denne tilintetgørelse finder sted under Shamballas ledelse, som fremkalder Hierarkiets vilje eller viljen i en særlig ashram eller hos et medlem af Hierarkiet for at frembringe et forudbestemt resultat i de tre verdener i overensstemmelse med Guds hensigt. Det kan siges, (med nøjagtighed til en vis esoterisk grænse) at tilintetgørelsen, frembragt i lydighed mod det fjerde ord i den fjortende regel, er ødelæggelsen af et aspekt af planen, som har fungeret i de tre verdener under den guddommelige hensigt og intention.

Udadtil er denne tilintetgørelse ikke så afgørende som døden af et menneske er det på det fysiske plan, selvom denne død i virkeligheden ikke er den hurtigt fuldbyrdede proces, som det sædvanligvis antages. Den fysiske form kan dø og forsvinde, men en indre dødsproces for de finere legemer følger og dødsprocessen er ikke helt fuldbyrdet, førend det astrale og mentale legeme er opløst, og mennesket står frit i sit kausale legeme eller sjælslegemet. På lignende måde, men i meget større målestok, forholder det sig med død eller tilintetgørelse af faser i den guddommelige plan, igangsat af Hierarkiet i overensstemmelse med den guddommelige hensigt. Opbyggelsesprocessen og tilintetgørelsesprocessen overlapper hinanden. Ud-

døende civilisationer eksisterer i deres sidste former, mens nye civilisationer skyder frem; cykler kommer og går, og ved dette forløb overlapper de hinanden; det samme er også tilfældet ved stråler og racer som kommer og forsvinder. Døden er, i sidste instans, set ud fra gennemsnitsmenneskets synsvinkel, blot en forsvinden fra det fysiske plan – tilsynekomstens plan. (11 e.308-309)

AFSNIT X

Efterhånden som menneskeheden bliver sjælsbevidst, vil døden blive betragtet som en "beordret" proces, der fuldføres ved fuld bevidsthed og med forståelse af den cykliske hensigt.
(10 e.435-436)

AFSNIT X

(1) Da jeg behandlede emnet om døden i *En afhandling om Hvid Magi*, koncentrerede jeg mig specielt om de fysiske dødsprocesser, idet jeg beskrev dem set ud fra betragterens eller iagttagers synsvinkel. Jeg søgte der at antyde, hvilken holdning betragteren bør indtage. I denne bog har jeg til hensigt at illustrere emnet med et lidt anderledes billede og pege på det, som den sjæl, der trækker sig tilbage, kender. Dette kan indebære en gentagelse af, hvad I allerede ved, men jeg ønsker alligevel at repetere visse grundlæggende udsagn. Lad mig opstille dem i korthed. I skal betragte dem som fundamentale og faktiske.

1. Tiden er inde for en inkarneret sjæls tilbagetrækning. Sjælen har tidligere:
 - a. Tilegnet sig et fysisk legeme af en vis kvalitet, tilpasset sjælens krav og alder.
 - b. Ført energi til det fysiske legeme via det æteriske legeme og således levendegjort det til livsaktivitet i lige så lang tid, som sjælens fastsatte periode for fysisk virke skal vare.
2. To store strømme af energi flyder ind i det fysiske legeme og bringer det til aktivitet og skaber dets kvalitet og udtryksmåde, samt det indtryk, det giver sine omgivelser.
 - a. *Strømmen af dynamisk liv*. Den er forankret i hjertet. Denne strøm af dynamisk energi flyder ind i legemet via hovedet og fortsætter ned til hjertet, hvor den er fokuseret under livscyklen. En mindre strøm af universel energi eller prana, der adskiller sig fra den individualiserede livskraft, flyder ind i det fysiske legeme via milten. Derefter stiger den op til hjertet for at forene sig med den større og mere betydningsfulde livsstrøm. Livsstrømmen giver energi til det integrerede fysiske legeme og holder det sammenhængende. Strømmen af pranisk energi vitaliserer de enkelte atomer og celler, som legemet er sammensat af.

- b. *Strømmen af individuel bevidsthed*. Den er forankret i hovedet og er et aspekt af sjælen og åbenbarer den bevidsthedstype, som på sin side angiver det opnåede trin i evolutionen. Denne energistrøm virker også sammen med en strøm af personlighedskraft, som kendetegnes af begær (emotionel og astral sansning) og strømmer ind i det fysiske legeme via solar plexus centret. Dette center forbinder mennesket med hele det astrale plan og således med blændværkets verden. Det udviklede menneske og gennemsnitsmennesket har solar plexus som bevidsthedscenter, og skønt energien registreres af bevidsthedscentret i hovedet, bevirker den ingen som helst erkendelse. Det er af denne grund, at sjælen i dødsøjeblikket forlader legemet via solar plexus og ikke via hovedet. Når det gælder det udviklede menneske, den mentale type, aspiranten, disciplen eller den indviede, trækker bevidsthedstråden sig tilbage fra legemet via hovedet.
3. Gruppensjælen for alle former i dyreriget trækker livsprincippet tilbage – under loven om tiltrækning – fra hver enkelt fysisk form via solar plexus, som udgør hjernen for det almindelige dyr. Højt udviklede dyr og husdyr begynder at anvende hjernen i større eller mindre grad, men livsprincippet og det sansende aspekt eller dyrebvidsthed trækker sig fremdeles tilbage via solar plexus centret. På alle stadier i den evolutionære proces findes der således visse interessante energitriangler.
- a. Når det gælder dyr og sådanne mennesker, som i udvikling kun står en anelse over dyrene, samt imbecile og visse mennesker, som synes at være født uden noget individuelt bevidsthedscenter, har følgende trefoldighed betydning:

Gruppensjælen.
Solar plexus.
Milten eller pranacentret.

- b. Når det gælder lavt udviklede, men ikke desto mindre individualiserede mennesker, og den gennemsnitlige emotionelle type, kan følgende trefoldighed noteres:

Sjælen.
Hovedcentret.
Solar plexus.

- c. Når det gælder højt udviklede mennesker og dem, der betragter discipelskabets vej, er følgende triangel aktiv ved tidspunktet for døden:

Sjælen.
Hovedcentret.
Ajacentret.

I forbindelse med disse trefoldigheder findes der en tofoldig relation til livsprincippet:

- a. Hjertet, i hvilket sjælens liv i formen er fokuseret.
b. Milten, hvorigennem den universelle livsæssens eller prana konstant og rytmisk passerer.

Hele emnet er naturligvis svært tilgængeligt, og det kan ikke på nuværende tidspunkt verificeres for de mennesker, der befinder sig på rent menneskelige niveauer. At acceptere ovennævnte tre punkter, der i dag er hypotetiske, vil dog hjælpe til at tydeliggøre jeres tanker om hele dette omfattende emne om tilbagegivelse, som vi beskæftiger os med.

4. Det næste punkt fordrer intet bevis, for det er almindeligt accepteret. Det er, at begær styrer dødsprocessen, ligesom det også styrer processerne for livserfaring. Vi siger til stadighed, at når viljen-til-at-leve ikke længere er til stede, så er døden den uundgåelige følge. Viljen-til-at-leve, enten den forekommer som det fysiske legemes modstand, når det fungerer som et elementarvæsen, eller den forekommer som sjælens styrede intention, er et aspekt

af begær, eller snarere den åndelige viljes reaktion på det fysiske plan. Der findes således en tæt sammenknyttet relation mellem:

- a. Sjælen på sit eget plan.
- b. Det astrale legeme.
- c. Solar plexus centret.

Denne relation har hidtil ikke fået særlig stor opmærksomhed i forbindelse med kunsten at dø. Ikke desto mindre fortjener den grundig overvejelse. (10 e.428-431)

(2) *Dødsprocessen* foregår okkult set således:

- a. Det første stadium er tilbagetrækningen af livskraften til det æteriske vehikel fra det tætte fysiske legeme, som derefter går i forrådnelse og opløses i sine bestanddele. Det ydre menneske forsvinder og kan ikke længere ses af det fysiske øje, selv om mennesket stadig befinder sig i det æteriske legeme. Når det æteriske syn er blevet udviklet, vil tanken om døden antage helt andre dimensioner. Når et flertal af menneskeheden kan se et menneske være virksom i sit æterisk-fysiske legeme, vil tabet af det tætte fysiske legeme blive betragtet som en befrielse.
- b. Det andet stadium er tilbagetrækningen af livskraften fra det æteriske legeme og dets devitalisering . . .
- c. Det tredje stadium er tilbagetrækningen af livskraften fra den astrale eller emotionelle form, således at den opløses på lignende måde, hvorefter livet koncentrerer sig andetsteds. Livet har vundet i vitalitet gennem eksistensen på det fysiske plan og har fået yderligere farve gennem emotionel erfaring.
- d. Det sidste stadium for mennesket er at trække sig tilbage fra det mentale vehikel. Efter denne firfoldige tilbagetrækning er livskræfterne udelukkende koncentreret i sjælen . . . (10 e.414-415)

(3) Jeg mener, at det bedste, jeg kan gøre for mere fuldstændigt at tydeliggøre dette tema, er at beskrive det hændelsesforløb, der foregår

ved dødslejet, og minde jer om, at der er tre punkter, hvorigennem den endelige tilbagetrækning kan foregå: hovedet for disciple og indviede og også for fremskredne mentale typer; hjertet for aspiranter, for mennesker af god vilje, og for alle dem, som har opnået en vis grad af personlighedsintegritet, og som forsøger at opfylde loven om kærlighed, så meget som det er dem muligt; solar plexus centret for uudviklede og emotionelt polariserede mennesker. Alt hvad jeg kan gøre er at opstille stadierne i processen og overlade til jer at acceptere dem som interessante og mulige hypoteser, der afventer bevis, at tro på dem uden skepsis, fordi I har tillid til min viden, eller at afvise dem som fantastiske, ubevislige og uden betydning. Jeg anbefaler den første af disse tre tænkemåder, for den vil sætte jer i stand til at bevare jeres mentale integritet og tyder på et åbent sind og vil på samme tid beskytte jer mod godtroenhed og snæversynethed. Disse stadier forekommer således:

1. *Sjælen intonerer fra sit eget plan et "ord for tilbagetrækning"* og umiddelbart efter fremkaldes en indre proces og reaktion i mennesket på det fysiske plan.
 - a. *Visse fysiologiske hændelser* finder sted ved sygdommens rod samt finder sted i tilknytning til hjertet. De påvirker tillige de tre store systemer, som så kraftigt betinger det fysiske menneske: blodomløbet, nervesystemet i dets forskellige kategorier og det endokrine system. Sådanne virkninger skal jeg ikke beskrive. Dødens patologi er velkendt og har været genstand for mange eksoteriske studier, og meget mangler endnu at blive opdaget – men vil blive opdaget senere. Jeg behandler først og fremmest de subjektive virkninger, som dybest set fremkalder de patologiske dispositioner for død.
 - b. *En vibration løber langs nadierne*. Nadierne er, som I ved, den æteriske modsvarighed til hele nervesystemet, og de ligger bag hver enkelt nerve i hele det fysiske legeme. De er formidlerne, par excellence, af sjælens styrende impulser, idet de reagerer på den vibrationsaktivitet, som kommer fra den æteriske

modsvarighed til hjernen. De responderer over for det styrende ord, reagerer på sjælens "træk", og organiserer sig derefter til tilbagetrækning.

- c. *Blodet bliver påvirket* på en speciel okkult måde. Vi ved, at "blodet er livet", og at blodets sammensætning forandrer sig som et resultat af de to tidligere stadier. Imidlertid forandrer det sig hovedsageligt som følge af en aktivitet, som den moderne videnskab endnu ikke har opdaget, men som kirtelsystemet er ansvarligt for. Som svar på dødens kalden udskiller kirtlerne i blodet en substans, som på sin side påvirker hjertet. Der er livstråden forankret, og denne substans i blodet betragtes som "dødbringende" og er en af de grundlæggende årsager til coma og til tab af bevidsthed. Den fremkalder en refleksvirkning i hjernen. Fra den konventionelle lægevidenskabs side vil der endnu nogen tid herske tvivl om denne substans og dens virkning, men dens tilstedeværelse vil senere blive erkendt.
 - d. *En psykisk skælven frembringes*. Denne skælven har den virkning, at den løsner eller bryder forbindelsen mellem nadierne og nervesystemet; det æteriske legeme løsgøres derved fra sit tætte hylster, selv om det stadig gennemtrænger enhver del af det.
2. *Der kommer ofte en pause* af længere eller kortere varighed på dette tidspunkt. Denne frist tillades, for at løsgørelsesprocessen kan foregå så roligt og smertefrit som muligt. Løsgørelsen af nadierne begynder i øjnene. Denne løsgørelsesproces kommer i mange tilfælde til udtryk som afslapning og mangel på frygt, hvilket meget ofte kan iagttages hos døende personer. De udviser en tilstand af fred og en beredvillighed til at gå over samt en manglende evne til at gennemføre en mental anstrengelse. Det er som om det døende menneske, stadig med sin bevidsthed i behold, samler alle sine ressourcer til den endelige adskillelse. Engang når menneskene for alvor har overvundet dødsfrygten, vil dette være det stadium, hvor venner og slægtninge til den døende vil samles omkring ham til "en højtidsstund" og glæde sig med

ham, nu da han skal forlade legemet. Nu for tiden er dette ikke muligt. Dyb sorg råder, og dette stadium passerer uden at det bemærkes, og der bliver ikke draget nytte af det, sådan som der en dag vil blive.

3. *Derefter begynder det koordinerede æteriske legeme*, der nu gennem nadiernes aktivitet er løsnet fra alle nerveforbindelser, at *samle sig* til den endelige tilbagetrækning. Det trækker sig væk fra ekstremiteterne og hen imod den forudbestemte "udgangs-port" og koncentrerer sig omkring denne port inden det endelige "træk" fra den styrende sjæl. Alt er indtil dette punkt foregået under loven om tiltrækning – sjælens magnetiske, tiltrækkende vilje. Nu gør en anden "dragning" eller tiltrækkende impuls sig mærkbar. Det tætte fysiske legeme, summen af organer, celler og atomer, bliver langsomt gjort fri af det vitale legemes integrerende kraft gennem nadiernes virksomhed. Det fysiske legeme begynder at respondere på den tiltrækkende kraft fra selve stoffet. Denne kraft kaldes "jordens tiltrækning" og udøves af det gådefulde væsen, som vi benævner "Jordens Ånd eller Entitet". Dette væsen befinder sig på den involutionære bue og er for vor planet, hvad den fysiske elemental er for menneskets fysiske legeme. Denne det fysiske plans livskraft er dybest set den atomare substans' liv og lys – det stof, hvorefter alle former er skabt. Det er til dette reservoir af involutionært og materielt liv, at alle formers substans tilbagegives. Tilbagegivelsen af det tilegnede stof til den form, som sjælen har haft i besiddelse under en livscyklus, består i, at den involutionære verdens "kejser" gives det tilbage, som er hans, medens sjælen vender tilbage til den Gud, som sendte den ud.

Det ses således helt tydeligt, at der på dette stadium foregår en dobbelt tiltrækkende proces:

- a. Det vitale legeme forberedes til bortgang.
- b. Det fysiske legeme responderer på opløsning.

Det kan tilføjes, at der også foregår en tredje aktivitet. Den gælder det bevidste menneske, der langsomt og gradvis trækker sin bevidsthed tilbage til det astrale og mentale vehikel som forberedelse til fuldstændig adskillelse fra det æteriske legeme, når tiden er inde. Mennesket bliver mindre og mindre bundet til det fysiske plan og trækker sig mere og mere tilbage til sit indre. Når det gælder et fremskredent menneske, udføres denne proces helt bevidst, og mennesket bibeholder sine vitale interesser og sin viden om relationerne til andre, selv medens han mister grebet om sin fysiske eksistens. Denne løsgørelse er lettere at observere, når døden indtræder på grund af alderdom end på grund af sygdom, og til tider kan det iagttages, at sjælen eller det levende, interesserede indre menneske mister sit greb om den fysiske og dermed illusoriske virkelighed.

4. *Igen følger en pause.* Det er det punkt, hvor den fysiske elemental til tider kan genvinde sit greb om det æteriske legeme, såfremt sjælen skønner det ønskværdigt, såfremt døden ikke er en del af den indre plan, eller såfremt den fysiske elemental er så stærk, at den kan forlænge dødsprocessen. Dette elementalliv udkæmper til tider en kamp, der kan vare dage eller uger. Når døden er uundgåelig, vil pausen dog på dette tidspunkt blive overordentlig kort, undertiden er det kun et spørgsmål om sekunder. Den fysiske elemental har mistet sit greb, og det æteriske legeme afventer det endelige "ryk" fra sjælen, der virker under loven om tiltrækning.
5. *Det æteriske legeme træder ud af det tætte fysiske legeme* trin for trin ved det valgte udgangspunkt. Når denne proces er fuldført, antager det vitale legeme en svag kontur af den form, som det gav energi, og dette sker under påvirkning af den tankeform, som mennesket gennem årene har opbygget af sig selv. Ethvert menneske har opbygget en sådan tankeform, og den må tilintetgøres, inden det andet trin af eliminationen er endeligt fuldført. Vi vil berøre dette senere. Selv om det æteriske legeme er befriet fra det

fysiske legemes fængsel, er det endnu ikke befriet fra dets påvirkning. Der findes stadig en svag forbindelse mellem de to, og dette holder det åndelige menneske tilbage i nærheden af det legeme, der netop er forladt. Det er af denne grund, at clairvoyante ofte påstår, at de ser det æteriske legeme svæve omkring dødslejet eller kisten. Det æteriske legeme gennemtrænges stadig af de integrerede energier, som vi benævner det astrale legeme og det mentale vehikel, og i midten findes et punkt af lys, som viser sjælens nærværelse.

6. *Det æteriske legeme opløses gradvis*, da de energier, det er sammensat af, reorganiseres og trækkes tilbage, og efterlader kun den praniske substans, som er identisk med det æteriske vehikel for selve planeten. Denne opløsningsproces fremmes, som jeg tidligere har nævnt, i høj grad ved kremation. Når det gælder et uudviklet menneske, kan det æteriske legeme i en længere periode kredse omkring sin ydre skal, der er i opløsning, fordi sjælens tiltrækningskraft ikke er stærk, medens det materielle aspekt er. Når mennesket er fremskredent og derfor i sin tænkning er fri fra det fysiske plan, kan opløsningen af det vitale legeme ske overordentlig hurtigt. Straks den er fuldbyrdet, er tilbagegivelsesprocessen overstået. Mennesket står frigjort, i det mindste midlertidigt, fra al reaktion over for det fysiske stofs tiltrækkende kraft. Mennesket befinder sig nu i sine finere legemer og er rede til den store hændelse, som jeg har givet navnet "eliminationens kunst".

En tanke dukker op, når vi nu skal afslutte denne utilstrækkelige betragtning af det fysiske legemes død i dets to aspekter. Denne tanke vedrører det indre menneskes integritet. *Han forbliver sig selv*. Han er ikke berørt og ikke hæmmet. Han virker frit, hvad det fysiske plan angår, og responderer nu kun på tre forudbestemte faktorer:

1. Kvaliteten af hans astral-emotionelle udrustning.
2. Den mentale tilstand, i hvilken han sædvanligvis lever.
3. Sjælens røst, som ofte ikke kendes, men undertiden er velkendt og elsket.

Individualiteten er ikke gået tabt. Det samme menneske er stadig nærværende på planeten. Kun det, som var en integreret del af vor planets håndgribelige tilsynekomst, er forsvundet. Det, som har været elsket eller hadet, som har været nyttigt for menneskeheden eller en ulempe, som har tjent racen eller været et uvirksomt medlem af den, består stadig og er stadig i kontakt med eksistensens kvalitative og mentale processer, og vil for evigt forblive – individuelt, kvalificeret af stråletypen – en del af sjælsriget og en høj indviet i sig selv. (10 e.472-478)

(4) Inden jeg mere indgående behandler dette emne, vil jeg omtale det "væv i hjernen", som er intakt hos majoriteten, men som er ikke-eksisterende hos den indre oplyste seer.

Som I ved, findes der i det menneskelige legeme det bagved liggende, gennemtrængende vitallegeme, som modsvarer det fysiske, og som er større end det fysiske. Dette legeme kalder vi det æteriske legeme eller den æteriske dublet. Det er et energilegeme, som består af kraftcentre og nadier eller krafttråde. Disse ligger bag og modsvarer nervesystemet – nerverne og nervebanerne. To steder i menneskets vitallegeme findes *udgange* for livskraften. Den ene udgang findes i solar plexus og den anden i hjernen øverst i hovedet. Til beskyttelse af dem begge findes et tæt spundet væv af æterisk materie, som består af sammenflettede strenge af livsenergi.

Under dødsprocessen frembringer trykket fra den livsenergi, som slår mod vævet, til sidst en punktering eller åbning. Gennem denne strømmer livskraften ud, efterhånden som kraften fra sjælens tilbagetrækkende indflydelse øges. Når det gælder dyr, børn eller mænd og kvinder, som er helt polariserede i det fysiske og astrale legeme, så

er udgangsstedet solar plexus, og det er dette væv, der punkteres og således tillader overgang. Når det gælder mentale typer, altså de højere udviklede mennesker, er det vævet øverst i hovedet i fontanelens område, som brister og således tillader det tænkende, fornuftige væsens overgang.

I de tilfælde, hvor mennesker er psykiske, er medier eller lavere seere (clairvoyante eller clairaudiente mennesker), er solar plexusvævet permanent brudt tidligt i livet, og de kan derfor med lethed gå ud af og ind i legemet, gå i trance, som det hedder, og fungere på det astrale plan. Men for disse typer er der ingen bevidsthedskontinuitet, og der synes ikke at være relation mellem deres eksistens på det fysiske plan og de hændelser, som de fortæller om, når de er i trance, og som de som regel forbliver helt uvidende om i deres vågne bevidsthed. Det hele foregår under mellemgulvet og må hovedsageligt relateres til det animale sansende liv. I tilfælde af bevidst clairvoyance samt ved højere psykisk virke og i tilfælde af højere seere forekommer ikke trance, besættelse eller mediumisme. Her er det vævet i hjernen, der er punkteret, og åbningen i dette område tillader indstrømning af lys, information og inspiration; det giver også evnen til at gå ind i samadhi-tilstand, som er den åndelige modsvarighed til den animale naturs trancetilstand.

Under dødsprocessen er derfor de to hovedudgange: solar plexus for det astralt polariserede og fysisk ensidige menneske og derfor for det store flertal, og hovedcentret for det mentalt polariserede og åndeligt orienterede menneske. Dette er den første og mest betydningsfulde kendsgerning at huske, og det er let at se, hvorledes retningen af livstendensen og brændpunktet for opmærksomhed bestemmer udgangsmåden ved døden. Det kan også bemærkes, at en stræben efter at kontrollere det astrale liv og den emotionelle natur og at orientere sit selv mod den mentale verden og mod åndelige ting har en betydningsfuld virkning på dødsprocessens fænomenale aspekter.

Tænker den studerende klart, vil han kunne forstå, at den ene udgang angår det åndelige og højt udviklede menneske, medens den

anden angår mennesket på et lavere niveau, som knapt har lagt det animale stadium bag sig. Hvad gælder da for gennemsnitsmennesket? En tredje udgang er nu midlertidigt taget i brug; lige under hjertespiden findes yderligere et æterisk væv, der dækker en udgangsåbning. Vi har derfor følgende situation:

1. Udgangen i hovedet anvendes af den intellektuelle type, af verdens disciple og af indviede.
2. Udgangen i hjertet anvendes af det venlige, velmenende menneske, som er en god borger, en intelligent ven, og som arbejder filantropisk.
3. Udgangen i området ved solar plexus anvendes af det følelsesfulde, uintelligente, ikke-tænkende menneske og af dem, hvis animale natur er stærk.

Dette er det første punkt i den nye information, som langsomt vil blive almindelig kundskab i vesten i løbet af det næste århundrede. Meget af det er allerede kendt af tænkere i østen, og det er i sin natur et første skridt mod en rationel forståelse af dødsprocessen. (3 e.500-502 d.511-513)

(5) Jeg har på de foregående sider søgt at give jer indsigt i den sande natur af det fænomen, vi kalder døden. Døden er en bevidst eller ubevidst tilbagetrækning af det indre levende væsen fra sin ydre skal, fra sin indre vitale modsvarighed og til sidst, beroende på menneskets udviklingstrin, fra det subtile legeme eller de subtile legemer. Jeg har tillige søgt at vise det normale forløb i denne velkendte proces. Den rædsel, som omgærdet døden på slagmarken eller døden ved ulykke, kommer af det chok, som en pludselig død forårsager i det æteriske legeme. Dette nødvendiggør en hurtig nyordning af det æteriske legemes kræfter, samt en hurtig og uventet reintegration af dets bestanddele, som en respons på den bestemte forholdsregel, som nødvendigvis må tages af mennesket i sit kama-manasiske legeme. Denne forholdsregel medfører ikke, at det indre menneske igen kan tage plads i det æteriske legeme, men fordrer, at de splittede aspekter

af dette legeme samles i overensstemmelse med loven om tiltrækning, for at dets endelige og fuldstændige opløsning kan finde sted. (10 e.478-479)

(6) Endnu engang, dødsprocessen kan betragtes som en tofoldig aktivitet, og som en aktivitet der hovedsagelig vedrører det æteriske legeme. Først og fremmest sker der en sammentrængning og en tilbagetrækning af den æteriske substans, således at den ikke længere gennemtrænger den tætte fysiske organisme, og som følge deraf forekommer der en *fortætning* (et ord, som jeg med vilje vælger) i det område af det æteriske legeme, som altid har omgivet, men ikke gennemtrængt det tætte vehikel. Dette område er undertiden fejlagtigt blevet benævnt som helbredsauraen. Det område kan fotograferes lettere og med større held i løbet af dødsprocessen end på noget andet tidspunkt på grund af, at kræfterne, der trækker sig tilbage, sammentrænges flere centimeter udenfor det fysiske legeme. Det er på dette tidspunkt i sjælens tilbagetrækning, at "dødens ord" udtales, og det er forud for intoneringen af dette ord, at en tilbagevenden til det fysiske liv er mulig, idet de æteriske kræfter, der har trukket sig tilbage, igen har mulighed for at gennemtrænge legemet. Relationen til alle de tilbagetrukne kræfter bevares indtil dette punkt via hovedet eller hjertet eller solar plexus såvel som via de to mindre centre i brystet.

Hele tiden er det døende menneskes bevidsthed fokuseret i enten det emotionelle (eller astrale) legeme eller det mentale vehikel alt efter evolutionstrinet. Han er ikke uden bevidsthed, således som betragteren kunne tro, men er i sit indre fuldt vidende om det, der foregår. Såfremt han er stærkt koncentreret om livet på det fysiske plan, og såfremt dette er det mest fremtrædende begær i hans tanker, kan han intensivere konflikten. I så fald har vi den fysiske elemental, der kæmper desperat for sin eksistens, og en begærnatur, der kæmper for at forhale dødsprocessen, samt sjælen, der er optaget af adskillelse og tilbagegivelse. Dette kan, og gør det ofte, bevirke en kamp, som er helt tydelig for betragteren. Efterhånden som menneskeheden gør

fremskridt og udvikler sig, vil denne trefoldige kamp blive mere og mere sjælden. Eksistensen på det fysiske plan vil ikke forekomme så tiltrækkende, og det astrale legemes aktivitet vil holde op. (10 e.466-467)

(7) Der findes en vigtig energi, som har en adskillende indflydelse, og som vi kalder døden. Denne energis indflydelse viser sig på et bestemt tidspunkt at være kraftigere end den samlede indflydelse fra legemets atomer og celler. Den skaber en disposition til tilbagetrækning og til sidst til adskillelse af sjælsenergien, som benytter sig af disse kræfter, når den befrier sig for et vehikel på et af planerne. Man kunne sige, at dødens frø (dødens kim) findes latent i planeten og i formerne. (10 e.347)

(8) Det er centrene, som holder legemet sammen og gør det til en sammenhængende energifyldt og aktiv enhed. Som I ved, trækkes bevidsthedstråden tilbage fra hovedcentret og livstråden tilbage fra hjertecentret, når døden indtræder. Det, som ikke har været fremhævet, er, at denne tofoldige tilbagetrækning har en virkning på ethvert center i legemet. Bevidsthedstråden, som er forankret i hovedcentret gennemtrænger med sin kvalitet bladene i den lotusblomst, der i den orientalske litteratur kaldes "den tusindbladede lotus". Disse lotusblade er relaterede og har en bestemt kvalitetsgivende indvirkning (både udstrålende og magnetisk) på bladene i ethvert af de andre store centre i det æteriske legeme. Hovedcentret opretholder dem i denne kvalitetsgivende aktivitet, og når evnen til bevidst respons trækkes tilbage fra hovedcentret, giver det en øjeblikkelig virkning i alle bladene i alle centre. Den kvalitetsgivende energi trækkes tilbage og forlader legemet via hovedcentret. Den samme fremgangsmåde gælder livstråden, som er forankret i hjertet, idet den tillige med bevidsthedstråden passerede ind i og gennem hovedcentret. Så længe livstråden er forankret i hjertet giver den energi til og opretholder livskraften i alle centrene i legemet, idet den udsender sine livstråde til

et punkt, som findes eksakt i lotusblomstens midte eller i centrets hjerte. Dette benævnes undertiden som "juvelen i lotusblomsten", skønt dette udtryk oftere anvendes om det monadiske punkt i hjertet af den egoiske lotus på sit eget plan. Når døden indtræder og livstråden samles op af sjælen og trækkes tilbage fra hjertet til hovedet og derfra tilbage i sjælslegemet, tager den med sig livet fra ethvert center i legemet. Derfor dør legemet og opløses og udgør ikke længere en sammenhængende, bevidst og levende helhed. (10 e.622-623)

(9) De æteriske kræfter trækkes som det første tilbage til det område, der omfatter den æteriske indflydelsessfære, forud for den endelige adskillelse, som lader mennesket stå fri som en menneskesjæl inden for sit astrale vehikels indflydelsessfære. Dette er i nogen grad et nyt aspekt af dødsprocessen. Det æteriske legemes tilbagetrækning fra besiddelsen af det tætte fysiske legeme er ofte blevet drøftet og fremhævet. Men selv når dette er opnået, er døden endnu ikke fuldbyrdet. Den afventer stadig en sekundær aktivitet fra sjælens vilje. Denne sekundære aktivitet vil resultere i, at alle de æteriske kræfter opløses i en udstrålende kilde, som udgør det generelle reservoir af kræfter. Husk, at det æteriske legeme ikke har noget udpræget eget liv. Det består kun af en blanding af alle de kræfter og energier, som beliver det fysiske legeme, og som gør det aktivt under den ydre livscyklus. Husk også, at de fem centre op langs rygsøjlen ikke befinder sig inde i det fysiske legeme, men ved visse bestemte punkter i den modsvarende æteriske substans. De befinder sig (selv når det gælder et uudviklet menneske og endnu mere når det gælder gennemsnitsmennesket) i mindst fem centimeters afstand fra den fysiske rygsøjle. De tre centre i hovedet befinder sig også udenfor det tætte fysiske legeme. Når I genkalder jer dette i erindringen, vil det være lettere for jer at forstå påstanden om, at det fysiske legeme i og for sig er forladt, når de overvågende sagkyndige antager, at døden er indtrådt, men at mennesket trods alt, måske endnu ikke, er virkelig død. Jeg vil også minde jer om, at dette gælder såvel for de mange

mindre centre som for de store centre, som vi er fortrolige med.

De sidste af de mindre centre, som "toner bort i intetheden" for at blive absorberet i den totale æteriske substans er to centre, som er nært forbundet med lungerne og befinder sig i lungeregionen. Det er disse to centre, som sjælen påvirker, såfremt den af en eller anden grund kaldes tilbage i det tætte fysiske legeme. Såfremt disse to centres aktivitet på ny begynder en indadgående aktivitet, kan livets åndedræt vende tilbage til den forladte fysiske form. Det er en ubevidst erkendelse af dette, der ligger til grund for den hurtige fremgangsmåde, som normalt følges, når det gælder drukning og kvælning. Når et menneske er bukket under for sygdom, og det fysiske legeme som følge deraf er svagt, er sådanne oplivningsforsøg ikke mulige og bør ikke anvendes. I tilfælde af en pludselig død ved ulykkeshændelse, selvmord, mord, uventet hjerteanfald eller i krig, er chokket af en sådan art, at det virker som modvægt mod den tilbagetrækningsproces, som sjælen almindeligvis foretager i roligt tempo, hvorfor tilbagetrækningen fra det fysiske legeme og den fuldstændige opløsning af det æteriske legeme så at sige sker samtidigt. I sædvanlige tilfælde, hvor sygdom er årsag til dødsfald, foregår tilbagetrækningen langsomt. Hvis sygdommen ikke har forvoldt alt for stor svækkelse af den fysiske organisme, er der mulighed for en tilbagevenden i en kortere eller længere tidsperiode. Dette forekommer ofte, specielt når viljen-til-at-leve er stærk, eller livsopgaven endnu ikke er fuldført, eller ikke er afsluttet på rigtig måde. (10 e.460-462)

(10) De forandringer, som sker i centrene, når det fysiske legemes død indtræder, er endnu hverken observeret eller optegnet; de er imidlertid tydelige for den indviedes øjne, hvor de viser sig både interessante og informative. Det er erkendelsen af centrenes tilstand, som, når den indviede er ved at give healing, sætter ham i stand til at bedømme, om fysisk healing af legemet er tilladt eller ej. Han kan se, om abstraktionens viljesprincip, som jeg har refereret til, er aktivt til stede eller ej. Det samme forløb kan iagttages i organisationer og

civilisationer, når formaspektet nedbrydes, så livet kan abstrahere for senere at genopbygge en mere passende form til sig selv. Dette gælder også for indiviellsens store processer, som ikke alene er processer for bevidsthedens ekspansion, men som har deres rod i døden eller abstraktionsprocessen, som fører til genopstandelse og himmelfart.

Det som bevirker forandringen, er en *udløsning*, for at bruge et aldeles utilstrækkeligt ord, af styret og fokuseret viljesenergi. Dens kvalitet er så magnetisk, at den tiltrækker sig centrenes liv og tilvejebringer formens opløsning og livets frigivelse. Hos det individuelle menneske indtræder døden, i ordets almindelige forstand, når viljen-til-at-leve i et fysisk legeme forsvinder og viljen-til-at-abstrahere tager dens plads. Dette kalder vi døden. I tilfælde af død i krig, for eksempel, drejer det sig ikke om den individuelle vilje-til-at-abstrahere, men om en påtvungen deltagelse i en stor gruppe-abstraktion. Fra sit eget plan anerkender det individuelle menneskes sjæl afslutningen på en inkarnationscyklus og tilbagekalder sit liv. Det gør den gennem en udløsning af viljesenergien, som er stærk nok til at tilvejebringe forandringen.

2. Loven kræver at ret styring da bør lede de indtrængende kræfter

De indtrængende kræfter, som arbejder under denne lov, dirigeres først og fremmest til hovedcenteret, derfra til ajnacenteret, og endelig til det center, som har været det styrende og mest aktive gennem livsprincippets inkarnation. Dette varierer i henhold til det opnåede trin på evolutionsstigen og personlighedens stråle, som sjælens stråle senere vil betinge og forandre helt. Når indviede bevidst udøver denne lov i deres arbejde, fokuseres abstraktionens princip (når det trænger ind i kroppen) i hovedet, hvor det har så stor en magnetisk kapacitet, at energierne i de andre centre hurtigt opsamles og tilbagetrækkes. Det der gælder for forløbet af den individuelle abstraktion af livsprincippet, under loven om de supplerende syv, gælder i lige så høj grad for forløbet i alle former og i alle grupper af former. Kri-

stus refererede til arbejdet med abstraktion, hvad angår det tredje store planetariske center, menneskeheden, da han sagde (og han talte som repræsentant for Hierarkiet, det andet store planetariske center, som alle mennesker der opnår indvielse, esoterisk set tilbagetrækkes til): "Og jeg – når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil drage alle til mig". Ord forskellige fra disse Kristi ord vil ved udgangen af tidsalderen lyde fra Verdens Herre i Shamballa, når hans vilje abstraherer livsprincippet fra Hierarkiet og liv og bevidsthed så fokuseres i det planetariske hovedcenter – det store rådskammer i Shamballa. (11 e.164-165)

(11) Når vi nu igen tager tråden op i vor undervisning, vil vi beskæftige os med det indre åndelige menneskes aktivitet, når han har forladt det fysiske og det æteriske legeme, og derefter befinder sig inde i det subtile legemes skal – et legeme der er sammensat af astral eller følsom sansende substans og af mental substans. På grund af gennemsnitsmenneskets stærkt emotionelle og følelsesmæssige polarisering er der opstået en forestilling om, at mennesket efter den virkelige død, allerførst trækker sig tilbage til sit astrale legeme og derefter til sit mentale vehikel. Men dette er rent faktisk ikke tilfældet. Denne forestilling skyldes et legeme, der hovedsagelig er opbygget af astralt stof. Det er endnu kun få mennesker, der er så udviklede, at det vehikel, i hvilket de befinder sig efter døden, for størstedelen er sammensat af mental substans. Kun disciple og indviede, som i overvejende grad lever i det mentale område, befinder sig på det mentale plan umiddelbart efter døden. De fleste mennesker oplever, at de befinder sig på det astrale plan i en skal af astralt stof og bundet til en eliminationsperiode i det illusoriske område af det astrale plan.

Som tidligere nævnt har det astrale plan ingen virkelig eksistens, men er en illusorisk skabelse af menneskeslægten. Fra nu af vil det astrale plan dog langsomt blive en døende skabelse (på grund af de onde magters nederlag og det katastrofale bagslag for den Sorte Loge), og i den sidste periode af den menneskelige historie (i den sy-

vende rodrace) vil det ophøre med at eksistere. Dette er ikke tilfældet i dag. Den sansende substans, som danner det astrale plan, samles stadig til illusoriske former og danner stadig en barriere på vejen for den sjæl, der søger frigørelse. Det holder stadig de mange mennesker, som dør, medens deres hovedsagelige reaktion på livet er begær, ønsketænkning og emotionel sansning, som "fanger". Dette gælder stadig for den store majoritet. Det astrale plan opstod i den atlantiske periode. Den mentale bevidsthedstilstand eksisterede da praktisk taget ikke, selv om "tankens sønner" befandt sig på et niveau, som i dag svarer til de højere niveauer af dette plan. Endvidere var det mentale permanente atom praktisk taget slumrende i enhver menneskelig form, og som følge deraf forekom der ingen draging fra det mentale plan, således som tilfældet er i dag. Mange mennesker er stadig atlantiske i deres bevidsthed, og når de forlader den fysiske bevidsthedstilstand og aflægger deres tofoldige, fysiske legeme, står de over for problemet med at eliminere det astrale legeme, hvorimod det ikke kræver noget af dem at frigøre sig fra et for sjælen mentalt fængsel. Dette gælder det uudviklede menneske og gennemsnitsmennesket, som efter at have elimineret det kamiske legeme eller begærlegemet ikke behøver at gøre mere, for der findes intet mentalt vehikel, som kunne drage dem ind i en mental integration, eftersom der ikke findes nogen mental fokuseret kraft. Sjælen befinder sig indtil videre "i dyb meditation" på de højere mentale niveauer og er helt uvidende om sin skygge i de tre verdener. (10 e.486-487)

AFSNIT XI

. . . Tilbagegivelseshandlingen . . . Eliminationskunsten . . .
Integrationsprocesserne . . . Disse tre processer udgør døden.
(10 e.394-395)

AFSNIT XI

(1) Det erfaringsområde, hvori døden indgår, således som gennemsnitsmennesket kender den, består af de tre verdener for menneskelig evolution – den fysiske verden, emotions- og begærverdenen og det mentale plan. Set fra dødens synsvinkel er det i sidste instans en tofoldig verden, og heraf kommer udtrykket "den anden død". Dette udtryk har jeg tidligere anvendt om det kausale legemes død eller tilintetgørelse, dvs. det legeme, hvori den åndelige sjæl hidtil har virket. Udtrykket kan imidlertid også anvendes i mere bogstavelig forstand, idet det henviser til den anden fase af dødsprocessen i de tre verdener. Det gælder da alene formen og er relateret til de udtryksvehikler, der befinder sig under de formløse niveauer af det kosmisk fysiske plan. Disse formniveauer er – og som I ved indgår denne kundskab i den okkulte teoris abc – de niveauer, på hvilke den konkrete lavere tænkeevne virker, den emotionelle natur reagerer overfor det såkaldte astrale plan, samt det tofoldige fysiske plan. Det fysiske legeme består af det tætte fysiske legeme og det æteriske vehikel. Som følge heraf må vi – når vi analyserer et menneskes død – anvende ordet død i relation til de to faser, hvori den indgår:

Første fase: Det fysisk-æteriske legemes død. Denne fase falder i to stadier:

- a. Det stadium, hvor de atomer, som danner det fysiske legeme, tilbagegives til den kilde, hvoraf de kom. Denne kilde er summen af planetens stof, idet det udgør det planetariske livs tætte fysiske legeme.
- b. Det stadium, hvor det æteriske vehikel, der er sammensat af en samling kræfter, tilbagegiver disse kræfter til det almene energireservoir. *Denne tofoldige fase omfatter tilbagegivelsesprocessen.*

Anden fase: "Afvisningen" (som den undertiden benævnes) af de mental-emotionelle vehikler. I virkeligheden danner de kun ét lege-

me. De tidlige teosoffer gav det (helt korrekt) navnet det "kama-manasiske legeme" eller vehiklet for begær-sind. Jeg har andetsteds nævnt, at der findes intet astralplan eller astrallegeme. På samme måde, som det fysiske legeme er opbygget af stof, der ikke betragtes som et princip, så hører det astrale legeme – hvad angår den mentale natur – til samme kategori. Dette er vanskeligt for jer at forstå, eftersom begær og emotion synes så virkelige og så overordentlig vigtige. Men set fra det mentale plans synsvinkel er det astrale legeme bogstaveligt talt et "fantasifoster". Det er *ikke* et princip. Den meget omfattende anvendelse af fantasi i begærets tjeneste har ikke desto mindre konstrueret en illusorisk verden af blændværk – det astrale plans verden. Når et menneske er i fysisk inkarnation, og såfremt han ikke befinder sig på discipelskabets vej, synes det astrale plan yderst virkeligt med en vitalitet og et liv, som er helt dets eget. Efter den første død (det fysiske legemes død) forekommer det stadig lige virkeligt. Men dets kraft svinder langsomt bort; det mentale menneske når frem til erkendelse om sin egen sande bevidsthedstilstand (uanset om den er udviklet eller ikke), og den anden død bliver mulig og indtræder. *Denne fase omfatter eliminationsprocessen.*

Når disse to faser af "kunsten at dø" er forbi, er den diskarnerede sjæl fri fra stoffets kontrol. Den blev midlertidigt rensset for al forurening gennem substans. Det var ikke sjælen i formen, den menneskelige sjæl, der udvirkede dette, men det var et resultat af sjælens aktivitet på sit eget plan, hvorved den trækker til sig den del af sig selv, som vi kalder den menneskelige sjæl. Det er hovedsagelig den overskyggende sjæls aktivitet, som forårsager dette. Sjælen i personligheden kan ikke virkeliggøre dette. På dette stadium kan den menneskelige sjæl kun reagere på dragningen eller den tiltrækkende kraft fra den åndelige sjæl, når den – med klar hensigt – trækker den menneskelige sjæl ud af de hylstre, der holder den fangen. Senere, efterhånden som de evolutionære processer skrider frem, og sjælen i stadig højere grad styrer personligheden, vil det være den i hylstrene *indelukkede* sjæl, som – bevidst og tilsigtet – fremkalder faserne i

dødsprocessen. I de tidlige stadier vil denne befrielse blive tilvejebragt ved hjælp af den overskyggende åndelige sjæl. Senere, når mennesket lever som sjæl på det fysiske plan, vil han selv – under vedvarende fuld bevidsthed – gennemføre abstraktionsprocesserne og vil derefter (med styret hensigt) "stige op til det sted, hvorfra han kom". Dette er genspejlingen i de tre verdener af den fuldkomne gudesøns guddommelige opstigen. (10 e. 408-410)

(2) I vil bemærke, at de forskellige ord, jeg har valgt til beskrivelse af de grundlæggende krav, netop er valgt på grund af deres specifikke betydninger:

1. *Tilbagegivelsesprocessen* betegner, at formen tilbagegives til det grundlæggende reservoir af substans, eller at sjælen, den guddommelige, åndelige energi, vender tilbage til sin kilde – enten til sjælniveau eller til monadisk niveau, afhængig af evolutions-trinet. Denne tilbagegivelse foretages hovedsageligt af den menneskelige sjæl i det fysiske legeme og involverer både hjerte- og hovedcentret.
2. *Eliminationskunsten*. Dette refererer til to aktiviteter udført af det indre åndelige menneske. Disse er: eliminationen af det trefoldige lavere menneskes fulde kontrol samt den proces at fokusere sig på ny på det mentale plans konkrete niveauer som et punkt af strålende lys. Dette vedrører hovedsagelig den menneskelige sjæl.
3. *Integrationsprocesserne*. Disse processer vedrører det befriede åndelige menneskes virke, når han forenes med sjælen (oversjælen) på det mentale plans højere niveauer. Delen vender tilbage til helheden, og mennesket forstår den sande betydning af Krishnas ord "Efter at jeg har gennemtrængt hele universet med en del af mig selv, forbliver jeg". Selv han, den bevidste oplevende del, som har gennemtrængt formens lille univers i de tre verdener, forbliver stadig. Han erkender sig selv som en del af helheden.

Disse tre processer udgør døden. (10 e.394-395)

(3) Hele det afsnit, som vi nu beskæftiger os med, og som benævnes "Healingens Grundlæggende Krav", har i virkeligheden relation til dødsprocesserne og til forholdene i den materielle verden eller til en levendegjort tjeneste i de tre verdener. *Tilbagegivelsen* af legemet til det almindelige reservoir af substans eller til tjeneste for det daglige fysiske liv i den ydre verden, samt sjælens *tilbageføring* til sin kilde, sjælen på sit eget plan, eller – omvendt – til fuldt ansvar i legemet, er behandlet i første punkt. *Eliminationen* af livsprincippet og bevidsthedsaspektet er behandlet i andet punkt, og temaet drejer sig ikke om karakteropbygning, som nogle kunne formode. Jeg berørte karakter og personlige kvaliteter i mine indledende bemærkninger i dette afsnit, eftersom al sand forståelse af de grundlæggende principper om liv og død fremmes af ret handling, baseret på ret tænkning, hvilket resulterer i ret karakteropbygning. Jeg ønsker dog ikke at gå nærmere ind på disse elementære forudsætninger. De integrationsprocesser, som jeg søger at belyse, vedrører sjælens integration i det trefoldige legeme, såfremt karma bestemmer det, eller i sjælsriget, såfremt karma påbyder, at det, vi kalder døden, ligger umiddelbart foran mennesket. (10 e.391)

(4) Vi skal således betragte de tre store processer, som jeg tidligere har omtalt; de dækker tre perioder og fører til sidst til andre processer ifølge loven om genfødsel. De er:

1. *Tilbagegivelsesprocessen*, der styrer perioden, hvor sjælen trækker sig tilbage fra det fysiske plan og fra sine to rent objektive aspekter, det tætte fysiske legeme og det æteriske legeme. Dette vedrører kunsten at dø.
2. *Eliminationsprocessen*, der styrer perioden i menneskesjælens liv efter døden og i den menneskelige evolutions to andre verdener. Dette vedrører sjælens elimination af det astral-mentale legeme, således at den er "rede til at stå frigjort på sit eget sted".

3. *Integrationsprocessen*, der foregår i perioden, hvor den frigjorte sjæl igen bliver bevidst om sig selv som Nærværelsens Engel og på ny absorberes i sjælenes verden, og således går ind i en reflekterende tilstand. Senere, under påvirkning af loven om karmisk forpligtelse eller nødvendighed, forbereder sjælen sig på ny til endnu en gang at stige ned i form. (10 e.407-408)

(5) Loven om tiltrækning styrer dødsprocessen, ligesom den styrer alt andet i manifestationen. Det er princippet om kohærens, som i overensstemmelse med hele legemets afbalancerede integration bevarer det intakt, stabiliserer dets rytme og cykliske livsprocesser og relaterer dets forskellige dele til hinanden. Dette princip er det store koordinerende princip i alle former, for det er det primære udtryk (i sjælen) af guddommelighedens første aspekt, viljesaspektet. Denne udtalelse kan undre jer, eftersom I er vant til at betragte loven om tiltrækning som et udtryk af det andet aspekt, kærlighed-visdom. Det tiltrækkende princip findes i alle former, lige fra atomets meget lille form til den form, som er planeten Jorden, hvorigennem vor planetariske Logos udtrykker sig. Men når det er princippet om kohærens og årsagen til integration, så er det også gennem det, at "tilbagegivelse" tilvejebringes, og gennem hvilket den menneskelige sjæl periodisk genabsorberes i den overskyggende sjæl. Dette aspekt af loven om tiltrækning har endnu ikke fået særlig stor opmærksomhed. Årsagen hertil er, at det vedrører denne lovs højeste udtryk og er derfor relateret til guddommens viljesaspekt og også til monadens viljesaspekt. Først når Shamballakraften fortsætter sin mere direkte aktivitet i den kommende cyklus, og menneskene begynder at skelne (således som de må og skal) mellem egen-vilje og den åndelige vilje, mellem beslutsomhed, intention, plan, formål og fikseret polarisation, vil klar forståelse vokse frem. Loven om tiltrækning har (som alt andet i manifestationen) tre faser eller aspekter, der alle er relaterede til de tre guddommelige aspekter:

1. Den relaterer liv og form, ånd og stof – det tredje aspekt.
2. Den styrer den kohærente, integrerende proces, som skaber formerne – det andet aspekt.
3. Den frembringer den ubalance, som resulterer i opløsning, og be-
tvinger således formen – hvad angår mennesket – og foranledi-
ger, at dette sker i tre faser, som vi benævner:
 - a. *Tilbagegivelse*, der resulterer i opløsning af legemet, samt i, at legemets elementer, atomer og celler, vender tilbage til deres oprindelige kilde.
 - b. *Elimination*, der indebærer den samme grundlæggende proces i relation til de kræfter, der har dannet det astrale legeme og det mentale vehikel.
 - c. *Absorption*, som er den måde, hvorved den menneskelige sjæl integreres i sin oprindelige kilde, den overskyggende, univ-
erselle sjæl. Dette er et udtryk af det første aspekt.

Rigtigt forstået viser og illustrerer disse faser den unikke kraft, der beror på loven om tiltrækning, samt dens relation til loven om syntese, der styrer det første guddommelige aspekt. Integration skaber til sidst syntese. De mange cykliske integrationer, som foregår i en inkarnerende sjæls store livscyklus fører til den endelige syntese af ånd og sjæl, hvilket er målet for den evolutionære proces, hvad menneskeheden angår. Efter den tredje indvielse resulterer dette i menneskets fuldstændige frigørelse fra substansens "dragende kraft" i de tre verdener og som følge heraf i hans evne til med fuld forståelse at styre loven om tiltrækning i de forskellige faser, for så vidt den skabende proces er involveret. Senere vil mennesket mestre andre faser. (10 e.433-435)

(6) Loven om opløsning er et aspekt af loven om død. Det er denne lov, der styrer tilintetgørelsen af formen, for at det iboende liv kan stråle i fuldkommenhed . . . Denne lov nedbryder formerne, og loven om tiltrækning drager disse formers materiale tilbage til de oprindelige kilder. (10 e.413)

(7) Som I ved, er blodet livet. Denne livsaktivitet er den faktor, som samler og sammenholder alle levende atomer og celler i legemet i en form. Når denne livstråd trækkes tilbage af sjælen ved døden, adskilles de levende atomer, legemet nedbrydes, og opløsning er resultatet. De atomare liv vender tilbage til det reservoir af kraft, til den levende materies skød, hvorfra de kom. (10 e.332)

(8) Menneskets dødsfrygt har hovedsagelig sin årsag i, at sjælsriget, det femte naturrige, har rettet opmærksomheden (indtil relativt sent i denne verdenscyklus) mod at komme til udtryk gennem form og mod nødvendigheden af at søge erfaring gennem stof, for med tiden frit at kunne styre det. Antallet af sådanne sjæle, der ikke stræber efter at få udtryk i de tre verdener, er så relativt lille set i forhold til det samlede antal sjæle, der kræver erfaring i de tre verdener, at man kan sige, at forud for den cyklus eller æra, som vi kalder den kristne, regerede døden triumferende. I dag står vi imidlertid umiddelbart foran en fuldstændig forandring i denne tilstand på grund af den kendsgerning, at menneskeheden – i højere grad end nogensinde tidligere – er ved at opnå en nødvendig nyorientering. Tanker om de højere værdier og om sjælens liv begynder at herske på grund af, at sindet med dets højere og lavere aspekter insisterer derpå. Dette vil uvilkårligt frembringe en ny indstilling til døden. Døden vil blive betragtet som en naturlig og ønskværdig proces, som mennesket underkastes cyklisk. Menneskene vil da forstå betydningen af Kristi ord, da han sagde: "Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er". Ved den lejlighed, da disse ord blev sagt, refererede han til den store tilbagegivelse, som vi kalder døden. Gennemtænk denne lignelse og se, hvordan sjælen, der er indesluttet i den universelle sjæl, fremstilles symbolsk som en fisk i vandet, der har en metal mønt i munden, symbolet for stof.

I et af de urgamle skrifter forekommer følgende symbolske ord:

Faderen sagde til sønnen: Gå ud og tag det til dig, som ikke er dig selv, og det som ikke er dit eget, men som er mit. Betragt det som dit eget og søg årsagen til dets tilsynekomst. Lad det fremstå som var det dig selv. Opdag således blændværkets verden, den dybe illusions verden, falskhedens verden. Lær derefter, at du har taget det, som ikke er målet for sjælens stræben.

Og når dette øjeblik kommer i enhver cyklus, og bedrageriet og tyveriet er afsløret, da høres en røst. Adlyd denne røst. Det er røsten fra det i dig selv, som hører min røst, en røst, som de, der elsker at stjæle, ikke hører. Budet vil lyde igen og igen: "Giv tilbage det *stjålne gods*. Vid, at det ikke er dit". Med større mellemrum vil denne røst lyde igen: "Giv tilbage det *lånte gods*; tilbagebetal din skyld".

Og derefter, når alle lektier er blevet lært, vil røsten endnu engang lyde: "Tilbagegiv med glæde det, som var mit, som var dit, og som nu atter er vort. Du har ikke mere behov for form. Stå fri". (10 e.425-426)

(9) De idealer, som Kristus forkyndte, forbliver fremdeles de højeste, der endnu er givet i åbenbarings-sammenhæng, og han selv forberedte os for fremkomsten af de sandheder, der vil markere tiden for afslutningen og besejringen af den sidste fjende, hvis navn er død. (13 e.243)

(10) Og *død* – hvad refererer det til? Ikke til legemets eller formens død, da den er relativt underordnet; men til "evnen til at give afkald", som med tiden bliver den forpligtede discipels særlige kendetegn. Den nye æra er på vej; de nye idealer, den nye civilisation, den nye livsstil i undervisning, i religiøs præsentation og i regeringsformer er langsomt ved at tage form og intet kan stoppe dem. De kan imidlertid forsinkes af de reaktionære mennesketyper, de ultra-konservative og lukkede sind, og af dem der med ubøjelig stædighed klynger sig til deres yndlingsteorier, deres drømme og visioner, deres for-

tolkninger og deres særlige og ofte snævre forståelse af de præsenterede idealer. Det er *dem* der kan (og også vil) forhale frihedens time. En åndelig fleksibilitet, en villighed til at lade alle tidligere ideer og idealer fare, såvel som alle elskede tendenser, indgroede tankevaner og ethvert ihærdigt forsøg på at tvinge verden til at indordne sig under et mønster, som individet finder bedst, fordi det for ham er det mest tillokkende – alt dette må afgå ved døden. Det kan ofres uden fare og uden frygt for resultaterne, hvis motivet i livet er en ægte og varig kærlighed til menneskeheden. Kærlighed, sand åndelig kærlighed som sjælen kender den, kan altid betros magt og mulighed, og den vil aldrig svigte tilliden. Den vil bringe alle ting i overensstemmelse med sjælens vision. (6 e.278-279)

(11) Forestil jer forandringen i menneskets bevidsthed, når døden vil blive betragtet som en handling, hvor mennesket ganske enkelt og bevidst giver afkald på formen. (10 e.427)

(12) Eliminationens kunst falder således i tre kategorier:

1. Således som den udøves af de mennesker, der er rent astrale i kvalitet og konstitution. Disse kalder vi "kamiske" mennesker.
2. Således som den udøves af de afbalancerede mennesker, som er integrerede personligheder, og som kaldes "kama-manasiske" individer.
3. Således som den udøves af fremskredne mennesker samt af disciple af alle grader, som hovedsageligt er mentale i deres "livs-holdning". Disse kaldes "manasiske" personer.

De samme grundregler styrer dem alle, men med skiftende betoning i de forskellige tilfælde. Jeg ønsker at minde jer om, at hvor der ingen fysisk hjerne findes, og hvor tænkeevnen ikke er udviklet, der finder det indre menneske sig praktisk taget *indhyllet* i et hylster af astralt stof og er i en lang periode nedsænket i det, vi kalder det astrale plan. Det kama-manasiske menneske har det, som kaldes "det

dualistiske livs frihed", idet han besidder en dualistisk form, der sætter ham i stand til ved brug af viljen at kontakte det astrale plans højere niveauer og det mentale plans lavere niveauer. Jeg vil igen minde jer om, at der på dette tidspunkt ikke findes nogen fysisk hjerne til at registrere disse kontakter. Klar erkendelse af kontakt afhænger af det indre menneskes naturlige aktivitet og af hans specielle forståelses- og opfattelsesevne. Det manasiske menneske besidder et gennemsnitligt mentalt vehikel med en ringe tæthedsgrad, som står i proportion til hans ubundethed af begær og emotion.

Disse tre mennesketyper anvender alle en lignende eliminationsproces, men de anvender forskellige metoder under selve forløbet. For at tydeliggøre det, kan følgende nævnes:

1. *Det kamiske menneske* eliminerer sit astrale legeme ved hjælp af nedslidning, og forlader det via den astrale modsvarighed til solar plexus centret. Denne gnidning fremkommer ved, at alle medfødte begær og iboende emotioner på dette stadium er forbundet med den animale natur og det fysiske legeme – og disse eksisterer ikke længere.
2. *Det kama-manasiske individ* anvender to metoder. Dette synes helt klart, eftersom han allerførst eliminerer sit astrale legeme og derefter sit mentale legeme.
 - a. Han eliminerer det astrale legeme ved hjælp af det stigende begær efter mentalt liv. Han trækker sig gradvis og langsomt tilbage til det mentale legeme, hvorefter det astrale legeme "falder fra" esoterisk set og forsvinder til sidst. Dette sker sædvanligvis ubevidst og kan kræve ganske lang tid. Er mennesket imidlertid over gennemsnittet og på grænsen til at blive en manasisk person, tilvejebringes dets forsvinden imidlertid pludseligt og dynamisk, og mennesket står frit i sit mentale legeme. Dette sker bevidst og hurtigt.
 - b. Han nedbryder det mentale legeme ved brug af den menneskelige vilje, og på grund af, at sjælen langsomt begynder at blive

vidende om sin skygge. Det indre menneske drages således mod sjælen, selv om det endnu kun sker på en ganske svag måde. Denne proces foregår relativt hurtigt og er afhængig af graden af den manasiske påvirkning.

3. *Det manasiske menneske*, der nu er fokuseret i sit mentale legeme, har også to ting at fuldføre:
 - a. At opløse og skille sig af med enhver astral aflejring, som vil kunne misfarve hans gennemsigtige mentale legeme. Det såkaldte astrale legeme eksisterer praktisk taget ikke længere som udtryksmiddel. Dette tilvejebringer han ved at kalde et stærkere lys frem fra sjælen. Det er sjælslys, som på dette stadium opløser den astrale substans, ligesom det vil blive det forenede lys fra menneskehedens sjæl (menneskeheden som helhed), som til sidst vil opløse det astrale plan – jeg gentager, det såkaldte.
 - b. At tilintetgøre det mentale legeme ved at anvende visse magtord. Disse ord formidles til disciplen via hans mesters ashram. De bringer sjælskraft ind i stærkt øget omfang og skaber som følge heraf en sådan bevidsthedsudvidelse i det mentale legeme, at det nedbrydes og ikke længere udgør en hindring for det indre menneske. Han kan nu stå som en fri tankens søn i sin mesters ashram og "skal aldrig mere gå ud". (10 e.487-490)

(13) I virkeligheden er død i sig selv en tilbagegivelse. Det indebærer en proces, hvor substansen gives tilbage til substansens tre verdener, og at dette gøres villigt. Det indebærer også en tilbagegivelse af den menneskelige sjæl til den sjæl, hvorfra den gik ud, og at denne reabsorption finder sted i glæde. I må alle lære at betragte døden som en tilbagegivelse . . . (10 e.389)

(14) En af de ting, der må huskes her, er, at så snart tilbagegivelsen af det fysiske legeme i dets to aspekter har fundet sted, er det indre

menneske, som jeg tidligere har nævnt, fuldt bevidst. Den fysiske hjerne og de hvirvlende æteriske kræfter (som for det meste er desorganiserede, hvad angår majoriteten af menneskene) findes ikke mere. Det er disse to faktorer, som har fået de studerende til at tro, at de erfaringer, mennesket får på de tre verdners indre plan, forløber vagt glidende med en halvbevidst erkendelse, eller de udgør et liv, hvor alt gentages, undtagen i de tilfælde, hvor det drejer sig om fremskredne mennesker eller disciple og indviede. Men dette er ikke tilfældet. Et menneske på de indre plan er ikke alene lige så bevidst om sig selv som individ – med sine egne planer, liv og anliggender – som han var på det fysiske plan, men han er også bevidst på samme måde om de omgivende bevidsthedstilstande. Han kan være blændet af den astrale tilværelse eller være genstand for telepatiske indtryk fra forskellige tankestrømme, der hidrører fra det mentale plan, men han er også bevidst om sig selv og om sin tænkeevne (eller om den grad af manasisk liv, som han har udviklet) på en langt stærkere måde, end da han måtte fungere gennem den fysiske hjerne, da brændpunktet for hans bevidsthed var en aspirants, men dog forankret i hjernen. Hans oplevelser er langt rigere og mere virkelige, end han nogensinde har kunnet ane, da han var i inkarnation. Når I gennemtænker dette, vil I erkende, at det nødvendigvis må være således. (10 e.494-495)

(15) Et punkt må I erindre. Det er ordene "Af jord er du kommet, til jord skal du blive", som er et bekendt indslag i rituallet ved jordfæstelser i vesten. Disse ord refererer til tilbagegivelsen og beskriver det fysiske legemes elementers tilbagevenden til det oprindelige reservoir af stof og af den vitale forms substans til det almene æteriske reservoir. Ordene "ånden skal vende tilbage til Gud, som gav den" er en fordrejet henvisning til, at sjælen absorberes i den universelle sjæl. De almindelige ritualer forsømmer at understrege, at det er den individualiserede sjæl, som under absorptionsprocessen beordrer og igangsætter tilbagegivelsen ved at anvende den åndelige vilje. I vesten har man glemt, at denne "ordre om at tilbageføre" er blevet gi-

vet meget ofte ned gennem tiderne af enhver sjæl i fysisk form. Ved at gøre dette, strammer det første guddommelige aspekt – monaden på sit eget plan – stadigt og uundgåeligt sit greb om sit manifestationslegeme via sin genspejling, sjælen. Viljesaspektet bliver således i stadig højere grad virksomt på discipelskabets vej, hvor åndelig beslutning når det højeste udviklingspunkt, og på indvielsens vej, hvor viljen begynder at fungere bevidst. Det er værd at erindre, ikke sandt, at det er, når sjælen på sit eget plan med fuld hensigt giver ordren til sin skygge i de tre verdener, at den lærer at udtrykke guddommens første og højeste aspekt. I begyndelsen og i en meget lang periode sker dette alene gennem dødsprocessen. Vanskeligheden ligger nu for tiden i, at relativt få mennesker er sjælsbevidste, og som følge heraf forbliver de fleste mennesker uvidende om deres egne sjæles "okkulte befalinger". Efterhånden som menneskeheden bliver sjælsbevidst (og dette vil blive et af resultaterne fra krigenes lidelser), vil døden blive opfattet som en "beordret" proces, gennemført under fuld bevidsthed og med forståelse af den cykliske hensigt. Dette vil naturligvis afslutte dødsfrygten, der nu for tiden er ved at tage overhånd, og vil også bremse den tendens til selvmord, som vi kan se tiltage i antal i disse vanskelige tider. Det syndige i mord ligger i virkeligheden i den kendsgerning, at sjælens hensigt afbrydes, og egentlig ikke i drabet af et specielt menneskeligt fysisk legeme. Det er også derfor, at krig ikke betragtes som mord, som mange velmenende fanatikere anser det for at være. Det er tilintetgørelse af former i overensstemmelse med den planetariske Logos' velsignelsesrige hensigt (om vi blot kunne gennemskue den guddommelige hensigt). Det er imidlertid motiverne hos ophavsmændene til krig på det fysiske plan, der gør *dem* onde. Såfremt der ikke forekom krige overhovedet, ville det planetariske liv, gennem det, som vi kalder "uafvendelige katastrofer", tilbagekalde menneskenes sjæle i stor målestok i overensstemmelse med hans kærlige intention. Når onde mennesker starter en krig, så drager Gud det gode ud af det onde.

I kan således forstå, hvorfor de okkulte videnskaber fremhæver den cykliske lov, og hvorfor der er en stigende interesse i videnska-

ben om cyklisk manifestation. Døden synes ofte at være så meningsløs. Årsagen hertil er, at sjælens hensigt ikke kendes. Tidligere udvikling under inkarnationsprocessen forbliver skjult, urgammel arv og leveforhold er ukendte, og erkendelse af sjælens røst er endnu ikke udviklet i al almindelighed. Dette er dog områder, som ligger lige på grænsen til at blive erkendt. Åbenbaring nærmer sig, og jeg lægger grunden til den. (10 e.435-436)

(16) Ved den fysiske død og ved tilbagegivelsen, må sjælen, der trækker sig tilbage, befatte sig med de to følgende faktorer:

1. Den fysiske elemental, det integrerede og koordinerede liv i det fysiske legeme, der altid søger at opretholde et samlet hele ved hjælp af de tiltrækkende kræfter fra alle dets bestanddele samt deres gensidige vekselspil. Denne kraft virker igennem et antal mindre centre.
2. Det æteriske legeme, som har et kraftfuldt og koordineret eget liv, som kommer til udtryk gennem de syv store centre, hvilke reagerer på astral og mental energi samt på sjælens impulsgivende energi. Det virker også gennem visse af de mindre centre, som ikke er udset til at respondere på det aspekt af menneskets udrustning, som H.P.B. hævder ikke er et princip – den tætte fysiske mekanisme. (10 e.464-465)

(17) Jeg vil derfor indskærpe jer den elementære kendsgerning, at enhver healingsgruppe, der søger at arbejde efter de nye retningslinier, må (som forberedelse hertil) søge at forstå hovedtrækkene i den dødsfaktor, som vi har givet betegnelsen "den store genoprettende proces" eller "den store tilbagegivelse". Det omhandler kunsten: klogt, korrekt og på rette tidspunkt at give legemet tilbage til dets bestanddeles kilde og at give sjælen tilbage til kilden for dens essentielle væren. Jeg vælger mine ord med omhu, idet jeg ønsker, at I meget indgående og klogt gennemtænker dødens såkaldte mysterium. Døden er en gåde for menneskene, men ikke for disciple og for de vise. (10 e.390)

(18) Temaet om døden, som vi nu behandler, må vi nærme os med et åbent sind og anvende normale og videnskabelige forskningsmetoder, så langt som vi overhovedet kan. Menneskehedens frygtkompleks vinder indpas i menneskets bevidsthed, gennem dødsprocessen. Det, at mennesket ikke overlever, er den egentlige frygt. Ikke desto mindre er døden det mest almindelige fænomen på planeten. Hav dette i erindring. Dødsprocessen er det store universelle ritual, som styrer hele vort planetariske liv, men det er kun i den menneskelige familie og svagt, meget svagt, i dyreriget, at reaktionen på døden er frygt. Kunne I blot se den æteriske verden på samme måde, som de på den indre side af livet oplever og ser den, så ville I se den store tilbagegivelsesproces foregå uophørligt og uafbrudt. I ville se en stor aktivitet foregå i den æteriske verden, hvor anima mundi, dyresjælen og den menneskelige sjæl, konstant tilbagegiver alle fysiske formers substans til det store reservoir af grundsubstans. Denne grundsubstans er lige så vel en levende, styret enhed som verdenssjælen, der ofte omtales. Denne vekselvirkning mellem princippet om død og princippet om liv frembringer den egentlige skabelsesaktivitet. Den impulsgivende, styrende kraft kommer fra Guds, den planetariske Logos', sind, idet han fuldfører sine guddommelige hensigter, og i denne proces fører alt det med sig, hvorigennem han manifesterer sig. (10 e.424-425)

(19) Gennem døden føres en stor foreningsproces videre. I "bladets fald til jordbunden" og dets efterfølgende identifikation med den jordbund, hvorpå det faldt, har vi en meget lille illustration af denne store og evige enhedsskabelse gennem tilblivelse og død som et resultat af tilblivelsen. (10 e.445-446)

(20) . . . Det, som vi kalder død i almindelig forstand, er ophøret af den adskilte, individuelle livscyklus på det fysiske plan. Følgelig er død en enhedsskabelse. (10 e.432-433)

AFSNIT XII

Døden er en intuitionens handling, som overføres af sjælen til personligheden og fuldbyrdes derefter af den individuelle vilje i overensstemmelse med den guddommelige vilje. (9 e.599 d.540)

AFSNIT XII

(1) For det uudviklede menneske og gennemsnitsmennesket spiller sjælen en meget lille rolle i dødsprocessen, udover at den bidrager med en enkelt sjælsbeslutning om at afslutte den cyklus, som det inkarnerede liv befinder sig i, inden det atter skal vende tilbage til det fysiske plan. "Dødens frø" bor i formnaturen og viser sig som sygdom eller som senilitet (ordet anvendes her i teknisk forstand og ikke i dets almindelige betydning), og sjælen viderefører sine egne interesser på sit eget plan, indtil den tid er inde, hvor den evolutionære proces har frembragt en situation, i hvilken integrationen eller den nære relation mellem sjæl og form er så virkelig, at sjælen identificerer sig dybt og inderligt med sit manifesterede udtryk. Det kan siges, at når dette stadium er fuldbyrdet, så er sjælen for første gang virkeligt inkarneret. Den "stiger i sandhed ned i manifestation", og hele sjælsnaturen berøres derved. Dette er et punkt, som ikke er blevet særligt fremhævet eller erkendt.

I den inkarnerende sjæls tidligere liv og i de fleste cykler af livserfaring er sjælen så godt som ikke vidende om, hvad der sker. Frigørelse af den substans, som alle former er gjort af, foregår som en naturproces, og "stoffets karma" er den kraft, som i begyndelsen styrer. Dette efterfølges med tiden af den karma, der udvikles på grund af sammensmeltningen af sjæl og form, endskønt sjælen i de tidlige stadier har et meget ringe ansvar. Det, der sker inde i det trefoldige sjælshylster, er nødvendigvis et resultat af de iboende tendenser i selve substansen. Men efterhånden som tiden går og inkarnation følger inkarnation, vækkes samvittigheden dog gradvis af den virkning, som den iboende sjælskvalitet har, og med samvittighedens hjælp – hvilket er det samme som at anvende skelneevnen, der er blevet udviklet, idet sindet opnår større og større kontrol – sker en opvågning, og til sidst er en klart erkendende bevidsthed vakt. Dette viser sig i første instans som ansvarsfølelse, og det er dette, der gradvis skaber en voksende identifikation af sjælen med dens vehikel, det lavere trefoldige menneske. Legemeerne

bliver derefter i tiltagende grad mere og mere forædlede. Dødens og sygdommens frø er ikke længere så kraftfulde. Sensitiviteten over for den indre sjælserkendelse vokser, indtil vi er fremme ved den tid, hvor den indviede discipel dør, *efter hans egen åndelige vilje, eller som respons på gruppekarma eller på national eller planetarisk karma.*

(10 e.500-501)

(2) Når det gælder det almindelige menneske, hvor død er hensigten, står kampen mellem den fysiske elemental og sjælen som en karakteristisk faktor. Dens okkulte betegnelse er "lemurisk bortgang". Når det gælder den gennemsnitlige medborger, hvis liv fokuseres i begærnaturen, foregår kampen mellem den astrale elemental og sjælen, og dette har fået betegnelsen "en atlantides død". Når det gælder disciple, bliver konflikten mere rent mental og er ofte fokuseret i viljen-til-at-tjene og i beslutningen om at ville fuldføre et bestemt aspekt af Planen på den ene side, og i viljen-til-at-vendetilbage med hele sin kraft til det ashramiske center på den anden side. Når det gælder indviede, findes der ingen konflikt, men ganske enkelt en bevidst og velovervejet tilbagetrækning. Såfremt der synes at være en konflikt, vil den ejendommeligt nok foregå mellem de to elementalkræfter, der endnu findes i personligheden: den fysiske elemental og det mentale liv. En højt indviet har ingen astral elemental i sin udrustning. Begær er fuldstændigt overvundet, hvad angår den individuelle natur. (10 e.464)

(3) Der er et andet punkt, som jeg ønsker at berøre, og som har relation til den evige kamp, der udspilles mellem dualiteten – det tætte fysiske legeme og det æteriske vehikel. Den fysiske elemental (hvilket er navnet på det fysiske legemes integrerede liv) er i heftig konflikt med sjælen, når denne søger at trække sig tilbage og opløse summen af det æteriske legemes forenede energier, og forløbet er ofte voldsomt og langvarigt. Det er denne kamp, som udkæmpes i en længere eller kortere periode i koma, hvilket kendetegner så mange dødslejer. Esoterisk set findes der to slags koma: kampens koma, der

går forud for den egentlige død, samt "genoprettelsens koma", som indfinder sig, når sjælen har trukket bevidsthedstråden eller -aspektet tilbage, men ikke livstråden, i bestræbelse for at give den fysiske elementar tid til på ny at få greb om organismen og således til at genoprette helbredet. Nutidens videnskab erkender endnu ikke forskellen mellem disse to aspekter af koma. Senere, når det æteriske eller det clairvoyante syn er blevet mere almindeligt, vil man vide, hvilken type af koma det i de enkelte tilfælde drejer sig om, og håb eller fortvivlelse vil ikke længere være fremherskende. Familie og venner til mennesket i koma vil helt klart vide, om de iagttager en stor og endelig tilbagetrækning fra den nuværende inkarnation, eller om de betragter en genoprettelsesproces. I det sidste tilfælde bevarer sjælen stadig sin forbindelse til det fysiske legeme via centrene, men tilbageholder midlertidigt alle energigivende processer. Undtagelser i denne tilbageholden af energi er hjertecentret, milten, og to mindre centre, der er forbundet med åndedrætsorganerne. Disse centre vil få normal energitilførsel, selv om de er noget svagere i deres aktivitet. Det er gennem dem, kontrollen bevares. Såfremt den endelige død er sjælens hensigt, da tager den som det første kontrol over milten, derefter over de to mindre centre, og som det sidste over hjertecentret, og mennesket dør. (10 e.462-463)

(4) Alle disse faktorer skaber en voldsom konflikt på prøvestadiets vej, og den forstærkes, når mennesket træder ind på discipelskabets vej. Personlighedens kraft, som dominerer og bliver domineret, fremkalder en intensiv karmisk aktivitet. Begivenheder og faktorer hober sig hurtigt og voldsomt op i disciplens erfaringer. Hans omgivelser er af den højeste kvalitet, som er tilgængelig i de tre verdener. Hans erfaring veksler mellem yderligheder. Han udligner sine karmiske forpligtelser og udstår meget hurtigt straffen for tidligere fejltagelser.

I hele denne tidsperiode følger inkarnation efter inkarnation, og den velkendte dødsproces, som kommer imellem erfaringscyklerne, fortsætter. Alle tre former for død – fysisk, astral og mental – fuldføres i en mere og mere vågen bevidsthedstilstand, efterhånden som

den lavere tænkeevne udvikles. Mennesket glider ikke længere – sovende og uvidende – ud af det æteriske, astrale og mentale vehikel, men disse dødsprocesser bliver hver især en lige så vigtig begivenhed som den fysiske død.

Til slut kommer det tidspunkt, hvor disciplen dør efter egen beslutning og i fuld bevidsthed og med viden om, hvordan han skal forlade sine forskellige vehikler. Gradvis overtager sjælen kontrol, og derefter tilvejebringer disciplen døden ved brug af sjælens vilje, og han ved da nøjagtigt, hvad han gør. (10 e.514)

(5) I tilfælde af højt udviklede mennesker finder vi ofte en forudanelse om dødsperioden; dette er en følge af egoisk kontakt og opfattelse af egoets ønsker. Det indbefatter til tider kendskab til selve dødsdagen, forbundet med en bevarelse af selvbestemmelse helt op til det endelige øjeblik for tilbagetrækning. Hvor det gælder indviede, er der meget mere end dette. De besidder en intelligent forståelse af lovene for tilbagetrækning, og dette gør det muligt for dem, der går over, bevidst og i fuld vågen tilstand at trække sig tilbage fra det fysiske legeme og derefter at fungere på det astrale plan. Dette indebærer, at bevidsthedens kontinuitet opretholdes, således at der ikke opstår en kløft mellem bevidstheden på det fysiske plan og bevidstheden under tilstanden efter døden. Mennesket opfatter sig selv, som han var forinden, men uden et redskab til at kontakte det fysiske plan med. Han forbliver bevidst om følelsetilstanden og tankerne hos dem, han elsker, skønt han ikke kan opfatte eller kontakte det faste fysiske legeme. Han kan kommunikere med dem på det astrale plan eller telepatisk ved tænkning, hvis de og han er i samklang, men en kommunikation, som indebærer anvendelsen af de fem fysiske sanser, ligger nødvendigvis uden for hans rækkevidde. Det er dog nyttigt at huske, at samspillet, astralt og mentalt, kan blive tættere og mere sensitivt end nogen sinde tidligere, idet han er befriet for det fysiske legemes begrænsning. To ting modarbejder imidlertid dette samspil: for det første sorgen og den voldsomme emotionelle oprørthed hos dem, der er ladt tilbage, og for det andet i gennemsnitsmenneskets tilfælde

uvidenhed og forvirring, når han står over for det, som for ham er nye tilstande, skønt de i virkeligheden er gamle tilstande, om han blot kunne erindre det. Mennesket vil først beherske dødsprocessen rigtigt, når han har mistet sin frygt for døden og har dannet sig en forståelse af verdenen efter døden, som ikke er baseret på hallucinationer og hysteri eller på (ofte uintelligente) konklusioner, draget af et gennemsnitsmedium, som taler under kontrol af sin egen tankeform, der er opbygget af vedkommende selv og af kredsen af tilhængere. Tilstanden hos dem, der bliver ladet tilbage, vil omsorgsfuldt blive behandlet, således at der ikke opstår tab af forbindelsen og intet fejlagtigt energiforbrug. (3 e.498-499 d.509-510)

(6) Det bør erindres, at sjælens hensigt og vilje, den åndelige beslutning om at være og at handle, anvender sjælens tråd, sutratma, livsstrømmen, som sit udtryksmiddel i formen. Denne livsstrøm deler sig i to strømme eller to tråde, når den når legemet, og "forankres", så at sige, to steder i dette legeme. Dette symboliserer atmas eller åndens differentieringer i sine to genspejlinger, sjæl og legeme. Sjælen eller bevidsthedsaspektet, der gør et menneske til en fornuftig, tænkende enhed, "forankres" gennem et aspekt af sjælens tråd til et "sæde" i hjernen i det område, hvor pinealkirtlen findes. Det andet livsaspekt, som besjæler hvert atom i legemet, og som udgør princippet for sammenhæng og integration, finder vej til hjertet og fokuseres eller "forankres" der. Fra disse to punkter søger det åndelige menneske at kontrollere mekanismen. På den måde bliver det muligt at fungere på det fysiske plan, og objektiv eksistens bliver en midlertidig udtryksmåde. Sjælen, der har "sæde" i hjernen, gør mennesket til et intelligent, fornuftigt væsen, selvbevidst og selvbestemmende. Mennesket er i forskellig grad opmærksom på den verden, han lever i, alt afhængig af udviklingstrinet og den deraf følgende udvikling af mekanismen. Denne mekanisme er trefoldig i sit udtryk. Der findes først og fremmest nadierne og de syv kraftcentre; derefter nervesystemet opdelt i tre systemer: det cerebrospinale, det sympatiske og det perifere; og endelig det endokrine system, som kan betragtes som det tætteste aspekt eller den ydre

manifestation af de andre to.

Sjælen, der har "sæde" i hjertet, er livsprincippet, princippet for selvbestemmelse, den centrale kerne af positiv energi, ved hjælp af hvilken alle legemets atomer holdes på deres rette plads og er underordnet sjælens "vilje-til-at-være". Dette livsprincip benytter blodstrømmen som sit udtryksmiddel og som sin kontrollerende formidler, og ved den nære relation mellem det endokrine system og blodstrømmen sammenføres sjælsaktivitetens to aspekter for at gøre mennesket til et levende, bevidst fungerende væsen, der styres af sjælen og udtrykker dens hensigt i alle dagliglivets aktiviteter.

Døden er derfor i ordets bogstavelige betydning en tilbagetrækning af disse to energistrømme fra hjerte og hoved, og det medfører et fuldstændigt tab af bevidsthed og en opløsning af legemet. Død afviger fra søvn ved, at *begge* energistrømme trækkes tilbage. Under søvnen bliver kun den energitråd, der er forankret i hjernen, trukket tilbage, og når dette sker, bliver mennesket bevidstløs. Med dette menes, at hans bevidsthed eller opmærksomhedssans er fokuseret andetsteds. Hans opmærksomhed er ikke længere rettet mod håndgribelige og fysiske ting, men er vendt mod en anden verden for væren og bliver centreret i et andet redskab eller en anden mekanisme. Ved døden trækkes begge tråde tilbage eller forenes i livstråden. Livskraften ophører med at gennemtrænge blodstrømmen, hjertet ophører med at fungere, ligesom hjernen ikke længere registrerer. Således bliver alt stille. Huset er tomt. Al aktivitet ophører, undtagen den forunderlige og umiddelbare aktivitet, som er privilegiet for selve materien, nemlig opløsningsprocessen. (3 e.495-497 d.506-507)

(7) Når disciplen eller den indviede identificerer sig med sjælen, og når antahkaranaen er opbygget ved hjælp af livsprincippet, er disciplen ikke længere underlagt kontrol af denne universelle naturlov, men anvender eller forlader legemet ved viljens brug – dvs. ifølge den åndelige viljes krav eller ved at erkende Hierarkiets behov eller Shamballas hensigter. (10 e.501)

(8) Den frie vilje har dybest set, når det gælder døden, en helt bestemt relation til sjælen. Hvad angår beslutningen om død, så følges sjælens vilje enten bevidst eller ubevidst. Denne formulering rummer mange tankevækkende ideer, som de studerende ville gøre klogt i at gennemtænke. (10 e.248)

(9) . . . tilstrækkeligt er det at sige, at menneskehedens tre større sygdomme, som tidligere omtalt, kræver sit blandt disciplene, specielt når det gælder sjælens befrielse fra sit vehikel. Selv om det ikke synes således, så styres disse tilfælde alligevel fra sjælsniveauer, og bortgangen planlægges at indtræde som et resultat af sjælens beslutning og ikke som et resultat af sygdommens virkninger. (10 e.121)

(10) Som I således kan se, er abstraktionsprocesserne forbundet med livsaspektet, de er aktiverede af den åndelige vilje og udgør det "Genopstandelsesprincip som ligger skjult i tilintetgørelserens arbejde", som en gammel esoterisk sentens udtrykker det. Dette principps laveste manifestation ses i den proces vi kalder døden – som i virkeligheden er en metode til tilbagetrækning af livsprincippet fra formen eller legemerne i de tre verdener, ifølge en oplysning fra bevidstheden.

Således fremstår den store syntese, og tilintetgørelse, død og opløsning er i virkeligheden intet andet end livsprocesser. Abstraktion indikerer proces, fremskridt og udvikling. (11 e.163)

(11) To betydningsfulde synspunkter kan tjene til at klarlægge dødsproblematikken, som vi nu behandler. *Det første* er den store dualisme, som altid er til stede i manifestationen. Enhver af dualiteterne har sit eget udtryk, er styret af egne love, og søger sine egne mål. Men – i tid og rum – forenes modsætningernes interesser til gavn for begge, og tilsammen frembringer de tilsynekomsten af en enhed. Ånd-stof, liv-tilsynekomst, energi-kraft – har hver og én deres eget udstrålende aspekt. De har alle relation til hinanden, og alle har et gensidigt midlertidigt mål. Således skaber de tilsammen den evige forandring, den cykliske ebbe og flod af livet i manifesta-

tion. I denne relation mellem fader-ånd og moder-stof bliver sønnen skabt, og under barnestadiet foregår hans livsprocesser i moderens aura. Han er identificeret med hende, men søger dog hele tiden at undslippe hendes dominans. Når sønnen har nået modenhed, så intensiveres problemet, og faderens "dragende kraft" begynder langsomt at opveje moderens besiddende holdning, indtil stoffets eller moderens magt over sønnen (sjælen) til sidst brydes. Når sønnen, Kristus-barnet, er blevet befriet fra moderens formynderskab og fastholden, lærer han faderen at kende. Jeg taler til jer i symbolsprog.

Det andet er, at alle processer, som berører inkarnation, liv i form og tilbagegivelse (gennem dødsprincippet aktivitet) af stof til stof og af sjæl til sjæl, foregår i overensstemmelse med den store universelle lov om tiltrækning. Kan I forestille jer en tid, hvor mennesket klart erkender og hilser dødsprocessen velkommen og beskriver den med følgende enkle ord: "Tiden er inde, hvor min sjæls tiltrækkende kraft kræver, at jeg forlader mit legeme og giver det tilbage til det sted, hvorfra det kom"? Forestil jer forandringen i den menneskelige bevidsthed, når døden vil blive betragtet som en enkelt og bevidst frigørelse fra den form, som midlertidigt blev taget i besiddelse for at nå to bestemte mål.

- a. At opnå kontrol i de tre verdener.
- b. At give formernes substans, der er "stjålet eller lånt eller tilegnet på ret måde" alt efter evolutionstrinet, mulighed for at nå et højere punkt af fuldkommenhed gennem livets virkning på denne substans via sjælen.

Det er betydningsfulde tanker. De har været udtrykt før, men er blevet affærdiget som symbolske, som trøstende eller som ønsketænkning. Jeg præsenterer dem for jer som virkelige i deres natur, som uundgåelige i praksis og som en ligeså bekendt metode og proces, som de aktiviteter (rytmiske og cykliske), der styrer gennemsnitmenneskets liv – at stå op og gå i seng, at spise og drikke med videre og alle de tilbagevendende gøremål, som han er vant til

at udføre. (10 e.426-428)

(12) Det er af betydning at bemærke, at det er under den grundlæggende og fundamentale lov om tiltrækning at kunsten at dø foregår, og at det er kærlighedsaspektet, guddommens andet aspekt, der udøver tiltrækningen. Jeg ser bort fra tilfælde af pludselig død, for der er aktiviteten et resultat af tilintetgørelsesaspektet eller guddommens første aspekt. Omstændighederne er i sådanne tilfælde anderledes. Der er muligvis ikke engang tale om individuel karmisk nødvendighed, men det kan være gruppebetingede og meget uklare årsager, der ligger bag en sådan hændelse. Så uklart forekommer emnet nu for tiden, at jeg ikke vil forsøge at belyse det. I ved ikke tilstrækkeligt om karmaloven, om hvordan gruppekarma virker eller om relationer og forpligtelser, som blev oprettet i tidligere liv. Hvis jeg for eksempel siger, at "sjælen undertiden kan efterlade beskyttelsens dør åben, således at dødens kræfter på ny kan træde ind uden at have et brændpunkt bag døren" for "hurtigere at sone straffen fra fortiden", så kan I se, hvor svært hele dette emne er.

I alt jeg skriver her, behandler jeg udelukkende de normale dødsprocesser – dvs. døden, når den indtræder som et resultat af sygdom og af høj alder eller af sjælens tvingende vilje, idet den har fuldbyrdet en planlagt erfaringscyklus og anvender normale kanaler for at opnå det planlagte mål. Døden er i disse tilfælde *ganske normal*, og dette må menneskeheden nødvendigvis erkende med større tålmodighed, forståelse og håb.

Ved slutningen af en livscyklus anvender sjælen i overensstemmelse med loven om tiltrækning og med fuld hensigt sin tiltrækningskraft på en sådan måde, at den modvirker den tiltrækkende kraft, der findes i selve stoffet. Dette er en klar definition af grundårsagen til død. Når der ikke findes nogen bevidst oprettet sjælkontakt, således som det er tilfældet for majoriteten af mennesker i dag, indtræder døden som en uventet eller med vemod imødeset hændelse. *Alligevel er det en sand sjælsaktivitet.* Dette er det første store åndelige udsagn, der skal præsenteres, når dødsfrygten skal bekæmpes. Døden er en proces, der foregår i overensstemmelse

med denne lov om tiltrækning, og den består af det vitale legemes stadige og videnskabelige tilbagetrækning fra det tætte fysiske legeme, hvilket til sidst fører til et ophør af al sjælskontakt i de tre verdener. (10 e.471-472)

(13) Loven om tiltrækning nedbryder formerne og trækker disse formers materiale tilbage til den oprindelige kilde, inden de opbygges på ny. På evolutionsvejen er virkningerne af denne lov velkendte, ikke alene hvad angår tilintetgørelsen af forladte vehikler, men også hvad angår nedbrydningen af de former, som legemliggør store idealer . . . Alt nedbrydes til sidst under denne lovs indvirkning.

For gennemsnitsmennesket kommer denne lovs virke i vor tid tydeligere til udtryk i sine manifestationer på det fysiske plan. Vi kan følge forbindelsen mellem det atmiske (åndelige) og det fysiske plan – som viser sig på det lavere plan som loven om offer og død – men virkningen kan ligeledes ses på alle fem plan. Det er loven, som tilintetgør det endelige hylster, der frigør den fuldkomne sjæl. (10 e.415)

(14) Tilnærmelsen til livet ses fra iagttagerens synsvinkel og ikke fra en synsvinkel som deltager i reelle forsøg og erfaringer i de tre verdener (fysisk-emotionel-mental) . . . såfremt de er indviede disciple, bliver de i tiltagende grad uvidende om deres personligheders aktiviteter og reaktioner, eftersom visse aspekter af den lavere natur nu er så meget under kontrol og så lutrede, at de er sunket under bevidsthedens tærskel og blevet en del af instinkternes verden. De er altså ikke mere vidende om dem, end et sovende menneske er om sit sovende fysiske vehikels rytmiske funktion. Dette er en dyb og stort set ukendt sandhed. Den er relateret til hele dødsprocessen og kunne betragtes som en af definitionerne på død. Den rummer nøglen til de gådefulde ord "livets reservoir". I virkeligheden er død manglende bevidsthed om det, som kan virke i en eller anden form, men i en form som den åndelige entitet er helt uvidende om. Livets reservoir er stedet for død, og dette er den første lektie, disciplen lærer . . . (10 e.445)

(15) Dette vedrører – for så vidt I kan fatte det i dag – primært den skabende vilje, idet den:

1. Indleder manifestation og præger det, som er skabt.
2. Bevirker den endelige fuldbyrkelse.
3. Overvinder død eller differentiering.

Alle indviede må nødvendigvis, som det til sidst også sker, bringe den dynamiske, skabende vilje til udtryk, en koncentreret hensigt, som kun udtrykker viljen-til-det-gode, og ligeledes den vedvarende anspændelse, der fører til fuldbyrkelse. Jeg vil gerne her erindre jer om, at en *vedvarende anspændelse er kimen til syntese, årsagen til opnåelse og det, som endeligt overvinder døden*. Døden er i virkeligheden en degeneration i tid og rum og skyldes en tilbøjelighed hos materie-ånd til at isolere sig, medens den befinder sig i manifestation (set ud fra bevidsthedens synspunkt). Denne vedvarende anspændelse fra Logos' side er det, som holder alle former i manifestation og endog bevarer livsaspektet som den integrerende faktor i formopbygningen, og som kan – hvilket ligeledes er en virkning af den vedvarende vilje – fjerne eller tilbagetrække livsbevidstheden intakt ved slutningen af en manifestationscyklus. (9 e.614-615 d.555)

(16) Vi har nu analyseret, hvordan døden påvirker det fysiske legeme (en yderst velkendt hændelse) og ligeledes det astrale eller det mentale vehikel – disse ansamlinger af betinget energi, som vi ikke er så objektivt bekendte med, men som selv psykologien erkender eksistensen af, og som vi tror må opløses eller forsvinde samtidig med det fysiske legemes død. Er det imidlertid gået op for jer, at det vigtigste aspekt af døden, som mennesket hovedsageligt er koncentreret om, er personlighedens død? Jeg taler ikke i abstrakte vendinger, som alle esoterikere gør, når de arbejder på at udrydde den eller de kvaliteter, som kendetegner det personlige selv. De taler om at "dræbe" denne eller hin kvalitet, om fuldstændig at undertrykke det "lavere selv" og lignende fraser. Her taler jeg om den

bogstavelige tilintetgørelse, opløsning, splittelse eller endelige nedbrydning af dette elskede og velkendte personlige selv.

Det bør erindres, at personlighedens liv kan inddeles i følgende stadier:

1. Dets langsomme og gradvise opbygning over en lang tidsperiode. I mange inkarnationscykler er mennesket ikke en personlighed. Han er blot et medlem af massen.
2. Sjælens bevidste identifikation med personligheden i løbet af dette stadium eksisterer praktisk taget ikke. Det aspekt af sjælen, som er skjult i hylstrene, er i en lang, lang tidsperiode domineret af disse hylstres liv, og det er kun gennem det, der kaldes "samvittighedens røst", at sjælen gør sin nærværelse mærkbar. Efterhånden som tiden går, forstærkes og koordineres menneskets aktive og intelligente liv af den energi, som strømmer fra den egoiske lotusblomsts kundskabsblade eller fra sjælens intelligente, klart opfattende natur på dens eget plan. Dette fører til sidst til, at de tre lavere hylstre integreres til én fungerende enhed. Mennesket er da en personlighed.
3. Det nu koordinerede personlighedsliv består i en lang række af inkarnationer, og kan også inddeles i tre faser:
 - a. Fasen med et dominerende, aggressivt personlighedsliv, dybest set betinget af dets stråletype, med en selvisk natur og meget individualistisk.
 - b. Fasen for en overgangsperiode, hvor en voldsom konflikt foregår mellem personlighed og sjæl. Sjælen begynder at søge frigørelse fra formliv, og dog – når alt kommer til alt – er personligheden afhængig af det livsprincip, som blev givet af sjælen. Sagt på en anden måde: konflikten mellem sjælsstrålen og personlighedsstrålen begynder, og kampen mellem to fokuserede energiaspekter er i gang. Denne konflikt ophører ved den tredje indvielse.
 - c. Sjælens herredømme er den sidste fase og fører til personlighedens død og tilintetgørelse. Denne død begynder, når personligheden, tærskelens vogter, står foran

nærværelsens engel. Sol-englens lys udsletter da stoffets lys.
(10 e.505-507)

(17) *Elimination af tankeformen "personlighed"*.

Når vi behandler dette emne (og det kan kun gøres kortfattet) må to ting huskes:

1. At vi udelukkende behandler en idé i sjælens sind og betragter den grundlæggende og faktiske illusion, som har styret hele inkarnationscyklen og på den måde holdt sjælen som fange i formen. Personligheden betyder to ting for sjælen.
 - a. Sjælens evne til at identificere sig med formen. Sjælen erkender først denne evne, når personligheden begynder at reagere med en vis grad af sand integration.
 - b. En mulighed for indvielse.
2. At den elimination af personlighedstankeformen, som fuldbyrdes ved den tredje indvielse, er en stor indvielse for sjælen på sit eget plan. Dette er årsagen til, at den tredje indvielse betragtes som den første store indvielse, idet de to tidligere indvielser har en meget lille virkning på sjælen og påvirker kun den inkarnerede sjæl, "delen" af helheden.

Dette er kendsgerninger, som kun er blevet erkendt i begrænset omfang, og som næsten ikke er blevet belyst i den hidtil publicerede litteratur. Indtil nu har det været fremhævet, hvordan indvielserne påvirker disciplen i de tre verdener. Men jeg betragter indvielserne specielt med henblik på, hvordan de påvirker eller ikke påvirker sjælen, når den overskygger sin genspejling, personligheden, i de tre verdener. Min beskrivelse vil have meget lidt betydning for gennemsnitslæseren.

Set ud fra en synsvinkel fra det personlige selv, der betragter sig som tærskelens vogter, er holdningen eller sindstilstanden blevet utilstrækkeligt illustreret som en fuldstændig udslettelse i sjælens lys. Nærværelsens herlighed, transmutteret af englen, er af en sådan

art, at personligheden fuldstændigt forsvinder med sine krav og bestræbelser. Intet er tilbage udover hylstret og det instrument, igennem hvilket det solare lys kan strømme til hjælp for menneskeheden. Dette er til en vis grad sandt, men er dybest set blot menneskets forsøg på i ord at udtrykke den tredje indvielses transmutterende og transfigurerende virkning – men det kan ikke lade sig gøre.

Uendeligt mere vanskeligt er det forsøg, jeg her gør, for at beskrive holdningen og reaktionerne hos sjælen, det ene selv, mesteren i hjertet, når den forstår, at dens egen virkelige frigørelse er et uomtvisteligt faktum, og erkender én gang for alle, at den nu er ude af stand til på nogen måde at respondere på de tre verdners lavere vibrationer, således som de blev overført til sjælen af dens instrument for kontakt, personlighedsformen. Denne form er nu ude af stand til en sådan overføring.

Når ovenstående virkeliggørelse engang er blevet fokuseret og vedkendt, er sjælens anden reaktion den, at denne nu opnåede frihed stiller sine egne krav på:

1. Et liv i tjeneste i de tre verdener, så velkendt og nu så fuldstændigt transcenderet.
2. En overskyggende følelse af udadrettet kærlighed mod dem, som endnu søger frigørelse.
3. En anerkendelse af den vigtige triangel, som nu er blevet centrum for sjælens begrebsmæssige liv:

Hierarki

Sjæl

Menneskehed

Sjælen vibrerer nu mellem de to punkter eller mellem modsætningernes par og virker som et invokativt og evokativt center.

Det er muligt, at ingen af ovennævnte virkeliggørelser kan registreres i hjernebevidstheden eller i den indre oplyste personligheds sind. Teoretisk kan en vag vision af de tilstedeværende muligheder fornemmes, men bevidstheden er ikke længere den tjenende discipels i de tre verdener, hvor han anvendte tænkeevnen, emotioner og det fysiske legeme for i så stor udstrækning som muligt at udføre påbud og hierarkisk intention. Denne bevidsthed er forsvundet sammen med personlighedsbevidsthedens død. Bevidstheden er nu sjælens egen bevidsthed, der er ikke-separatistisk, instinktiv aktiv og åndelig overskygget af Guds riges planer samt fuldstændig fri for tiltrækning eller kontrol af stof-form. Sjælen responderer dog stadigvæk på og er nedsænket i substans-energi, og dens højere modsvarighed fungerer endnu på det kosmisk fysiske plans buddhiske, atmiske, monadiske og logoiske plan.

Hvad skal der så ske, for at sjælens liv skal blive fuldstændigt og fuldkomment og så helt igennem inklusivt, at de tre verdener bliver en del af dens område for klar erkendelse og det område, hvor den tjener? Den eneste måde, hvorpå jeg kan tydeliggøre for jer, hvad sjælen må gøre efter den tredje indvielse, er at sammenfatte det på to måder:

For det første: Sjælen bliver nu en bevidst skaber, fordi det tredje aspekt – som er udviklet og mestret gennem erfaring i de tre verdener i løbet af en lang cyklus af inkarnationer – har nået et punkt, hvor dens aktivitet er fuldkommen. For at udtrykke det teknisk: kundskabsbladens energi og kærlighedsbladens energi er nu så sammensmeltede og forenede på en så virksom måde, at to af de inderste blade, som omkranser juvelen i lotusblomsten, ikke længere virker som slør foran denne juvel. Her udtrykker jeg mig symbolsk.

På grund af denne hændelse er personlighedens død eller elimination det første, der sker i den bevidste skabelses drama, og den første form, der skabes af sjælen, er en erstatning for personligheden. Således skabes et instrument til tjeneste i de tre verdener. Denne gang er det dog et instrument uden eget liv, uden eget begær, uden egen ambition og uden egen tankekraft. Det er bare et hylster af substans, som har fået liv gennem sjælens liv – men som på samme tid er modtagelig over for og tilpasset den periode, race og omgivende forhold, hvori den skabende sjæl vælger at virke. Gennemtænk dette udsagn og læg vægt på ordet "tilpasset".

For det andet: Sjælen forbereder sig derefter til den kommende fjerde indvielse. Dette er dybest set en monadisk erfaring og resultater, som I ved, i, at sjælsvehiklet eller det kausale legeme forsvinder eller tilintetgøres, og således i, at der etableres en direkte relation mellem monaden på dens eget plan og den nylig skabte personlighed, via antahkaranaen.

Disse to punkter præsenteres for jer her for første gang i den trinvis frigivelse af den okkulte lære. Antydninger har imidlertid beredt vejen for disse to kendsgerninger. Der er også blevet givet information om mayavi-rupa, gennem hvilken mesteren arbejder og kontakter de tre verdener, og som han helt tilsigtet skaber for at tjene sine hensigter og planer. Det er en nøje bestemt erstatning for personligheden og kan kun skabes, når den gamle personlighed (der er opbygget og udviklet i løbet af inkarnationscyklen) er blevet elimineret. Jeg foretrækker ordet "elimineret" fremfor ordet "tilintetgjort". Den *struktur*, som findes ved tiden for eliminationen – består, men dens separatistiske liv er forsvundet.

Såfremt I med klarhed gennemtænker dette udsagn, vil I se, at en fuldkommen integration nu er mulig. Personlighedslivet er blevet absorberet. Personlighedsformen består stadig, men den består uden noget virkeligt eget liv. Dette betyder, at den nu kan tage imod de energier og kræfter, som den arbejdende indviende eller mesteren behøver for at kunne videreføre arbejdet til menneskehedens frelse.

Det vil være værdifuldt for de studerende at studere de tre "tilsynekomster" af Kristus, som beskrives i evangelierne:

1. Hans forklarede tilsynekomst på Forklarelsens Bjerg. Denne episode skildrer symbolsk den udstrålende sjæl samt personlighedens tre forladte legemer og antyder også en fremtidig opbygning af et manifestationslegeme. Peter siger, "Herre, lad os her bygge tre hytter" eller tabernakler.
2. Hans tilsynekomst som sandheden selv (tavs men nærværende) foran Pilatus' domstol eller skranke – fornægtet af menneskenes verden, men erkendt af Hierarkiet.
3. Hans strålende tilsynekomster efter opstandelsesindvielsen, da han viste sig for:
 - a. Kvinden ved graven – hvilket symboliserer hans kontakt med menneskeheden.
 - b. De to disciple på vej til Emmaus – hvilket symboliserer hans kontakt med Hierarkiet.
 - c. De tolv disciple i det øverste kammer – hvilket symboliserer hans kontakt med verdensherrens rådskammer i Shamballa.

I kan således se, at de resultater, som jeg tidligere nævnte i denne instruktion, er rigtige. Den discipel, som har elimineret (i både teknisk og mystisk forstand) personlighedens greb, har nu "ashramens frihed", som det kaldes. Han kan bevæge sig, som han vil, blandt sine meddisciple og indviede. Der findes intet i hans livsvibrationer eller livskvalitet, som kan forstyrre rytmen i ashramen. Der findes intet mere, som vil påkalde mesterens "beroligende indgriben", hvilket ofte er tilfældet i de tidlige stadier af discipelskabet. Intet kan nu stille sig imellem de højere kontakter og indflydelsessfærer, som hidtil har været lukket for disciplen på grund af hans egen personligheds påtrængenhed. (10 e.515-520)

(18) I kan således se, hvorfor de, som det er lykkedes at opbygge antahkaranaen, regnbuebroen mellem monaden og personligheden,

har etableret en kontakt (som ikke eksisterer for gennemsnitsmennesket) mellem monaden, livets kilde, og personligheden – det objektive udtryk for dette liv. Monaden, og ikke sjælen, styrer da det ydre udtryks cykler, og den indviede dør da efter sin egen vilje og i overensstemmelse med Planen eller arbejdets behov. Dette gælder naturligvis kun indviede af høj grad. (10 e.642)

AFSNIT XIII

Og derefter lyder et ord. Det udstrålende lyspunkt, der steg ned, stiger nu op; det responderer på den svage tone, der kalder det tilbage, tiltrukket af sin oprindelige kilde. Dette kalder mennesket død, men sjælen kalder det liv. (10 e.469)

AFSNIT XIII

(1) Jeg ville ønske, I kunne forestille jer et symbolsk billede af et menneske, der fuldt og helt befinder sig i inkarnation, og som er rodfæstet i sin erfaringsfase, samt af et menneske, som trækker sig tilbage fra en sådan erfaring. Billedet symboliserer en gentagelse i lille målestok af de store planetariske involutions- og evolutionsprocesser. Det viser de aktiviteter, som skaber en fokusering eller en polarisering i en af de to retninger. Det kan sammenlignes med, hvad vi kunne betragte som en proces, hvor liv og lys hældes ned i et kar på det fysiske plan, eller som en intensivering af udstrålingen fra dette liv og lys af en så kraftig styrke, at begge, på grund af sjælens evokative kraft, trækkes tilbage og føres op til det centrum af liv og lys, hvorfra de oprindeligt kom. Jeg har her givet jer (kunne I bare forstå det) en definition af indvielse, omend noget usædvanligt formuleret. Muligvis vil nogle linjer fra *Håndbog om Døden*, som findes i Hierarkiets arkiver, kunne tydeliggøre det for jer og hjælpe jer til at få et nyt syn på døden. Denne håndbog indeholder det, som kaldes "formler forud for pralaya". Den behandler alle døds- og tilbagetrækningsprocesser og spænder over alle formers død, uanset om det er en myres, et menneskes eller en planets død. Formlerne berører kun de to aspekter: liv og lys – det første er betinget af lyd og det andet af ordet. Den tekst, jeg tænker på, vedrører lyset og det ord, som trækker det tilbage fra formen eller fokuserer det i formen.

"Husk, oh chela, at i de kendte sfærer findes intet andet end lys, som responderer på ORDET. Du skal vide, at dette lys stiger ned og koncentrerer sig; du skal vide, at det ud fra sit valgte brændpunkt oplyser sin egen sfære; du skal vide, at lyset atter stiger op og efterlader det i mørke, som det – i tid og rum – oplyste. Denne nedstigen og opstigen kalder menneskene liv, eksistens og død, medens vi, der går den oplyste vej, kalder det død, erfa-

ring og liv.

Lysset, der stiger ned, forankrer sig på planet for midlertidig tilsynekomst. Syv tråde sender det ud, og syv stråler af lys pulserer langs disse tråde. Enogtyve mindre tråde udstråler derfra, hvilket får de niogfyrre ild til at gløde og brænde. På det manifesterede livs plan lyder ordet: Se – et menneske er født.

Under livsforløbet bliver lysets kvalitet synlig. Det kan være svagt og dystert eller strålende, klart og lysende. Således passerer lyspunkterne frem og tilbage inde i flammen, de kommer og går. Dette kalder menneskene liv; de kalder det sand eksistens. På denne måde bedrager de sig selv, men tjener alligevel deres sjæles hensigt og passer ind i den større plan.

Og derefter lyder et ord. Det udstrålende lyspunkt, der steg ned, stiger nu op; det responderer på den svage tilbagekaldende tone, tiltrukket af sin oprindelige kilde. Dette kalder mennesket død, men sjælen kalder det liv.

Ordet fastholder lyset i livet. Ordet fjerner lyset og kun *det* er tilbage, som er selve ordet. Dette ord er lys. Dette lys er liv, og liv er Gud."

Det æteriske legemes manifestation i tid og rum har i sig det, som esoterisk er blevet benævnt "to øjeblikke i stråleglans". Det første af disse er øjeblikket inden den fysiske inkarnation, når det nedstigende lys (der bærer livet) fokuseres i al sin intensitet omkring det fysiske legeme og etablerer en nær forbindelse med det iboende lys i selve stoffet. Dette lys findes i ethvert substans-atom. Det fokuserende lys vil koncentrere sig i syv områder inden for sin indflydelsessfære og skaber således syv store centre, som esoterisk set vil styre dets udtryk og dets eksistens på det ydre plan. Dette er et øjeblik i stor stråleglans. Det er næsten, som om et pulserende lyspunkt flammer op, eller som om syv lyspunkter intensiveres i styrke inde i denne flamme. Dette er et højdepunkt i den oplevelse, det er at komme i inkarnation. Når dette højdepunkt opleves, er der kun kort tid til den

fysiske fødsel, idet det er dette, der fremkalder fødselens time. Den næste fase i processen, således som den clairvoyante ser det, er det stadium, hvor gennemtrængningen finder sted, og hvor "de syv bliver de enogtyve og derefter de mange". Lyssubstansen, sjælens energiaspekt, begynder at gennemtrænge det fysiske legeme, og det æteriske eller vitale legemes skabende arbejde er fuldbyrdet. Den første erkendelse af dette på det fysiske plan er den "lyd", det nyfødte barn giver fra sig. Dette er processens kulmination. Sjælens skabelsesværk er nu fuldført. Et nyt lys stråler på det mørke sted.

Det andet øjeblik i stråleglans indtræffer i slutningen af inkarnationen og varsler om tilbagegivelsesperioden og om sjælens endelige tilbagetrækning af sin egen iboende energi. Kødets fængsel opløses ved tilbagetrækningen af lyset og livet. De niogfyre ild i den fysiske organisme dør bort. Deres varme og lys absorberes i de enogtyve mindre lyspunkter. De absorberes på deres side af de syv store energicentre. Da lyder "ordet for tilbagevenden", og det inkarnerede menneskes bevidsthedsaspekt, kvalitetsnatur, lys og energi trækkes tilbage til det æteriske legeme. Ligeledes trækkes livsprincippet tilbage fra hjertet. Så følger en udstrålende opflammen af rent elektrisk lys, og "lyslegemet" bryder sluttelig al kontakt med det tætte fysiske vehikel og fokuseres i kort tid i det vitale legeme og forsvinder derefter. Tilbagegivelsesværket er fuldbyrdet. Hele denne fokuseringsproces af de åndelige elementer i det æteriske legeme, med tilbagetrækningen og nedbrydningen af det æteriske legeme som følge, ville i høj grad blive fremskyndet, såfremt jordfæstelse blev erstattet af kremation. (10 e.467-470)

(2) Der er blevet stillet dette spørgsmål: Hvilken indstilling har Tibetaneren til kremation, og under hvilke omstændigheder bør kremation foregå? Det er en heldig og god ting, at kremation i tiltagende grad bliver ønsket. Inden længe vil jordfæstelse stride imod loven, og kremation vil være et krav. Dette har sundhedsmæssige og sanitære årsager. Disse usunde, psykiske steder, som kaldes kirkegårde, vil til sidst forsvinde, ligesom dyrkelse af forfædre er ved at forsvinde, både i orienten – med dens

forfædrekult – og i occidenten, med dens ligeså enfoldige kult af en nedarvet position.

Gennem anvendelse af ild opløses alle former. Jo hurtigere det menneskelige, fysiske vehikel tilintetgøres, jo hurtigere brydes dets greb om sjælen, der er ved at trække sig tilbage. En hel del nonsens om tidsfaktoren og rækkefølgen i forbindelse med de subtile legemers opløsning er blevet fremført i den almindelige teosofiske litteratur. Det bør dog fastslås, at i det øjeblik den *sande* død er videnskabeligt påvist (af den almindelige læge), og det er blevet konstateret, at der ikke findes nogen livsgnist tilbage i det fysiske legeme, så er kremation mulig. Den fuldstændige eller sande død indtræder, når bevidsthedstråden og livstråden er trukket fuldstændigt tilbage fra hovedet og hjertet. Ærbødighed og en rolig fremtræden har dog samtidig sin retmæssige plads i processen. Den afdødes familie behøver nogle timer til at tilpasse sig den kendsgerning, at den ydre og sædvanligvis elskede forms forsvinden er umiddelbart forestående. Der må ligeledes tages behørig hensyn til de formaliteter, som staten eller de kommunale myndigheder kræver. Tidsfaktoren har hovedsagelig betydning for de efterladte, for de levende og ikke for de døde. Der findes heller intet virkeligt grundlag for den påstand, at det æteriske legeme ikke for hurtigt må føres ind i kremeringens flammer, og for den opfattelse, at det helst skal drive omkring i en bestemt periode på flere dage. Der er intet æterisk behov for udsættelse. Når det indre menneske trækker sig tilbage fra det fysiske vehikel, trækker han sig samtidig tilbage fra det æteriske legeme. Det er rigtigt, at det æteriske legeme er tilbøjeligt til i lang tid at forblive omkring "området for emanation", når det fysiske legeme er begravet, og det vil ofte bestå indtil det tætte fysiske legeme er fuldstændigt opløst. Mumificeringsprocessen, således som den praktiseres i Ægypten, og balsameringsprocessen, således som den praktiseres i vesten, har været årsag til, at det æteriske legeme blev bevaret, til tider i århundreder. Dette er i særdeleshed tilfældet, såfremt den mumificerede eller balsamerede person havde ondskabsfulde tendenser, da han var i live. Det omvandrede æteriske legeme bliver da ofte "besat" af et ondt væsen eller en ond kraft.

Dette er årsagen til de angreb og katastrofer, som ofte følger i fodsporet på dem, der opdager de ældgamle grave og deres beboere, dvs. gamle mumier, og bringer dem og deres ejendele frem i lyset. Såfremt kremation finder sted, er det ikke alene det fysiske legeme, der øjeblikkeligt opløses og gives tilbage til substansens reservoir, men også det vitale legeme opløses omgående, idet flammerne fører dette legemes kræfter ind i de vitale energiers reservoir. Det vitale legeme har altid været en del af dette reservoir, enten i en form eller i en formløs tilstand. Efter døden og kremationen eksisterer disse kræfter stadig, men de er blevet absorberet i den *analoge* helhed. Tænk over denne udtalelse, for den giver jer nøglen til den menneskelige ånds skabende arbejde. Såfremt udsættelse er nødvendig på grund af familiens følelser eller på grund af krav fra samfundets side, bør kremation dog finde sted inden for seksogtredivetimer efter dødens indtræden. Når der ikke findes nogen grund til at udsætte kremationen, kan den med rette tillades tolv timer efter døden. Det vil dog altid være klogt at vente tolv timer for at være sikker på, at døden *virkelig* er indtrådt. (10 e.483-485)

(3) Okkult set er der to betydningsfulde årsager til, at kremation er ønskværdig. Kremation fremskynder frigørelsen af de finere vehikler (der stadig omgiver sjælen) fra det æteriske legeme og tilvejebringer således frigørelsen inden for nogle få timer i stedet for nogle få dage. Kremation er endvidere særlig nødvendig som en måde, hvorpå der kan tilvejebringes en renselse af det astrale plan samt kan standse begærets "nedadgående" tendens, hvilket i høj grad hæmmer den inkarnerende sjæl. Begæret kan ikke finde noget brændpunkt, fordi ilden i virkeligheden støder begærets formdannende aspekt bort og er et vigtigt udtryk for guddommelighed, som det astrale plan ikke har nogen virkelig relation til, eftersom det helt og holdent er skabt af den menneskelige sjæl og ikke af den guddommelige sjæl. "Vor Gud er en fortærende ild" er det udsagn i Bibelen, som refererer til det første guddommelige aspekt, tilintetgøreraspectet, der befrier livet. "Gud er kærlighed" refererer til det andet aspekt, og beskriver Gud som inkarneret eksistens. "Gud er en jaloux Gud" er et udtryk,

der refererer til Gud som form, begrænset og bunden, selvcentreret og indesluttet. Den tilintetgørende lyd, det tiltrækkende ord, den individualiserede tale.

Ved tidspunktet for døden forsvinder talen, når ordet lyder, og tilbagegivelsen fremtvinges. Senere høres ordet ikke længere, idet lyden udsletter eller absorberer det, og der sker derefter en fuldstændig elimination af alt, som forstyrrer lyden. Derefter indtræder stilhed, og lyden selv høres ikke mere. Fuldstændig fred følger den endelige integrationsproces. Dette er i esoterisk terminologi en beskrivelse af hele dødsprocessen. (10 e.470-471)

(4) Det ville nok være klogt at gennemgå denne tiende lov noget mere udførligt, hvor det er muligt, for at nå frem til den syntese, som denne lov tilsigter at formidle. Vi vil således opnå en vis forståelse af, at selve døden er en del af den synteseskabende kreative proces. Det er væsentligt, at nye ideer og en ny tilnærmelse til hele dødsproblematikken introduceres.

*Lyt, oh discipel, til den kalden, der kommer fra sønnen
til moderen, og adlyd da.*

Selv om vi af sammenhængen forstår, at dette refererer til afkastningen af det fysiske legeme, er det værdifuldt at have i tankerne, at denne formulering kan betyde meget mere end dette. Den kan også fortolkes til at betyde hele relationen mellem sjæl og personlighed, og til, at moderen (personligheden) straks adlyder sønnen (sjælen). Uden denne ubetingede lydighed, der indebærer en genkendelse af den oplysende røst, vil personligheden forblive døv over for sjælens krav om at give afkald på legemet. Ingen vanemæssig respons er blevet udviklet. Jeg vil bede jer tænke over betydningen af dette.

Jeg ved, det er en gentagelse, når jeg fremhæver, at moderaspektet er det materielle aspekt, og at sjælen – på sit eget plan – er sønnen. Denne formaning vedrører derfor relationen mellem stof og sjæl og lægger således grunden til alle de relationer, som disciplen må lære at erkende. Her er lydighed ikke påtvunget, men

er betinget af at kunne høre. Derefter følger lydighed som det næste skridt i udviklingen. Dette er en lettere proces, selv om det ikke synes således. Denne forskel i forbindelse med lydighedsprocessen er interessant, fordi processen at *lære gennem at høre* altid er langsom og hører til en af kvaliteterne eller aspekterne i orienteringsstadiet. At *lære gennem at se* er helt klart forbundet med discipelskabets vej, og alle, som ønsker at blive vise og oprigtige arbejdere, må lære at skelne mellem dem, som hører, og dem, som ser. En forståelse af forskellen vil føre til grundlæggende ændringer i metode. I det ene tilfælde arbejder I med dem, som helt bestemt er under indflydelse og kontrol af moderen, og som har behov for skoling i at se. I det andet tilfælde har I at gøre med dem, som har hørt, og som er ved at udvikle den åndelige modsvarighed til synet. De er derfor modtagelige for visionen.

Ordet toner frem, at formen har tjent sit formål.

Dette ord, eller denne "åndelige erklæring" fra sjælen kan have et tofoldigt formål. Det kan fremkalde døden, eller det kan ganske enkelt resultere i, at sjælen trækker sig tilbage fra sit instrument, den trefoldige personlighed. Dette kan som konsekvens resultere i, at formen efterlades ubesjælet og uden nogen beboer i legemet. Hvis dette sker, vil personligheden (og med dette mener jeg det fysiske, astrale og mentale menneske) fortsætte med at fungere. Såfremt den er af høj kvalitet, vil meget få personer opdage, at sjælen ikke er til stede. Dette hænder ofte i alderdommen eller ved alvorlig sygdom, og det kan vare ved i årevis. Undertiden hænder det også i forbindelse med spædbørn, og da fører det enten til døden eller til imbecilitet, eftersom der ikke har været nogen periode til træning af de lavere personlighedsvehikler. Hvis I blot tænker lidt over dette "fremtonende ord", vil det kaste meget lys over omstændigheder, som anses for uudgrundelige, og over bevidsthedstilstande, som hidtil har forvoldt næsten uløselige problemer.

Da koncentrerer sig det mentale princip og gentager

derefter ordet. Den ventende form responderer og forsvinder.

I dette aspekt af døden, som vi her behandler, er det sindet, der fungerer som et instrument for autoriteten og overfører instruktionen om tilbagetrækningen til hjernen (hvor bevidsthedstråden er fæstnet). Denne instruktion videregives derefter af mennesket i legemet til hjertet (hvor livstråden er fæstnet), og da – som I ved – begynder tilbagetrækningsprocessen. Det, der finder sted i de tidløse øjeblikke inden døden, ved endnu ingen, for ingen er vendt tilbage for at fortælle os det. Såfremt de havde, er spørgsmålet: Ville nogen have troet dem? Sandsynligvis ikke.

Den første paragraf i denne tiende lov omhandler den gennemsnitlige intelligente aspirants udtræden af legemet (dvs. det trefoldige lavere menneskes formaspekt), idet vi ser på denne lov fra en af dens laveste modsvarigheder. Ifølge loven om overensstemmelse er døden for alle mennesker, lige fra den laveste mennesketype op til og inklusive aspiranten, dybest set kendetegnet ved den selv samme proces. Forskellen ligger i graden af den bevidsthed der er udvist – bevidsthed om fremgangsmåde og formål. Resultatet er det samme i alle tilfælde:

Sjælen står fri.

Dette øjeblik af sand frihed kan være kort og flygtigt, som i det uudviklede menneskes tilfælde, eller det kan være af lang varighed, svarende til aspirantens egnethed til at virke på de indre plan. Dette har jeg tidligere omtalt, og det tjener ikke noget formål at gentage det her. Efterhånden som tilskyndelser og påvirkninger fra de tre lavere bevidsthedsplan bliver svagere, bliver adskillelisesperioden gradvis længere og længere og kendetegnes ved udvikling af tankens klarhed, og ved, at den sande væren erkendes, og dette sker i progressive stadier. Denne klarhed og dette fremskridt kommer muligvis ikke frem til fuld erkendelse eller udtryk, når genfødsel finder sted, fordi de begrænsninger, som det tætte fysiske legeme giver, er

meget store. Ikke desto mindre sker der i enhver inkarnation en stadig vækst i sensitivitet og ligeledes i "oplagring" af esoterisk information. Ordet "esoterisk" anvendes her i betydningen af alt, som ikke vedrører det normale formliv eller den gennemsnitlige bevidsthed hos mennesket i de tre verdener. (10 e.680-683)

(5) Hvad er resultatet af denne tilbagetrækning, eller rettere, hvad forårsager dette noget, vi kalder død eller pralaya? Da vi i denne afhandling nøje følger lærebogsstilen, vil vi fortsætte med vores skematisering. Tilbagetrækningen af et menneskes, en planets og et systems æteriske dublet har følgende årsager:

- a. *Begærets ophør.* Dette burde være alle udviklingsprocessers resultat. Ifølge loven indtræffer den *sande* død, når målet er nået og bestræbelserne derfor ophører. Dette sker for det individuelle menneske, det Himmelske Menneske og selve Logos, når evolutionscyklen nærmer sig sin afslutning.
- b. *Udviklingen af den rigtige vibration* og afslutningen af arbejdet gennem nedsættelsen og den gradvise standsning af den cykliske rytme. Når vibrationen eller tonen føles eller frembringes perfekt, forårsager den (ved sammensmeltning med andre vibrationer) den endelige nedbrydning af formerne.

Bevægelse er, som vi ved, karakteristisk ved tre egenskaber:

1. Inerti.
2. Mobilitet.
3. Rytme.

Disse tre opleves i netop den ovennævnte rækkefølge, og forudsætter en periode med langsom aktivitet, efterfulgt af én med meget hurtig bevægelse. Denne midterperiode frembringer lejlighedsvis (mens den rigtige tone og svingningstakt søges) cykler med kaos, eksperimenter, erfaring og erkendelse. Efter disse to grader af bevægelse (som er karakteristiske for atomet, mennesket, det Himmelske Menneske eller grup-

pen og Logos eller helheden) følger en periode med rytme og stabilisering, hvor ligevægtpunktet nås. Når modsætningsparrene afbalanceres og der skabes ligevægt, er pralaya uundgåelig.

c. *Adskillelsen af den fysiske og den finere form* på de indre planer gennem nedbrydningen af vævet. Dette har en tredobbelte virkning:

For det første. Livet som besjælede den fysiske form (både fast og æterisk), og som havde sit udgangspunkt i det permanente atom og derfra "strømmede gennem det bevægelige og det ubevægelige" (i Gud, det Himmelske Menneske, mennesket og stofatomet), trækkes helt ind i atomet på tilbagetrækningsplanet. Dette "tilbagetrækningsplan" er forskelligt for de forskellige væsener:

1. For det fysiske permanente atom er det det atomare plan.
2. For mennesket er det kausallegemet.
3. For det Himmelske Menneske er det det monadiske livs plan, det 2. plan, dets hjemsted.
4. For Logos er det adiplanet.

Det er de steder, hvor enheden overgår til pralaya. Her må vi huske, at det altid kun er pralaya set *nedefra*. Set oppefra, med det højere syn, der ser hvordan det finere hele tiden overskygger det faste, når det ikke er objektivt manifesteret, er pralaya ganske enkelt subjektivitet og ikke det "der ikke er", men simpelt hen det, der er esoterisk.

For det andet. Et menneskes, en Planetlogos' og en Sollogos' æteriske dublet bliver, når den nedbrydes, upolariseret med hensyn til sin beboer og lader derfor denne slippe ud. Den udøver (for nu at udtrykke det på en anden måde) ikke længere nogen tiltrækning og er ikke noget magnetisk brændpunkt. Den bliver umagnetisk og styres ikke mere af tiltrækningens store lov. Derfor går formen i opløsning. Egoet bliver ikke længere tiltrukket af sin form på det fysiske plan og trækker, idet det ånder ind, sit liv ud af hylstret. Cyklen afsluttes, forsøget er udført, målet (som varierer fra

liv til liv og fra inkarnation til inkarnation) er nået, og der er ikke mere at begære. Derfor mister egoet eller det tænkende væsen interessen for formen og vender sin opmærksomhed indad. Dets polaritet skifter, og det fysiske opgives til sidst helt.

Planetlogos følger i sin større cyklus (syntesen eller summen af legemscellernes små cykler) samme kurs. Han bliver ikke længere trukket nedad eller udad og vender derfor blikket indad. Han indsamler alle de mindre liv i sit legeme, planeten, og afbryder forbindelsen. Den ydre tiltrækning ophører, og alt bevæger sig ind mod centret i stedet for at være spredt ud over hele hans legeme.

I systemet følger Sollogos samme fremgangsmåde. På sit høje tilbagetrækningsplan ophører han med at blive tiltrukket af sit manifestationslegeme. Han vender opmærksomheden indad, og redskabets to modpoler, ånd og stof, adskilles. Med denne adskillelse ophører solsystemet, denne "søn af nødvendigheden" eller begær, med at være til og forsvinder ud af objektiv eksistens.

For det tredje. Dette fører i sidste instans til, at det æteriske legemes atomer spredes og vender tilbage til deres oprindelige tilstand. Det subjektive liv, syntesen af vilje og kærlighed i aktiv form, trækkes tilbage. Fællesskabet opløses, og da brydes formen op. Den magnetisme der holdt den sammen, er ikke længere til stede, og partiklerne er spredt. Stoffet består, men *formen* består ikke længere.

Den 2. Logos' arbejde ender, og sønnens guddommelige inkarnation er afsluttet. Men stoffets egenskab eller indre karakter består også, og efter hver manifestationsperiode er stoffet (selv om det på ny nedbrydes til sin oprindelige form) aktivt intelligent stof plus den forøgede strålingsmæssige og latente aktivitet det har vundet ved at være objektivt manifesteret. Lad os illustrere: Solsystemets stof var, i udifferentieret tilstand, aktivt intelligent stof, og det er alt hvad der kan siges om det. Dette aktivt intelligente stof var

stof præget af en tidligere erfaring og farvet af en tidligere inkarnation. *Nu* er dette stof *i en form*, idet solsystemet ikke er i pralaya, men objektivt manifesteret – hvor denne objektivitet har til formål at føje endnu en egenskab til det logoiske indhold, nemlig kærlighed og visdom. Derfor vil solsystemets stof ved den næste solpralaya, når de ethundrede Brahmas år er gået, være farvet af aktiv intelligens og aktiv kærlighed. Dette betyder helt reelt, at solens samlede mængde atomart stof i sidste instans vil svinge i en anden tone, end det gjorde ved manifestationens første begyndelse.

Dette kan vi overføre til Planetlogos og den menneskelige enhed, for analogien holder stik. Vi har i lille målestok en overensstemmelse i det faktum, at mennesket i hver livsperiode får et fysisk legeme, som er mere forædlet og sensitivt, svinger i en højere tone, er bedre tilpasset og vibrerer i en anden takt. I disse tre tanker er der megen information, hvis de studeres omhyggeligt og gennemtænkes logisk.

- d. *Forvandlingen af det violette til det blå.* Dette kan vi ikke uddybe nærmere. Vi kommer blot med udtalelsen og overlader fortolkningen til de studerende, hvis karma tillader det og hvis intuition er tilstrækkelig udviklet.
- e. *Tilbagetrækningen af livet,* hvorved former gradvis opløses. Refleksvirkningen her er interessant at bemærke, for de større bygmestre og devaer, som er aktive under manifestationen, holder formen sammen og omdanner, udsender og fordeler pranastrømmene, mister også deres tiltrækning til stoffet i formen og vender opmærksomheden mod andre mål. Under udåndingen (hvad enten den kommer fra et menneske, en planet eller Logos) tiltrækkes devaerne (som er på samme stråle som den enhed, der ønsker at manifestere sig eller på en komplementær stråle) af viljen og begæret og udfører deres bygningsarbejde. Under indåndingen (hvad enten den kommer fra et menneske, en planet eller Logos) tiltrækkes de ikke længere, og formen begynder at gå i opløsning. De mister interessen, og de kræfter (og væsener) der repræsenterer

ødelæggelsen, udfører det nødvendige nedbrydningsarbejde. De spreder den for "himlens fire vinde", som det hedder okkult, eller overgiver den til de fire åndedrag – en firfoldig nedbrydning og spredning. Her er et vink til grundig overvejelse.

Selv om der ikke, som det måske var ventet, er tegnet et billede af dødslejesenen eller det skælvende æterlegemes dramatiske flugt gennem hovedcentret, er der dog givet nogle af de love og hensigter, der styrer denne tilbagetrækning. Vi har set hvordan hensigten i hvert liv (hvad enten det er et menneskes, en planets eller en sols) burde være opfyldelsen af et bestemt formål. Dette formål er udviklingen af en stadig mere velegnet form til ånden, og når det er opfyldt, vender beboeren sin opmærksomhed bort og formen går i opløsning efter at have dækket hans behov. Det er ikke altid tilfældet i et menneskeliv, og heller ikke engang i en planetcyklus. Mysteriet om månen er et eksempel herpå. Dette fører, når det forstås, til et værdigt liv med en værdig målsætning. Når dette syn på sandheden er almindelig anerkendt, som det bliver når racen er tilstrækkelig intelligent, vil evolutionen skride trygt og sikkert frem og fejltagelserne være mindre talrige.
(2 e.129-133)

(6) Lad os nu se på et andet aspekt af vort tema. Ser vi på det i et større perspektiv, kan vi tale om tre vigtige hændelser i forbindelse med døden.

For det første har vi den stadige tilbagevendende fysiske død. Den er velkendt for os alle på grund af den store hyppighed – kunne vi blot erkende det. En sådan erkendelse ville hurtigt fjerne den nuværende frygt for døden.

For det andet har vi den "anden død", som Bibelen taler om, og som i den nuværende planetariske cyklus er forbundet med ophør af al astral kontrol over mennesket. I videre betydning fuldbyrdes denne anden død ved den fjerde indvielse, hvor også åndelig stræben dør, da der ikke mere er behov for denne stræben. Den indviedes

vilje er nu fast og urokkelig, og der er intet behov for astral sensitivitet mere.

Der findes en bemærkelsesværdig modsvarighed til denne erfaring på et meget lavere niveau, idet alle astrale emotioner dør. Dette finder sted for den individuelle aspirant ved tiden for den anden indvielse, og er en virkelig hændelse, der registreres bevidst. Mellem den anden og den tredje indvielse må disciplen vise en vedvarende evne til ikke at reagere over for astrale og emotionelle påvirkninger. Den anden død, som jeg taler om her, gælder døden af det kausale legeme, som forsvinder ved tiden for den fjerde indvielse. Dette markerer fuldbyrdelsen af opbygningen af antahkaranaen og af oprettelsen af en direkte og ubrudt kontinuitet af en relation mellem monaden og personligheden.

For det tredje er der den tredje død, der indtræffer, når den indviende, sluttelig og uden udsigt til at skulle vende tilbage, lader alle relationer til det kosmisk fysiske plan bag sig. Nødvendigtvis ligger denne død langt frem i tiden for alle i Hierarkiet og er på nuværende tidspunkt kun mulig og tilladelig for nogle få i Shamballas rådskammer. Det er imidlertid ikke en proces, som Sanat Kumara skal gennemgå. Han gennemgik denne "transformation" for mange æoner siden, da den store katastrofe, som var indledningen til den lemuriske tidsalder, fandt sted, og som blev fremkaldt af hans kosmiske erfaring og behovet for en indstrømning af energi fra ydreplanetariske væsener. (10 e.406-407)

(7) Når alle enhederne eller cellerne i den planetariske Logos' legeme har nået deres mål, frigøres også han fra den tætte manifestation og dør fysisk. (10 e.414)

(8) Heri ligger hemmeligheden om planetarisk lidelse og død. Vor planetariske Logos er (hvis vi ser sandheden ud fra en makrokosmisk synsvinkel), som I ved, det *Den Hemmelige Lære* kalder en af de "ufuldkomne guder", skønt han er fuldkommen hinsides menneskets opfattelse – dvs. den lille enheds opfattelse i et af de riger, som udgør hans manifestationslegeme. Der findes endnu ikke virkelig

balance mellem ånd og stof, endskønt balancepunktet næsten er opnået. De involutionære kræfter er stadig magtfulde og de åndelige energier modarbejdes stadig, selv om det er langt mindre nu end tidligere i menneskets historie. Den næste store menneskerace, der følger efter den nuværende, vil opleve, at balancepunktet vil blive nået, og dette vil indlede den såkaldte gyldne tidsalder. (10 e.610)

(9) Døden er for mennesket præcis det samme, som atomets frigørelse synes at være. Dette har den store videnskabelige opdagelse af atomenergiens frigørelse vist. Atomkernerne frigør et stort lys og en stor kraft. På det astrale plan har døden en i nogen grad lignende virkning, og den har en nær parallel i de fænomener, som tilvejebringes ved atomenergiens frigørelse. Enhver død i alle naturriggerne har i en vis udstrækning denne virkning. Døden nedbryder og tilintetgør en substantiel form og tjener dermed et konstruktivt formål. Dette resultat er stort set astralt eller psykisk og tjener til at opløse noget af det omgivende blændværk. Den tilintetgørelse af et meget stort antal former, der har fundet sted i de seneste krigsår, har skabt fænomenale forandringer på det astrale plan og har nedbrudt vældige mængder af det eksisterende blændværk i verden, og dette er overordentligt godt. Disse hændelser burde resultere i mindre modstand mod indstrømningen af den nye energitype, og energien burde lette tilsynekomsten af de ideer, der rummer de nødvendige erkendelser. Nye begreber vil dukke op, og deres fremkomst i den menneskelige tankesfære vil være afhængig af udformningen af de nye "veje eller kanaler for indtryk", gennem hvilke menneskenes tænkeevne kan blive sensitiv over for Hierarkiets planer og Shamballas hensigter.

Dette var imidlertid mindre væsentligt. Min fremstilling skal tjene til at vise jer nogle af relationerne mellem død og konstruktiv aktivitet, samt dødens store nytte som en proces ved rekonstruktion. Fremstillingen vil formidle den idé til jer, at denne store lov om døden – da den styrer substansen i de tre verdener – er en gavnlig og korrigerende hændelse. Uden at komme nærmere ind på det, vil jeg minde jer om, at denne lov om døden, som virker med stor kraft i de

tre verdener for menneskelig evolution, er en genspejling af en kosmisk hensigt, som styrer vort solsystems kosmisk æteriske plan, kosmisk astrale plan og kosmisk mentale plan. Den energi, der bevirker død, udstrømmer som et udtryk for livsprincippet hos dette større LIV, der omslutter alle syv planetariske systemer, som i sig selv udtrykker vort solsystems liv. Når vi i vor tænkning og i vor bestræbelse for at forstå træder ind i disse rent abstrakte områder, er det tid at stoppe op og trække os tilbage for at rette tankerne mod det planetariske livs mere praktiske behov og mod de love, der styrer det fjerde naturregne, det menneskelige. (10 e.503-504)

(10) Vi kan således antage, at eliminationens kunst praktiseres mere bestemt og mere effektivt end tilbagegivelsen af det fysiske vehikel. Et andet punkt skal også betragtes. På den indre side *ved* menneskene, at loven om genfødsel styrer erfaringsprocessen i livet på det fysiske plan, og de erkender da, at de – inden eliminationen af det karmiske, det kama-manasiske og det manasiske legeme – blot passerer igennem et mellemstadium mellem inkarnationerne, og at de som følge heraf står overfor to store erfaringer:

1. Et øjeblik (langt eller kort, beroende på det opnåede udviklingstrin), hvor kontakt oprettes med sjælen eller Solenglen.
2. Efter denne kontakt finder en relativ intens nyorientering mod jordelivet sted, hvilket fører til det, som kaldes "nedstigningens og kaldelsens proces", hvori mennesket:
 - a. På ny forbereder sig til fysisk inkarnation.
 - b. Lader sin egen sande tone lyde gennem substansen i de tre verdener.
 - c. Revitaliserer de permanente atomer, hvilke danner en krafttriangel i det kausale legeme.
 - d. Samler den substans, der er nødvendig for at kunne opbygge sine fremtidige manifestationslegemer.
 - e. Farver dem med de kvaliteter og egenskaber, som han tidligere har erhvervet gennem livserfaring.

- f. Arrangerer på det æteriske plan sit vitale legemes substans, således at de syv centre tager form og kan blive modtagere af de indre kræfter.
- g. Foretager et velovervejet valg af dem, som skal forsyne ham med det nødvendige tætte fysiske legeme og afventer derefter øjeblikket for inkarnation. De esoteriske studerende bør have i erindring, at forældre blot skænker det tætte fysiske legeme. De bidrager ikke med noget andet end et legeme af en bestemt kvalitet og beskaffenhed, som vil udgøre det nødvendige vehikel for kontakt med de omgivelser, som den inkarnerende sjæl kræver. De kan også bidrage i et vist omfang med grupperelationer, såfremt sjælserfaringen er lang, og en sand grupperelation er etableret.

Det diskarnerede menneske møder disse to kritiske øjeblikke bevidst, og han ved, hvad han gør inden for de grænser, som udviklingstrinet sætter. (10 e.495-496)

(11) *For det første*, at den evige pilgrim af egen fri vilje og efter egen tilskyndelse "okkult" valgte at dø, idet han tog et legeme eller en række af legemer for at højne eller hæve livene i den formnatur, som han besjælede. Idet han gjorde dette, "døde" han, forstået på den måde, at for en fri sjæl er døden og det at tage en form samt livets nedsænkning i formen som følge, synonyme udtryk.

For det andet, ved at gøre dette, så gentager sjælen i mindre målestok det, som Sol-Logos og den planetariske Logos har gjort og gør. De store liv styres ligeledes under manifestationsperioden af disse love, der gælder sjælen, til trods for, at de ikke styres eller kontrolleres af de love, der gælder naturens verden, som vi kalder den. Deres bevidsthed forbliver uidentificeret med den fænomenale verden, selv om vor bevidsthed identificerer sig med den, indtil den tid, hvor vi kommer under de højere loves styring. Gennem disse store livs okkulte "død", kan alle mindre liv leve og tilbydes muligheder. (10 e.439)

(12) . . . det *opstigende tegn* antyder de fjernere muligheder, det åndelige mål og formål med den nuværende inkarnation og med de nærmest følgende inkarnationer. Dette tegn vedrører det åndelige menneskes kamp for at "komme videre" fra det opnåede trin, således at mennesket, når livsenergien midlertidigt er opbrugt, og "personlighedens død" indtræffer, finder sig selv "nærmere sit livs centrum, nærmere sin gruppes midtpunkt og på vej hen imod det guddommelige livs centrum", således som den evige visdom udtrykker det. Dette særlige udtryk, "personlighedens død", har to bestemte betydninger:

- a. Det kan betyde det fysiske legemes død, som uundgåeligt efterfølges af de to stadier i det emotionelle legemes død og den efterfølgende opløsning af den midlertidige og altid foranderlige form, som den mentale energiandel har antaget i løbet af inkarnationen.
- b. Den subjektive og mystiske "personlighedens død". Dette er et udtryk, der antyder, at brændpunktet for personlighedens energifordeling (et bestemt kraftcenter) overflyttes til sjælen (et andet bestemt kraftcenter). (9 e.17-18 d.25-26)

(13) Fødselsmåneden angiver mulighedernes dag. Døren står åben. Den bestemte måned, i hvilken en sjæl kommer *ind* i inkarnation, antydes for denne sjæl af den måned, hvor sjælen gik *ud* af inkarnation i en tidligere livscyklus. Hvis for eksempel døden indtraf i den måned, som styres af Løvens tegn, vil sjælen vende tilbage i inkarnation i samme tegn og samle erfaringernes tråd op, hvor den efterlod den, og begynde med samme energitype og den specielle udrustning, som den havde, da den forlod jordelivet, foruden det indvundne ved tænkning og bevidst iagttagelse. Kvaliteten af den energi og naturen af de kræfter, som skal anvendes gennem livet vises for sjælen på denne måde. (3 e.436 d.449)

(14) Anvendelse af begrebet "udødelighed" leder således tanken hen til ordet "tidløshed" og lærer os, at denne tidløshed eksisterer til

gavn for det, som ikke er forgængeligt eller betinget af tid. Dette er et udsagn, der må gennemtænkes grundigt. Mennesket inkarnerer ikke under tidstvang. Mennesket inkarnerer på grund af sin karmiske gæld, på grund af den tiltrækkende kraft fra det, som han som sjæl har indledt, og på grund af, at han føler et behov for at fuldføre iværksatte forpligtelser. Han inkarnerer også på grund af ansvarsfølelse og for at møde krav, han er blevet pålagt på grund af tidligere brud mod de love, der styrer rette menneskelige relationer. Når disse krav, sjælsnødvendigheder, erfaringer og forpligtelser er blevet opfyldt, træder han for altid "ind i kærlighedens og livets klare, kolde lys" og har ikke længere behov for (hvad angår mennesket selv) sjæls erfaringens barnestadium på jorden. Han er fri for de karmiske forpligtelser i de tre verdener, men befinder sig stadig under impuls fra karmisk nødvendighed, hvilket tvinger ham til at yde tjeneste, alt hvad han formår, over for dem, der stadig befinder sig under loven om karmiske forpligtelser. I har således tre aspekter af loven om karma, således som den påvirker princippet om genfødsel:

1. *Loven om karmisk forpligtelse*, der styrer livet i de tre verdener for menneskelig evolution, og som ophører fuldstændigt ved den fjerde indvielse.
2. *Loven om karmisk nødvendighed*. Denne lov styrer den fremskredne discipels og den indviedes liv fra tiden for den anden indvielse frem til en bestemt indvielse højere end den fjerde. Disse indvielser sætter ham i stand til at gå videre til vejen for den højere evolution.
3. *Loven om karmisk transformation*, et gådefuldt udtryk, der styrer de processer, der gennemleves på den højere vej. Disse processer sætter den indviede i stand til helt at kunne forlade det kosmisk fysiske plan og til at kunne virke på det kosmisk mentale plan. Denne lov har at gøre med væsener som Sanat Kumara og hans medarbejdere i Shamballas rådskammer og deres frigørelse fra byrden af kosmisk begær, som viser sig på det kosmisk fysiske plan som åndelig vilje. Dette burde

være en fængslende tanke for jer. Det er imidlertid helt klart, at jeg ikke kan sige meget om dette emne. Den viden, det kræver, er jeg endnu ikke i besiddelse af. (10 e.404-405)

(15) Som sammenfatning af mit generelle argument kunne det siges, at frygten og rædslen for døden har sin grund i kærligheden til formen – vor egen form, formerne, som dem vi elsker har, samt formerne af vore velkendte omgivelser og livsbetingelser. Men denne type af kærlighed står i modsætning til hele læren om de åndelige realiteter. Håbet for fremtiden og håbet om vor befrielse fra denne ubegrundede frygt ligger i, at vi må ændre vor holdning og fremhæve, at den evige sjæl er en kendsgerning, og at det er nødvendigt for denne sjæl at leve åndeligt, konstruktivt og guddommeligt i de materielle vehikler. Atter træder tanken om tilbagegivelse ind i denne begrebsverden. Fejlagtige begreber forsvinder således. Ideen om elimination træder også frem, således at det rette fokuseringspunkt opnås. Integration kræver eftertanke, således at fordybelse i sjælens liv vil erstatte fordybelsen i legemets liv. Sorg, ensomhed, ulykke, nedgang, tab, er forestillinger, som vil forsvinde, efterhånden som den almindelige reaktion på døden også forsvinder. Når menneskene lærer at leve bevidst som sjæle, når de tillige lærer at fokusere sig på sjælsniveauer, og når de ganske enkelt begynder at betragte formen eller formerne som udtryksmiddel, så vil de gamle sorgfulde ideer om døden gradvis forsvinde, og en ny og mere glædelig tilnærmelse til den store erfaring vil træde i stedet. (10 e.394)

AFSNIT XIV

Genopstandelse er naturens nøgleord; ikke død.
Døden er kun genopstandelsens forgemak. (6 e.469)

AFSNIT XIV

(1) Genopstandelse er nøglen til en meningsfyldt verden og er det fundamentale tema i alle verdens religioner – fortidige, nuværende og fremtidige. Genopstandelse af ånden i mennesket, i alle former, i alle riger er målet for hele udviklingsprocessen, og dette medfører befrielse fra materialisme og selviskhed. I denne genopstandelse er evolutionen og døden kun de forberedende og mere kendte stadier. Det budskab der lød fra Kristus, da han sidst var på jorden, var genopstandelse, men så morbide har menneskeheden været og så indhyllet i blændværk og illusioner at hans død helt er kommet til at forvrænge forståelsen; derfor blev vægten i århundreder lagt på døden, og genopstandelsen bliver kun proklameret selve påskedag eller ved begravelser. Vedvarer dette, vil det hindre den progressive forståelse af de åndelige sandheder. Hierarkiet er i dag fast besluttet på at udvirke en nyorientering og dermed en omlægning af menneskehedens indfaldsvej til den usynlige verden og til de åndelige realiteter.

(6 e.469-470)

(2) Hele genopstandelsesbegrebet er en ny og meget betydningsfuld åbenbaring, som kommer til menneskeheden, og som vil danne grundlaget for den nye verdensreligion.

I den umiddelbare fortid var den kristne religions grundtone døden, symboliseret for os i Kristi død, og stærkt forvrænget af Paulus i hans bestræbelser på at forene den nye religion, som Kristus gav os, med jødernes gamle blodreligion. I den kommende cyklus vil denne fordrejede lære om døden indtage sin rette plads og blive kendt som en disciplinerende tilskyndelse til at opgive og til at afslutte materiens greb om sjælen gennem død; det store mål for alle religiøse læresystemer vil være åndens genopstandelse i mennesket og til sidst i alle livets former, fra det laveste evolutionspunkt til den højeste monadiske erfaring. I fremtiden vil eftertrykket lægges på "den levende Kristusnatur" – hvis bevis vil være den opstandne

Kristus – og på viljens brug i påkaldelsen af denne "levende udfoldelse". (11 e.318)

(3) Underet om Kristi Opstandelse, for så vidt det drejede sig om hans personlighed, bestod i den kendsgerning, at han, efter at have gennemgået døden og være genopstået, i det væsentlige var den samme person, blot med forøget kraft. Kan det måske ikke blive det samme for os? Vil måske døden ikke ganske enkelt fjerne begrænsningen i fysisk forstand og efterlade os med forøget følsomhed og en mere klar sans for værdier? (13 e.244)

(4) Frygten for døden er en af de store abnormaliteter eller forvrængninger af den guddommelige sandhed, som Herrerne for det Kosmiske Onde er ansvarlige for. Dengang, i de tidlige atlantiske tider, da de kom frem fra stedet, som de var blevet forvist til, og *midlertidigt* tvang den Store Hvide Loge til at trække sig tilbage til subjektive niveauer, var deres første store forvrængelsesakt at implantere frygt i mennesket, idet de begyndte med frygten for døden. Siden da har menneskene fremhævet døden og ikke livet, og har været plaget af frygt alle deres dage.

En af de indledende handlinger, som vil blive gjort af Kristus ved sin tilsynekomst og af Hierarkiet, vil være at udviske denne særlige frygt og i menneskers sind bestyrke tanken om, at inkarnation og det at tage en form, i sandhed er mørkets sted for den guddommelige ånd som mennesket er; det er åndens fængsling og midlertidige død. Menneskene vil lære, at evolution i sig selv er en indviende proces, som fører fra en livserfaring til en anden, kulminerende i åbenbaringens femte indvielse og i genopstandelsens syvende indvielse. (11 e.732)

(5) Mange former for død har fundet sted i den indviedes lange livscyklus:

1. Det fysiske legemes altid tilbagevendende død, inkarnation efter inkarnation.

2. De astrale og mentale vehiklers død, når den udødelige sjæl liv efter liv forstøder dem – blot for at skabe nye, indtil den fulde beherskelse er nået.
3. Derpå – som et resultat af inkarnationsprocessen og dens evolutionære virkninger – kommer død af begær og dets erstatning ved en voksende åndelig aspiration.
4. Derpå, ved den rette brug af sindet, kommer personlighedens "død", eller rettere dens fornægtelse og afvisning af alt materielt.
5. Dette følges af død eller tilintetgørelsen af det kausale legeme eller sjælslegemet ved den store frasigelsesindvielse. Processen af død og genopstandelse fortsætter uophørligt i alle naturriggerne; hver død forbereder vejen for en større skønhed og levende virkelighed og hver død indleder, hvis I analyserer det nøje, genopstandelse i en eller anden form, indtil vi når den endelige genopstandelse og det endelige mål.

Jeg vil ikke her uddybe den vedvarende proces af død og genopstandelse, men den evolutionære grundtone og den evolutionære teknik; og kun fordi menneskene nærer en urimelig kærlighed til det materielle, og hader at miste kontakten med naturens formaspekt, frygter de døden. Det er klogt at erindre, at udødelighed er et aspekt af den levende åndelige væren, og at den ikke er et mål i sig selv, som menneskene søger at gøre den til. For alle kendere af selve livet er en sætning som "Jeg er en udødelig sjæl" end ikke sand. At sige "Jeg er livet selv, og er derfor udødelig" er nærmere sandheden, men selv denne sætning er, fra den indviedes synspunkt, blot en del af en større sandhed. (11 e.731)

(6) Her igen vil jeg gerne gøre et ophold og understrege, at begreberne død, substitution, stedfortrædende enhedsskabelse og offer i den nye tidsalder vil blive afløst af begreberne opstandelse eller levende virkelighed, åndelig enhed, overføring og tjeneste, således at der i menneskets liv vil anslås en ny tone, der bringer håb og glæde, magt og frihed. (8 e.437)

(7) Livet i formen opstiger da i triumf til sin "Fader i Himmelen", ligesom livet i det fysiske legeme i dødsøjeblikket søger sin kilde, egoet, og dette ligeledes i fire stadier:

1. Ved tilbagetrækningen fra det tætte, fysiske legeme.
2. Ved tilbagetrækningen fra det æteriske legeme.
3. Ved senere at trække sig tilbage fra det astrale legeme.
4. Ved til sidst at forlade det mentale legeme. (1 e.137 d.149)

(8) I okkult forstand vil enhver opløftningsproces eller "oprejsning" automatisk medføre *død*. Denne død påvirker atomerne i de pågældende organer og fremkalder de indledende stadier til svagt helbred, sygdom og opløsning, fordi *død er ikke andet end spredning og fjernelse af energi*. Når videnskaben om overføring af energi fra et lavere center til et højere bliver forstået, vil der blive kastet lys over hele spørgsmålet om at dø, og den sande videnskab om døden vil opstå og befri menneskeheden for frygt.

(8 e.549)

(9) "Kristus er opstanden" lyder deres råb (de allerførste kristnes råb), og fordi han er opstanden, kan Guds rige gå frem på jorden og hans budskab om kærlighed udbredes vidt. De ved nu, uden al tvivl, at han har besejret døden, og at de, i de år der ligger forude, vil opleve at døden er overvundet. At de forventede dette rige omgående, og at de regnede med at se kendsgerningen om udødelighed almindeligt anerkendt fremgår klart af deres skrifter og entusiasme. At de tog fejl, har næsten to tusind års kristendom bevist. Vi er endnu ikke borgere i et guddommeligt rige, der er klart manifesteret på jorden, frygten for døden er så stærk som nogen sinde, og udødelighedens kendsgerning er stadigvæk blot en kilde til spekulation for millioner. Deres tidsfornemmelse var forkert og også deres uheldige forsøg på at forstå naturens langsomme processer. Evolution sker langsomt, og det er først i dag, vi virkelig befinder os på tærskelen til Guds rige på jorden. Eftersom dette er slutningen på en tidsperiode, ved vi, at inden længe vil det greb døden har om

mennesket, og den rædsel, som dødens engel indgyder, forsvinde, og vil forsvinde spørløst, fordi vi kan betragte døden som et andet trin på vejen mod lys og liv, og fordi vi vil erkende, at mennesket, efter som Kristus-livet kommer til udtryk i og gennem mennesker, overfor sig selv og i verden vil påvise udødelighedens realitet.

Nøglen til at besejre døden og til at erkende udødelighedens betydning og væsen samt livets kontinuitet kan kun med sikkerhed åbenbares, når kærlighed har magten over den menneskelige bevidsthed, og der hvor det gode i helheden og ikke den enkeltes selviske gode får den højeste opmærksomhed. Kun gennem kærlighed (og tjeneste som udtryk for kærlighed) kan Kristi virkelige budskab forstås, og mennesker gå videre henimod en frydefuld opstandelse. (13 e.233)

(10) Han satte sit kors som grænse, et symbol og et eksempel på vejen mellem de håndgribelige værdiers verden og de åndelige værdiers verden og udfordrede os til den lavere naturs død, for at Guds ånd kunne opnå fuldt herredømme.

Han lærte os, at døden må slutte, og at menneskehedens skæbne er opstandelse fra de døde. Udødelighed må indtage dødelighedens plads. Derfor opstod han fra de døde for vor skyld og beviste, at dødens bånd ikke kan tilbageholde noget menneske, der kan fungere som en gudesøn. (13 e.261)

(11) "Må det guddommelige selvs energi inspirere og sjælens lys styre; må vi blive ledt fra mørke til lys, fra det uvirkelige til det virkelige, fra død til udødelighed." (4 e.548)

Den Store Invokation

Fra lysets kilde i Guds sind
lad lys strømme ind i mennesker tanker
lad lyset komme til jorden.

Fra kærlighedens kilde i Guds hjerte
lad kærlighed strømme ind i menneskers hjerter
må Kristus komme til syne på jorden.

Fra centret hvor Guds vilje er kendt
lad hensigt lede menneskers små viljer
den hensigt mestrene kender og tjener.

Fra centret vi kalder menneskeheden
lad Planen for kærlighed og lys fuldbyrdes
må den forsegle døren til det onde.

Lad lys og kærlighed og kraft
genoprette Planen på jorden.

Denne invokation eller bøn tilhører ikke nogen person eller gruppe, men hele menneskeheden. Skønheden og styrken i denne påkaldelse ligger i dens enkelhed og deri, at den udtrykker visse centrale sandheder, som alle mennesker naturligt og normalt accepterer – eksistensen af en oprindelig intelligens, som vi vagt kalder *Gud*; at den bevægende kraft bag det synlige univers er *kærlighed*; at en stor individualitet, som de kristne kalder *Kristus*, kom til jorden og legemliggjorde denne kærlighed, så vi kunne fatte den; at både kærlighed og intelligens er virkninger af det, som kaldes *Guds vilje*; og endelig den selvindlysende sandhed, at det kun er gennem *menneskeheden* selv, at den guddommelige plan kan virkeliggøres.

Alice A. Bailey

Vort solsystems syv plan

Menneskets konstitution

Menneskets konstitution er principielt af trefoldig natur:

I. Monaden eller ren ånd, Faderen i Himmelen.

Dette aspekt genspejler guddommens tre aspekter:

1. Vilje eller magt. Faderen.
2. Kærlighed-visdom. Sønnen.
3. Aktiv intelligens. Helligånden.

Det er først ved de endelige indvielser, at mennesket opnår kontakt hermed, når det nærmer sig rejsens ende og er fuldkommengjort. Monaden afspejler sig igen i:

II. Egoet, det højere selv eller individualiteten.

Dette aspekt er potentielt:

1. Åndelig vilje. Atma.
2. Intuition. Buddhi, Kærlighed-visdom,
Kristus-princippet.
3. Den højere eller abstrakte tænkeevne. . Højere manas.

Egoet begynder at gøre sin magt gældende hos fremskredne mennesker og med tiltagende styrke på prøvestadiets vej, indtil den tredje indvielse, hvor kontrollen over det lavere selv er gjort fuldkommen ved hjælp af det højere, og det højere aspekt begynder at gøre sin energi mærkbar. Egoet afspejler sig i:

III. Personligheden eller det lavere selv, mennesket på det fysiske plan.

Dette aspekt er også trefoldigt:

1. Et mentallegeme. Lavere manas.
2. Et emotionelt legeme. Det astrale legeme.
3. Et fysisk legeme. Det tætte fysiske og æteriske legeme.

Hensigten med evolution er derfor at bringe mennesket til en erkendelse af det egoiske aspekt og at bringe den lavere natur under dets herredømme.

Ordliste

- Adept.* En mester, eller et menneske, som efter at have gennemvandret evolutionsvejen og er trådt ind på vejens sidste stadium, indvielsesvejen, har taget fem af indvielserne og derfor er overgået til det femte eller det åndelige rige. Herefter har han kun to indvielser tilbage.
- Adi.* Det første. Det oprindelige. Solsystemets atomare plan; det højeste af de syv plan.
- Antahkarana.* Vejen eller broen mellem den højere og lavere tænkeevne, der tjener som et kommunikationsmiddel mellem disse to. Den bygges af aspiranten selv i mental materie.
- Ashram.* Det center, hvor mesteren samler disciplene og aspiranterne til personlig undervisning.
- Astral.* . . . identificeret med kama eller begær og derfor anvendt som betegnelse for de emotionelle reaktioners plan. (3 e.221 d.235)
- Atlantis.* Det kontinent, som blev sænket i Atlanterhavet ifølge den okkulte lære og Platon. Atlantis var hjemstedet for den fjerde rodrace, som vi nu kalder atlantiderne.
- Atma.* Den universelle ånd; den guddommelige monade; det syvende princip; nævnt således i menneskets syvfoldige konstitution, (se diagrammet).
- Atomart underplan.* Solsystemets materie opdeles af okkultister i syv plan eller tilstande, hvoraf den højeste er det atomare plan. På samme måde opdeles hvert af de syv plan i syv underplan, hvoraf det højeste kaldes det atomare underplan. Der er derfor niogfyrre underplan, og syv af disse er atomare.
- Aura.* En subtil usynlig essens eller et fluidum, som emanerer fra menneske- og dyrelegemer og endog fra ting. Det er en psykisk udstrømning, som både har noget mentalt og noget legemligt i sig. Det er elektro-vitalt og ligeledes elektro-mentalt.
- Bodhisattva.* Ordret: Han, hvis bevidsthed er blevet intelligens eller buddhi. De, som kun behøver én inkarnation mere for at blive fuldkomne buddhaer. Anvendt i denne bog er Bodhisattva navnet på det embede, som i denne tid beklædes af Herren Maitreya, der i vesten er kendt som Kristus. Dette embede er det samme som verdenslærerens. Bodhisattvaen er overhovedet for alle verdens religioner og englenes og mestrenes mester.
- Buddha.* Det navn, som er givet Gautama. Han fødtes i Indien omkring 621 f.Kr. og blev en fuldendt buddha i året 592 f.Kr. Buddha er den som er den "oplyste", og har opnået den højeste grad af kundskab, som det er muligt for mennesket i dette solsystem.
- Buddhi.* Den universelle sjæl eller det universelle sind. Det er den åndelige sjæl i mennesket (det sjette princip) og derfor vehiklet for atma, ånden, som er det syvende princip.

Deva (eller engel). En gud. På sanskrit en lysende guddom. En deva er et himmelsk væsen enten god, ond eller indifferent. Devaerne er delt op i mange grupper; de kaldes ikke kun engle eller ærkeengle, men også højere og lavere opbyggere.

Devachan. Den bevidsthedstilstand på mentalplanet som sjælen går over i, når den har aflagt sit astrallegeme og fungerer i, eller begrænses af, sit mentallegeme. Tilstanden er af en højere orden end den ordinære himmel og indebærer en lyksalighed, der er mere mental end det vi almindeligvis forstår ved dette ord, men den befinder sig alligevel fortsat i formens lavere verden og vil først blive overskredet ved erkendelse af ubundethed.

(14 e.30-31)

Ego. (Se sjæl).

Egoiske grupper. På det tredje underplan af det femte plan, mentalplanet, findes de enkelte menneskers kausallegemer. Disse legemer, som er egoets udtryk, eller udtryk for den individualiserede selvbevidsthed, er samlede i grupper alt efter den stråle eller kvalitet, som det enkelte ego tilhører.

Hierarkiet. Den gruppe åndelige væsener på solsystemets indre plan, som er naturens intelligente kræfter, og som styrer evolutionsprocesserne. De er opdelt i tolv hierarkier. Inden for vort planetsystem, jordsystemet, er der en refleksion af det Hierarki, som af okkultisterne kaldes det okkulte Hierarki. Dette Hierarki består af chohaner, adepter og indviede, som arbejder gennem deres disciple og ad den vej også i verden.

Indflydelsessfære. (Grænsering). Denne er beliggende ved det manifesterede solsystems yderkreds og er periferien for solens indflydelse i både eksoterisk og esoterisk forstand. Grænsen for den centrale livskrafts aktivitetsområde.

Indvielse. (O.a.: Initiation, fra latin). Det første princip i en hvilken som helst videnskab. Processen, at trænge ind i mysterierne ved videnskaben om selvet og om det ene selv i alle selv. Indvielsesvejen er det sidste stadium på evolutionsvejen, som betrædes af mennesket. Den er opdelt i fem stadier som kaldes de fem indvielser.

Karma. Fysisk er det handling, metafysisk er det loven om gengældelse; loven om årsag og virkning eller æterisk kausalitet. Der er god og dårlig karma. Det er den magt, der styrer alt, følgen af moralsk handling eller den moralske virkning af en handling, begået for opnåelse af noget, der tilfredsstiller et personligt begær.

Kausallegemet. Dette legeme er set ud fra det fysiske plan ikke noget legeme, hverken subjektivt eller objektivt. Ikke desto mindre er det centret for egoisk bevidsthed og er dannet af forbindelsen mellem buddhi og manas. Det er relativt permanent og består igennem inkarnationernes lange cyklus. Det

opløses først efter den fjerde indvielse, når der for menneskets vedkommende ikke længere er behov for flere genfødelser.

Lemurien. Et moderne udtryk, som først anvendtes af nogle naturforskere, og som nu er optaget af teosofferne til at betegne et kontinent, som ifølge østens hemmelige lære gik forud for Atlantis. Det var hjemstedet for den tredje rodrace.

Logos. Guddommen manifesteret gennem hver nation og hvert folk. Det ydre udtryk for, eller virkningen af den årsag, som altid er dulgt.

Manas eller det manasiske princip. Bogstaveligt betyder det tænkeevnen, den mentale evne; det, der adskiller mennesket fra det rent dyriske. Det er det individualiserende princip; det, som gør det muligt for mennesket at erkende, at han eksisterer, føler og ved. Inden for nogle retninger deler man begrebet i to, den højere og abstrakte tænkeevne og den lavere eller konkrete tænkeevne.

Mantra. Strofer fra Vedaerne. I eksoterisk forstand er et mantra (eller den psykiske kraft eller evne, der formidler perception eller tanke) den ældre del af Vedaerne, hvis anden del består af Brahmanaerne. I esoterisk terminologi er et mantra ordet, der blev kød eller gjort objektivet ved hjælp af guddommelig magi. En form af ord eller stavelser, som rytmisk ordnet fremkalder bestemte vibrationer, når de udtales.

Maya. Sanskrit, "illusion". Vedrører formens eller begrænsningens princip. Resultatet af manifestation. Almindeligvis anvendt i relativ betydning om fænomener eller objektive forekomster, der skabes af sindet.

Mayavi-rupa. Sanskrit, "illusorisk form". Det er det manifestationslegeme, som skabes af adepten ved en viljesakt til anvendelse i de tre verdener. Det har ingen materiel forbindelse med det fysiske legeme. Det er åndeligt og æterisk og bevæger sig uhindret overalt igennem alt. Det er bygget ved hjælp af kraften fra den lavere tænkeevne og af den højeste form for astral materie.

Monade. Den Ene. Den trefoldige ånd på sit eget plan. I okkultismen betyder det ofte den forenede triade – atma, buddhi, manas; åndelig vilje, intuition og højere tænkeevne, eller den udødelige del af mennesket, som reinkarnerer i de lavere riger og udvikles gradvis igennem disse riger til mennesket og derfra til det endelige mål.

Permanente atomer. De fem atomer, samt den mentale enhed, ét på hvert af menneskeheden udviklingsplan (den mentale enhed befinder sig også på mentalplanet), som monaden udnytter i manifestationsøjemed. De udgør et fast centrum og er relativt permanente. De forskellige hylstre eller legemer bygges op omkring dem. De er i bogstavelig forstand små kraftcentre.

Planetarisk Logos. Dette udtryk anvendes generelt om de syv højeste ånder, der svarer til kristendommens syv ærkeengle. De har alle været igennem det

menneskelige stadium og manifesterer sig nu gennem en planet og dens evolutioner på samme måde, som mennesket manifesterer sig gennem sit fysiske legeme. Den højeste planetariske ånd, som arbejder igennem en speciel planet, er i virkeligheden den personlige gud for denne planet.

Prana. Livsprincippet, livets ånde. Okkultisten tror på følgende udsagn: "Livet anser vi som den ene eksistensform, der manifesterer sig i det, der kaldes materie eller det, som vi ukorrekt opdeler og kalder for ånd, sjæl og materie i mennesket. Materien er redskabet for sjælens manifestation på dette eksistensplan. Sjælen er redskabet for åndens manifestation. Disse tre er en treenighed, hvis syntese er livet, der gennemtrænger dem alle.

Rodrace. En af de syv menneskeracer, som udvikler sig på en planet i løbet af dennes store eksistenscyklus. Denne cyklus kaldes en verdensperiode. Den ariske rodrace, som hinduer, europæere og nutidens amerikanske racer tilhører, er den femte rodrace, kineserne og japanerne tilhører den fjerde rodrace.

Shamballa. Gudernes stad, som for nogle nationer ligger i vesten, for andre i østen, og for andre igen i nord eller syd. Det er den hellige ø i Gobiørkenen. Det er hjemstedet for mysticismen og den hemmelige lære.

Sjæl. Egoet eller sjælen, de to benævnelser, som vi anvender som synonyme, har lidt forskellige betydninger, og forskellen afslører to aspekter af den selv samme åndelige entitet: som egoet er denne entitet Tankens Søn i forhold til sin genspejling, mennesket i fysisk inkarnation og er derfor individualistisk; som sjælen er den Tankens Søn i forhold til andre tankens sønner på sjælsplan og er derfor gruppebevidst og universel. Det er helt forsvarligt at anvende disse to ord som synonyme, fordi den åndelige entitet kan manifestere begge aspekter samtidig – individualistisk og universelt – og er både ego og sjæl, men den studerende bør have en klar forståelse af, hvad der ligger i disse udtryk.

Triade. Det åndelige menneske; monadens udtryk. Det er den fremspirende ånd, som indeholder guddommelighedens latente muligheder. Disse muligheder vil udfolde sig, medens udviklingen skrider frem. Denne triade danner det individualiserede eller adskilte selv eller ego.

Æterisk legeme. (Æterisk dublet). Ifølge den okkulte lære består et menneskes fysiske legeme af to dele, det tætte fysiske legeme og det æteriske legeme. Det tætte fysiske legeme består af materie fra det fysiske plans tre laveste underplan. Det æteriske legeme dannes af det fysiske plans fire højeste eller æteriske underplan.

Register

A

Abstrahere, 72
Abstraktion. Se: Tilbagetrækning.
Afslutning, 25
Anden død, den, 56, 100, 101, 147
Anden indvielse, den, 148, 153
Andet aspekt, det, 140
Antahkarana, 122, 131, 133, 148
Ashram, 20, 31, 32, 40, 60, 77, 110, 133
Aspirant, 27, 46, 47, 58, 84, 111, 142, 148
Astrale –
 blændværk, 74
 død, 119
 elemental, 117
 energi, 113
 form, 83
 legeme, 58, 60, 75, 77, 83, 88, 92, 101, 103, 105, 109, 159
 menneske, 141
 plan, 21, 46, 47, 55, 81, 90, 98, 100, 119, 139, 149, 150
 sensitivitet, 148
 stof, 108
 substans, 97
 tilværelse, 111
 udrustning, 89
 vehikel, 50, 87, 94, 126, 157
 verden, 21
Astrologi, 152
Atlantides død, 117
Atlantisk periode, 98
Atlantiske tider, 157

B

Befrielse, 15, 32, 37, 61, 63, 64, 68, 83, 88, 102, 119, 122, 154, 156
Begrænsning, 30, 53, 65, 69, 140, 143, 157

Begrænsninger, velgørende, 39
Begær, 57, 58, 60, 73, 81, 82, 92, 98, 100, 101, 109, 117, 131, 139, 143, 145, 146, 154, 158
Bevidst død, 41, 79, 87, 101, 119
Bevidsthedskontinuitet, 21, 22, 28, 31, 46, 47, 50, 59, 68, 90, 119
Blændværk, 63, 74, 81, 101, 107, 111, 149, 156

C

Centre, 46, 47, 54, 76, 81, 82, 92, 94, 95, 96, 102, 113, 118, 121, 136, 137
Centre, to mindre, definition, 95
Clairvoyant, 137

D

Devachanisk, 58, 59
Discipel, 20, 31, 40, 53, 55, 60, 62, 76, 81, 84, 91, 97, 107, 108, 110, 111, 113, 117, 119, 121, 125, 129, 130, 132, 140, 141, 148
Discipelskab –
 opgave, 65
 stadiet for, 74,
 vej, 61, 101
Død –
 definition, 70, 74, 107, 110, 113, 114, 134, 148
 fysisk, 71
Død og begrænsning, synonyme begreber, 65
Døden –
 definition, 15, 23, 53, 63, 64, 67, 68, 69, 72, 78, 91, 93, 96, 99, 103, 115, 121, 122, 123, 126, 140, 149, 155, 160
 eksisterer ikke, 13, 21, 26, 64, 65, 69, 160

- fejlagtige tanker om, 23
 frygtet fjende, 41
 genoprettende aspekt, 41
 ny synsvinkel, 29
 nyt syn på, 19
 udsættelse, ønske om, 25
 velgørende ven, 37
 velkendt, 25, 147
- Dødens** –
 frø, 93, 116
 ord, 92
- Døds-**
 fald, voldsomme, 26
 frygt –
 definition, 26, 106
 herredømme, 45
 ophører, 19, 20, 33, 112
 plejet, 33
 vige for intelligent opfattelse, 28
 problematik, 16, 45, 140
 proces, 15, 25, 26, 44, 64, 68, 77, 79, 80, 82, 84, 87, 89, 90, 91, 92, 94, 99, 104, 112, 116, 120, 123, 124, 126, 135, 140
 proces, velkendt, 119
 processen forlænges, 87
 teknik, 43, 45, 48, 50
- Døende, den, 44, 48, 49, 85, 92
- Døendes –
 sygeværrelse, 48
 venner, 44
- E**
 Elimination, definition, 56, 131, 132, 140, 154
 Eliminations-
 kunsten, 88, 99, 102, 108, 150
 periode, 97
 processen, 58, 101, 103, 105, 128
- Emotionel forvirring, 53
- Emotionelle selv, 54
 Emotionelt bevidste, 57
 Enhed, 46, 158
 Enhedsskabelse, 114
- F**
 Familie og venner, 26, 41, 71, 86, 118, 120, 138
 Fjerde indvielse, 131, 148, 153
 Forberedelse, 41, 44, 46, 48, 87
 Forkert holdning, 27, 64, 154, 156
 Fortolkning, kristne, 18
 Forudanelse, 119
 Fremskredent menneske, 87, 111
 Fremtid, 13, 14, 18, 48, 58, 59, 68, 91, 137, 156
 Fremtidens frø, 54, 55
 Frigørelse, 31, 39, 41, 50, 62, 65, 69, 71, 74, 98, 104, 105, 123, 128, 129, 139, 149
 Frigørelse, størst mulige gode, 69
 Frihed –
 håb, glæde, magt, 158
 sand, 142
 Frygt, 24, 27, 29, 34, 39, 41, 42, 46, 50, 55, 71, 85, 106, 114, 120, 147, 154, 157, 159
- Fysiske –
 bevidsthedstilstand, 98
 død, 147
 elemental, 76, 87, 117
 form, 40, 74, 95, 144
 hjerne, 108
 hylster, 44
 inkarnation, 60, 136
 legeme, 16, 19, 21, 25, 26, 31, 39, 55, 56, 58, 64, 71, 72, 75, 80, 81, 82, 84, 86, 94, 97, 101, 102, 103, 110, 112, 118, 119, 126, 127, 130, 138, 140, 143, 151, 152, 157
 legeme, afkastning af, 50

- legeme, tilbagegivelse, 53
 menneske, 141
 organisme, 92
 plan, 30, 52, 68, 69, 73, 78, 83, 88, 90, 93, 114, 116, 120, 125, 135, 137, 145, 148, 154
 vehikel, 150
 verden, 100
- Fængsel, 71, 74
 Fødsel, 44, 64, 71, 136
 Første aspekt, guddommens, 124
 Første stråle, 49
- G**
 Gennemsnitsmenneske, 25, 28, 53, 78, 116, 117
 Genopstandelse, 70, 122, 155, 156, 157, 158, 160
 Gruppe, 47, 50, 56, 71, 74, 96, 113, 124, 144, 152
 Gruppe-
 erfaring, 56
 ideen, 55
 impuls, 55
 karma, 117
 relation, 151
 sjæl, 81
- H**
 Healer, 37, 39, 40
 Healing, 95, 113
 Helbred, 118
 Helbredelse, 39, 42, 76
 Hierarki, 41, 69, 77, 97, 122, 130, 132, 135, 148, 149, 156, 157
 Holdninger, fejlagtige, ophører, 42
 Hændelse, velkendt, 126
 Højt udviklet menneske, 21
- I**
 Iagttagere, 48
 Ideer, gamle, forsvinder, 28
- Illusion, 20, 60, 64, 65, 87, 97, 128
 Indtryk fra omgivelser, 53
 Indvielse, 18, 74, 96, 97, 105, 128, 132, 135, 157
 Indvielsens –
 femfoldige vej 65
 vej, 61, 112
 Indviet, indviende, 45, 55, 60, 68, 81, 84, 89, 91, 95, 96, 97, 111, 117, 121, 125, 132, 133, 148, 158
 Integration, 105, 116, 128, 132, 154
 Integrationsproces, 99, 102, 104, 140
 Integreret personlighed, 59, 108, 127
- J**
 Jordbundne sjæle, 27
 Jordens Ånd, 86
- K**
 Kama-manasisk –
 legeme, 9, 101, 150
 menneske, 59, 109
 vehikel, 54
 Kamiske legeme, 57, 58, 98
 Kamp, 64, 128
 Karma, 32, 34, 39, 40, 55, 74, 103, 116, 117, 124, 146
 Karmisk –
 bestemmelse, 69
 forpligtelse, 104, 118, 153
 gæld, 153
 nødvendighed, 124
 Koma, 117
 Kremation, 41, 56, 88, 137, 139
 Krig, 32, 33, 38, 74, 95, 96, 112
 Kristi –
 hovedmission, 14
 nærværelse, 27
 opstandelse, 157
 ord, 106
 Kristus, 45, 49, 96, 107, 132, 156, 159
 Kristus-barnet, 123
 Kristus-princippet, 73

Kunsten at dø, 19, 45, 83, 101, 103, 124

L

Legeme –

faste, 17

lavere mekanisme, 22

mekanisme som instrument, 34

og sjæl, 46

sjæl forlader, 37

tilbageatrækning fra, 49

Lemurisk –

bortgang, 117

tidsalder, 148

Livet fortsætter, 16

Livets Herre, 61

Livets reservoir, 126

Livslængde, tiltagende, 34, 37

Logos' velsignelsesrige hensigt, 112

Loven om død, 60, 70, 105, 150

Loven om offer og død, 125

Løsgørelse, 87

M

Mayavi-rupa, 131

Meditation, 46, 65, 98

Medium, gennemsnits-, 120

Menneske, Himmelske, 144

Menneske, personlighedens liv, stadier, 127

Menneskehed, 19, 20, 22, 28, 33, 41, 45, 53, 79, 89, 97, 112, 114, 130

Menneskelig –

bevidsthed, 131

evolution, 150

Menneskelige relationer, 25

Mennesker, vildledte og forblændede, 69

Mennesketyper, tre, 109, 110

Mental –

anstrengelse, 85

død, 119

forvildelse, 40

forvirring, 53

healer, 37

konflikt, 117

livsholdning, 108

tilstand, 89

type, 81, 90

udvikling, 60

vitalitet, 73

Mentale –

elementaler, 77

energiandel, 152

evner, 56

illusion, 74

legeme, 103, 109

menneske, 141

natur, 101

niveauer, 19

plan, 75, 100, 102, 111

princip, 61

processer, 64

vehikler, 59, 83, 87, 88, 97, 105, 127

Mentalt, mantriske sætninger anvendes, 49

Mester, 20, 31, 40, 55, 60, 69, 110, 129, 131, 132

Monade, 45, 61, 94, 102, 104, 112, 131, 133, 144, 148, 156

Mord, 32, 95, 112

Mumie, 139

N

Ny holdning, 33, 37, 41, 45, 91, 106, 140, 154, 158

Nærstående, 55

O

Oplivningsforsøg, 95

Opstandelsesindvielse, 132

Ordet til død, 110, 134, 135, 136, 137, 141

Overvinde døden, 22, 25, 65, 126, 159

P

Patient, 39, 41, 76
Personlighed, 59, 73, 76, 96, 101, 108, 115, 118, 125, 127, 128, 129, 131, 132, 133, 140, 141, 148, 152
Personligheds –
 integritet, 84
 kraft, 81
 liv, 65
Planetarisk Logos, 28, 32, 104, 112, 114, 144, 146, 148, 151
Planetariske liv, 76, 100, 112
Pludselig død, 37, 95
Proces –
 forenende, 34
 frigørelses, 33
 fødsels, 42
 gådefulde, definition, 24
 integrations, 20
 løsrivelses, 26
 tilbagetræknings, 47
Psykisk –
 arbejde, 22
 kræfter, 21
 menneske, 90
 retning, 16
 sted, 137
Pårørende, 49

R

Reinkarnation, genfødsel, 18, 20, 25, 54, 55, 58, 64, 116, 118, 127, 131, 132, 136, 143, 145, 150, 152, 153, 157
Reservoir af –
 energi, 100
 kraft, 106
 kræfter, 94
 materielt liv, 86
 stof, 111
 substans, 102, 114, 139
Rædsel, 23, 26, 91

S

Selvmord, 32, 34, 69, 95, 112
Shamballa, rådsammer, 33, 61, 77, 97, 104, 122, 132, 148, 149, 154
Sind, 65, 68, 106, 116, 130, 157
Sjæl, 14, 20, 25, 29, 45, 48, 57, 61, 70, 74, 76, 81, 87, 95, 98, 100, 102, 104, 109, 112, 116, 118, 120, 123, 128, 130, 132, 134, 136, 141, 150, 152, 157, 160
Sjælens –
 arbejde, 49
 befrielse, 37
 hensigt, 120
 impulsgivende energi, 113
 liv, 106
 skabelsesværk, 137
Sjæls-
 aktivitet, 34
 bevidst, 79
 bevidsthed, 58
 kontakt, 54, 59
 kraft, 39
 legemet, 77
 udvikling, 32
 verdenen, 65
 vilje, 40
Sol-Logos, 144, 151
Studium om døden, 49
Sygdom, 22, 32, 36, 37, 38, 39, 41, 61, 62, 76, 84, 87, 95, 116, 122, 124, 159
Sygdom, definition, 37
Søvn, 25, 26, 27, 47, 50, 52, 53, 121, 126

T

Tanker, 71, 82
Telepatisk forbindelse, 19
Tid, 53, 55, 68, 76, 95, 123, 126, 127, 142, 150
Tidløshed, 153

- Tidsfaktor, 138
 Tidsperiode, 37, 159
 Tidspunkt –
 bestemmes af sjæl, 61
 for fuldstændig adskillelse fra
 lege me, definition, 58
 Tilbage fra døden, 40, 57, 92, 95
 Tilbageblik på tidligere liv, 54, 59
 Tilbagegivelse, 42, 45, 53, 54, 57, 82,
 86, 88, 92, 99, 100, 102, 103,
 104, 105, 106, 110, 111, 113,
 114, 123, 137, 140, 150, 154
 Tilbagetrækning, 37, 41, 49, 58, 59,
 65, 68, 73, 75, 77, 81, 83, 84,
 86, 87, 91, 93, 94, 95, 97, 117,
 118, 119, 121, 122, 125, 137,
 138, 141, 142, 144, 145, 146,
 147, 149
 Tilbagevenden til fysisk liv, 92
 Tilintetgørelse af former, definition,
 33
 Tilintetgørraspektet, 140
 Tilintetgørrerens arbejde, 122
 Tjeneste, 21, 27, 31, 32, 39, 47, 58,
 101, 103, 129, 131, 153, 158
 Tre former for død, 147
 Tre verdener, 34, 73, 74, 77, 98, 100,
 102, 103, 105, 106, 110, 111,
 112, 118, 122, 123, 125, 129,
 130, 131, 150, 153
 Tredje indvielse, 128, 129, 131, 148
 Tråde (strømme), 25, 49, 50, 75, 77,
 80, 81, 93, 106, 118, 120, 121,
 138, 142
 Tænkeevne, 24, 149
- U**
 Udfrielse, 23
 Udgange, 81, 84, 86, 87, 89, 91
 Udødelighed, 14, 16, 18, 26, 28, 34,
 44, 64, 153, 158, 159, 160
 Udødelighedens gave, 17
 Ulykke, 32, 38, 91, 95
- Uudviklet menneske, 26, 116
- V**
 Vandbærer-tidsalder, 22
 Velgørende tilbagetrækning, 41
 Velsignelsesrig hændelse, 25
 Verden, illusoriske, 22
 Verdens Herre, 97, 132
 Videnskaben om døden, 49, 159
 Vilje, 28, 40, 48, 59, 61, 65, 72, 73,
 74, 76, 77, 82, 86, 94, 95, 96, 104,
 109, 111, 115, 117, 120, 121,
 122, 124, 126, 133, 145, 146,
 151, 154, 156
 Viljestyrke, 38
- Æ**
 Ældre brødre, menneskehedens, 46
 Æteriske –
 dublet, 143, 144
 fænomener, 48
 kræfter, 94, 111
 legeme, 19, 54, 73, 76, 80, 85,
 87, 88, 89, 91, 93, 97, 103,
 113, 125, 136, 137, 138,
 139, 147, 159
 modsvarighed, 84
 plan, 46, 150, 151
 substans, 95
 vehikel, 58, 83, 100, 117, 119
 væv, 16, 91
- Ø**
 Øvelse i tilbagetrækning, 50
- Å**
 Århundrede, kommende, 28, 44
 Årsag, døds-, 38, 74, 143

Arkanskolen giver interesserede mulighed for at uddanne sig til discipelskab i den nye tidsalder.

Den tidløse visdoms principper tilegnes gennem esoterisk meditation, studium og tjeneste som livsform.

Arkanskolens studiemateriale foreligger ikke på dansk, men forefindes på hovedsprogene.

Skriv til en af nedenstående adresser efter nærmere oplysninger.

Arcane School
Suite 54
3 Whitehall Court
London SW1A 2EF
England

Ecole Arcane
1 Rue de Varembe (3e)
Case Postale 31
1211 Genève 20
Schweiz

www.lucistrust.org/arcane_school/

Alice A. Bailey bøger på engelsk

The Consciousness of the Atom
The Destiny of the Nations
Discipleship in the New Age, Vol. I
Discipleship in the New Age, Vol. II
Education in the New Age
The Externalisation of the Hierarchy
From Bethlehem to Calvary
From Intellect to Intuition
Glamour: A World Problem
Initiation, Human and Solar
Letters on Occult Meditation
The Light of the Soul
Problems of Humanity
The Reappearance of the Christ
The Soul and Its Mechanism
Telepathy and the Etheric Vehicle
A Treatise on Cosmic Fire
A Treatise on the Seven Rays:
 Vol. I Esoteric Psychology
 Vol. II Esoteric Psychology
 Vol. II Esoteric Astrology
 Vol. IV Esoteric Healing
 Vol. V The Rays and the Initiations
A Treatise on White Magic
The Unfinished Autobiography
The Labours of Hercules
A Compilation on Sex
The Animal Kingdom (A compilation)
Death: The Great Adventure (A compilation)
Ponder on This (A compilation)
The Seven Rays of Life (A compilation)
The Seventh Ray – Revealer of the New Age (A compilation)
Serving Humanity (A compilation)
The Soul, the Quality of Life (A compilation)
Master Index of the Books of Alice A. Bailey

www.lucistrust.org